

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

3 Μαΐου 2019

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 67

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4609

Ρυθμίσεις Μέριμνας Προσωπικού Ενόπλων Δυνάμεων, Στρατολογίας, Στρατιωτικής Δικαιοσύνης και άλλες διατάξεις.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

**ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ
ΘΕΜΑΤΑ ΜΕΡΙΜΝΑΣ ΚΑΙ ΣΤΑΔΙΟΔΡΟΜΙΑΣ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ, ΣΤΡΑΤΟΛΟΓΙΚΗΣ ΦΥΣΗΣ,
ΑΝΤΙΡΡΗΣΙΩΝ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗΣ,
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'
ΘΕΜΑΤΑ ΜΕΡΙΜΝΑΣ ΚΑΙ ΣΤΑΔΙΟΔΡΟΜΙΑΣ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ**

**Άρθρο 1
Υπεράσπιση στρατιωτικών
ενώπιον ποινικών δικαστηρίων**

1. Στους εν ενεργεία και εν αποστρατεία στρατιωτικούς και οπλίτες των Ενόπλων Δυνάμεων, κατά των οποίων ασκείται ποινική δίωξη για αδικήματα που τους αποδίδονται ότι τέλεσαν κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, παρέχεται η δυνατότητα υπεράσπισης ενώπιον των ποινικών δικαστηρίων από λειτουργούς του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους με απόφαση του Προέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, ύστερα από προηγούμενη έγκριση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, εφόσον:

α. από διενεργηθείσα διοικητική εξέταση δεν διαπιστώνεται η διάπραξη πειθαρχικού παραπτώματος σχετικού με την πράξη για την οποία διώκονται και
β. δεν εκπροσωπούνται από δικηγόρο κατά τη διαδικασία ενώπιον του δικαστηρίου.

2. Η παράγραφος 1 δεν εφαρμόζεται αν η ποινική δίωξη ασκείται ύστερα από ενέργεια της υπηρεσίας.

**Άρθρο 2
Τροποποίηση διατάξεων του ν.δ. 1400/1973**

Στο ν.δ. 1400/1973 (Α' 114) επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις:

1. Η παράγραφος 6 του άρθρου 24 αντικαθίσταται ως εξής:

«6. Αν η Επιτροπή αποφανθεί ότι το νόσημα του αξιωματικού είναι ανίατο ή ότι το τραύμα του ιάθηκε μεν αλλά η φύση του τον καθιστά σωματικά ανίκανο για τη στρατιωτική υπηρεσία, ο αξιωματικός, εφόσον επιθυμεί την υπαγωγή του στις καταστάσεις των άρθρων 14 έως 16, υποβάλλει μέσα σε δέκα (10) ημέρες σχετική αίτηση. Το Ανώτατο κατά κλάδο Συμβούλιο:

α. Αποδέχεται την αίτηση, υπάγει τον αξιωματικό σε μία από τις καταστάσεις αυτές, σύμφωνα με τις κατά περίπτωση προϋποθέσεις και διαδικασίες, εξαιρουμένης της εκ νέου παραπομπής του ενώπιον της Επιτροπής και τον τοποθετεί σε θέση, αναλόγως του βαθμού και της ειδικότητάς του,

β. αν η προθεσμία υποβολής της αίτησης παρήλθε άπρακτη, αποφασίζει την αποστρατεία του αξιωματικού.».

2. Οι παράγραφοι 7 και 8 του άρθρου 24 καταργούνται.

3. Στην παράγραφο 3 του άρθρου 63 προστίθεται περίπτωση δ' ως εξής:

«δ) Η κατάληψη οποιασδήποτε θέσης στον δημόσιο τομέα, εκτός Ενόπλων Δυνάμεων. Το προηγούμενο εδάφιο εφαρμόζεται για το σύνολο του στρατιωτικού προσωπικού των Ενόπλων Δυνάμεων, εφόσον δεν προβλέπεται διαφορετικά σε ειδικές διατάξεις.».

**Άρθρο 3
Τροποποίηση διατάξεων του ν.δ. 445/1974**

Στο ν.δ. 445/1974 (Α' 160) επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις:

1. Στην παράγραφο 3 του άρθρου 4 προστίθεται περίπτωση μ' ως εξής:

«μ) Το Οικονομικό Σώμα.»

2. Στην παράγραφο 8 του άρθρου 4 η περίπτωση β' καταργείται και η περίπτωση γ' αναριθμείται σε β'.

3. Στο άρθρο 4 προστίθεται παράγραφος 9 ως εξής:

«9. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, ύστερα από πρόταση του Ανώτατου κατά Κλάδο Συμβουλίου, εφόσον αυτή δεν συνεπάγεται οικονομικές επιπτώσεις για τον Κρατικό Προϋπολογισμό, δύναται να μετατάσσονται ανθυπασπιστές και υπαξιωματικοί, από ένα όπλο σε άλλο όπλο ή σώμα και αντίστροφα, καθώς και από ένα σώμα σε άλλο σώμα του ίδιου Κλάδου, συμπεριλαμβανομένων των γενικών ειδικοτήτων, ειδικοτήτων ή τεχνών,

για την κάλυψη υπηρεσιακών αναγκών, σε θέσεις που απαιτούν εξειδικευμένη εκπαίδευση, τηρουμένων των διατάξεων της περίπτωσης α' της παραγράφου 8, ως προς τη σειρά αρχαιότητας των μετατασσομένων.».

4. Στην παράγραφο 5 του άρθρου 7 προστίθεται περίπτωση ε' ως εξής:

«ε) Οι κρίσεις ανθυπασιτών και υπαξιωματικών κατά των οποίων ασκήθηκε ποινική δίωξη για κακούργημα, αναστέλλονται μέχρι την έκδοση αμετάκλητης αθωωτικής απόφασης ή αμετάκλητου απαλλακτικού βουλεύματος. Ανθυπασιτές και υπαξιωματικοί των οποίων η κρίση έχει ανασταλεί, εφόσον κριθούν προακτέοι, προάγονται αναδρομικά από τότε που θα έπρεπε να είχαν προαχθεί αν δεν είχε συντρέξει η αναστολή του προηγούμενου εδαφίου.».

5. Η περίπτωση ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 9 καταργείται.

6. Η παράγραφος 5 του άρθρου 13 αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Όταν συντρέχουν περισσότερες περιπτώσεις των παραγράφων 3 και 4, ανεξαρτήτως διάρκειας, δεν μπορεί να λογιστεί χρόνος μεγαλύτερος του ενός δευτέρου (1/2) του ελάχιστου απαιτούμενου χρόνου παραμονής στον βαθμό σύμφωνα με το άρθρο 12, εκτός από την περίπτωση ανυπαίτιου τραυματισμού σε επιχείρηση ή διατεταγμένη υπηρεσία.».

7. Η παράγραφος 3 του άρθρου 22 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Οι ανωτέρω εκθέσεις, μετά των παρατηρήσεων του γνωματεύοντος, υποβάλλονται ιεραρχικά στο οικείο Γενικό Επιτελείο και τίθενται υπό την κρίση των αρμόδιων Συμβουλίων το ταχύτερο δυνατόν.».

8. Η περίπτωση γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 24 αντικαθίσταται, προστίθεται περίπτωση δ' και οι περιπτώσεις δ', ε' και στ' αναριθμούνται σε ε', στ' και ζ' αντίστοιχα, ως εξής:

«γ. Το Συμβούλιο Κρίσεων Υπαξιωματικών του Πολεμικού Ναυτικού, για τις κρίσεις των Υπαξιωματικών του Πολεμικού Ναυτικού.

δ. Το Συμβούλιο Προαγωγών του Πολεμικού Ναυτικού, για τις κρίσεις των Ανθυπασιτών του Πολεμικού Ναυτικού.

ε. Το Συμβούλιο Κρίσεων Υπαξιωματικών της Αεροπορίας, για τις κρίσεις των Υπαξιωματικών της Αεροπορίας.

στ. Το Συμβούλιο Προαγωγών της Αεροπορίας για τις κρίσεις των Ανθυπασιτών Αεροπορίας.

ζ. Το Συμβούλιο Κρίσεων Υπαξιωματικών Κοινών Σωμάτων για τις κρίσεις των Υπαξιωματικών των Κοινών Σωμάτων.».

9. Η περίπτωση γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 24 αντικαθίσταται, προστίθεται περίπτωση δ' και οι περιπτώσεις δ', ε', στ', ζ', η' και θ' αναριθμούνται σε ε', στ', ζ', η', θ' και ι', ως εξής:

«γ. Το Συμβούλιο Κρίσεων Υπαξιωματικών του Πολεμικού Ναυτικού συγκροτείται με διαταγή του Αρχηγού του Γενικού Επιτελείου Ναυτικού και αποτελείται από:

- 1) Έναν (1) Υποναύαρχο Μάχιμο, ως Πρόεδρο.
- 2) Τρεις (3) Αρχιπλοίαρχους Μάχιμους.
- 3) Έναν (1) Πλοίαρχο ή Αντιπλοίαρχο Μάχιμο.

4) Έναν (1) ανώτερο Αξιωματικό από την Τεχνική Διεύθυνση ή τη Διεύθυνση Ναυτικών Όπλων του Ναυστάθμου Σαλαμίνας, προκειμένου περί κρίσης Υπαξιωματικών Τεχνών.

5) Έναν (1) ανώτερο Αξιωματικό από την αρμόδια Διεύθυνση, Διοίκηση και Σταδιοδρομία του ΓΕΝ.

6) Έναν (1) Αξιωματικό της Υπηρεσίας Φάρων, προκειμένου περί κρίσης Υπαξιωματικών της Υπηρεσίας Φάρων.

7) Έναν (1) ανώτερο Αξιωματικό από τους υπηρετούντες στο ΓΕΝ/Β' Κλάδο, ως γραμματέα, χωρίς δικαίωμα ψήφου.

Χρέη εισηγητή εκτελεί ο Αξιωματικός της περίπτωσης (5), προκειμένου δε περί κρίσης Υπαξιωματικών της Υπηρεσίας Φάρων ο Αξιωματικός της περίπτωσης (6).

δ. Το Συμβούλιο Προαγωγών του Πολεμικού Ναυτικού, όπως ορίζεται στο άρθρο 17 του ν. 3883/2010 (Α' 167).

ε. Το Συμβούλιο Κρίσεων Υπαξιωματικών της Αεροπορίας από:

1) Τον Διευθυντή του Κλάδου προσωπικού του Γενικού Επιτελείου Αεροπορίας, ως Πρόεδρο.

2) Τον Διευθυντή του 1ου Επιτελικού Γραφείου του Γενικού Επιτελείου Αεροπορίας.

3) Έναν (1) Σμήναρχο Ιπταμένου, που ορίζεται με διαταγή του Αρχηγού Γενικού Επιτελείου Αεροπορίας.

4) Τον αρμόδιο Τμηματάρχη Προαγωγών του 1ου Επιτελικού Γραφείου του Γενικού Επιτελείου Αεροπορίας.

5) Έναν (1) Ανώτερο Αξιωματικό του Σώματος του κρινόμενου, που ορίζεται με διαταγή του Αρχηγού Γενικού Επιτελείου Αεροπορίας ως Εισηγητή.

6) Ως Γραμματέας χωρίς δικαίωμα ψήφου μετέχει Αξιωματικός της Γραμματείας του Ανωτάτου Συμβουλίου.

στ. Το Συμβούλιο Προαγωγών Αεροπορίας όπως ορίζεται στο άρθρο 17 του ν. 3883/2010 (Α' 167).

ζ. Το Συμβούλιο Κρίσεων Υπαξιωματικών Κοινών Σωμάτων αποτελείται από τον Διευθυντή Β' Κλάδου του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας ως Πρόεδρο και μέλη τον Διευθυντή της Διεύθυνσης Διοικητικής Υποστήριξης και Οργάνωσης του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας και έναν (1) Ταξίαρχο οποιουδήποτε Κλάδου των Ενόπλων Δυνάμεων, από τους υπηρετούντες στο Γενικό Επιτελείο Εθνικής Άμυνας. Καθήκοντα εισηγητή, με ψήφο, εκτελεί ο αρχαιότερος αξιωματικός του οικείου Κοινού Σώματος.

η. Για θέματα επανακρίσεων το Συμβούλιο της προηγούμενης παραγράφου συμπληρώνεται με έναν (1) ακόμη Ταξίαρχο οποιουδήποτε Κλάδου των Ενόπλων Δυνάμεων, από τους υπηρετούντες στο Γενικό Επιτελείο Εθνικής Άμυνας. Στο Συμβούλιο Επανακρίσεων οι δύο (2) μετέχοντες Ταξίαρχοι από το Γενικό Επιτελείο Εθνικής Άμυνας πρέπει να ανήκουν σε διαφορετικούς Κλάδους των Ενόπλων Δυνάμεων.

θ. Η σύγκληση των Συμβουλίων γίνεται με διαταγή του Αρχηγού του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας, στην οποία ορίζεται και ένα αναπληρωματικό μέλος, από τους υπηρετούντες στο Γενικό Επιτελείο Εθνικής Άμυνας Ταξίαρχους οποιουδήποτε Κλάδου των Ενόπλων Δυνάμεων. Χρέη Γραμματέα των Συμβουλίων εκτελεί ο Γραμματέας του Συμβουλίου Προαγωγών Κοινών Σωμάτων.

ι. Οι αποφάσεις των Συμβουλίων λαμβάνονται κατά πλειοψηφία. Σε περίπτωση ισοψηφίας υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου. Οι συντασσόμενοι από τα Συμβούλια πίνακες κυρώνονται από τον Αρχηγό του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας.»

10. Οι παράγραφοι 4 και 5 του άρθρου 25 αντικαθίστανται ως εξής:

«4. Τα Γενικά Επιτελεία Στρατού, Ναυτικού και Αεροπορίας εκδίδουν δύο (2) μήνες πριν τις τακτικές κρίσεις εγκύκλιο, στην οποία περιλαμβάνονται ονομαστικά οι ανθυπασπιστές και υπαξιωματικοί των προηγούμενων εδαφίων.

5. Αν κατά τη διάρκεια του έτους εξαντληθούν οι πίνακες προακτέων που συντάχθηκαν βάσει των τακτικών ετήσιων κρίσεων για τους ανθυπασπιστές και υπαξιωματικούς των περιπτώσεων 2α (4), 2γ (2), 2γ (3) και 2γ (1) (α), τα Γενικά Επιτελεία μπορεί να ορίζουν αριθμό συμπληρωματικά, προκειμένου να κριθούν προς κάλυψη κενών μόνο θέσεων ανθυπασπιστών και υπαξιωματικών, κατά περίπτωση.»

11. Η περίπτωση β' της παραγράφου 1 του άρθρου 34 αντικαθίσταται ως εξής:

«β. Στο Πολεμικό Ναυτικό:

1) Για τις επανακρίσεις των υπαξιωματικών, το Συμβούλιο συγκροτείται από:

α) Τον Υπαρχηγό του Γενικού Επιτελείου Ναυτικού, εφόσον αυτός είναι αρχαιότερος του Υποναυάρχου, Προέδρου του Συμβουλίου Κρίσεων Υπαξιωματικών. Σε διαφορετική περίπτωση, μετέχει ο νεότερος από τους υπηρετούντες στην ημεδαπή εν ενεργεία Μάχιμος Αντιναύαρχος.

β) Τέσσερις (4) ανώτατους Αξιωματικούς, μεταξύ των οποίων ο Διευθυντής του Β' Κλάδου του Γενικού Επιτελείου Ναυτικού.

γ) Έναν (1) ανώτερο Αξιωματικό από τους υπηρετούντες στον Β' Κλάδο του Γενικού Επιτελείου Ναυτικού, ως γραμματέα, χωρίς δικαίωμα ψήφου.

Χρέη εισηγητή, με δικαίωμα ψήφου, εκτελεί ανώτατος Αξιωματικός του Β' Κλάδου του Γενικού Επιτελείου Ναυτικού.

2) Για τις επανακρίσεις των Ανθυπασπιστών, το Ανώτατο Ναυτικό Συμβούλιο Κρίσεων, όπως για τις επανακρίσεις των Πλωταρχών και των Κατώτερων Αξιωματικών.»

12. Το άρθρο 42 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 42

Τοποθετήσεις-Μεταθέσεις Ανθυπασπιστών και Υπαξιωματικών

Οι τοποθετήσεις και μεταθέσεις των Ανθυπασπιστών και Υπαξιωματικών των τριών Κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων διενεργούνται από τα αντίστοιχα Γενικά Επιτελεία.»

Άρθρο 4

Τροποποίηση του άρθρου 13 του ν. 1848/1989

Στο άρθρο 13 του ν. 1848/1989 (Α' 112) επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις:

1. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 13 αντικαθίσταται ως εξής:

«Μετά τη λήξη της πενταετούς υποχρέωσής τους όσοι επιθυμούν μπορούν, ύστερα από αίτησή τους, να αξιολογηθούν και να επιλεγούν για περαιτέρω παραμονή στις Ένοπλες Δυνάμεις με τον βαθμό που φέρουν ως Εθελοντές Μακράς Θητείας (Ε.Μ.Θ.) μέχρι τη συμπλήρωση 35ετούς συντάξιμης υπηρεσίας και εξελίσσονται βαθμολογικά μέχρι τον βαθμό του ανθυπολοχαγού και των αντιστοίχων των άλλων Κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων.»

2. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 6 του άρθρου 13 αντικαθίσταται ως εξής:

«Κατά παρέκκλιση των προβλεπομένων στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 4 ως προς τον καταληκτικό βαθμό, με όμοιο προεδρικό διάταγμα καθορίζονται οι όροι και προϋποθέσεις για την απονομή αποστρατευτικού βαθμού υπολοχαγού και αντιστοίχων των άλλων κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων σε Εθελοντές και Εθελόντριες Μακράς Θητείας (Ε.Μ.Θ.) βαθμού ανθυπολοχαγού, που τίθενται σε αποστρατεία.»

Άρθρο 5

Ειδικές ρυθμίσεις για τη θέση Εθελοντών Μακράς Θητείας εκτός οργανικών θέσεων

Μετά το άρθρο 39 του ν.δ. 445/1974 προστίθεται άρθρο 39Α ως εξής:

«Άρθρο 39Α

Θέση Εθελοντών Μακράς Θητείας εκτός οργανικών θέσεων

1. Εθελοντές Μακράς Θητείας (Ε.Μ.Θ.) που, χωρίς να έχουν συμπληρώσει τριάντα πέντε (35) έτη συνολικής συντάξιμης υπηρεσίας, καταλαμβάνονται από τα όρια ηλικίας του βαθμού τους, όπως αυτά καθορίζονται στην περίπτωση α' της παρ. 2 του άρθρου 39 του ν.δ. 445/1974 (Α' 160), τίθενται, εφόσον το επιθυμούν Εκτός Οργανικών Θέσεων (Ε.Ο.Θ.) μέχρι την συμπλήρωση της ανωτέρω υπηρεσίας, με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας που εκδίδεται ύστερα από γνώμη του οικείου κατά Κλάδο Ανώτατου Συμβουλίου.

2. Στελέχη που εμπίπτουν στις διατάξεις της περίπτωσης α' της παραγράφου 2 του άρθρου 39 περιλαμβάνονται σε ξεχωριστό παράρτημα της εγκυκλίου που εκδίδεται σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 25 για τις τακτικές ετήσιες κρίσεις.

3. Κατά παρέκκλιση όσων προβλέπονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 39, τα αρμόδια συμβούλια κρίσεων κρίνουν κατά τις τακτικές κρίσεις τα στελέχη της περίπτωσης α' της παραγράφου 2 του άρθρου 39 και συντάσσουν ξεχωριστό πίνακα αποστρατευτέων σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 29. Στα στελέχη αυτά δεν απονέμεται αποστρατευτικός βαθμός.

4. Η απόφαση αποστρατείας του αρμόδιου συμβουλίου κρίσεων, βάσει των ηλικιακών ορίων της περίπτωσης α' της παραγράφου 2 του άρθρου 39, κοινοποιείται αμελλητί στους Εθελοντές Μακράς Θητείας (Ε.Μ.Θ.) που περιλαμβάνονται σε αυτήν.

5. Όσοι επιθυμούν να τεθούν Εκτός Οργανικών Θέσεων (Ε.Ο.Θ.) υποβάλλουν αίτηση στη μονάδα τους μέσα

σε πέντε (5) ημέρες από την κοινοποίηση σε αυτούς της απόφασης αποστρατείας τους. Η αίτηση συνοδεύεται από υπεύθυνη δήλωση στην οποία αναγράφονται τα στοιχεία που αφορούν την προϋπηρεσία του αιτούντος στον δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα πριν από την κατάταξή του ως εθελοντή στις τάξεις των Ενόπλων Δυνάμεων, εφόσον η προϋπηρεσία αυτή αναγνωρίζεται ως συντάξιμη.

6. Η μονάδα υποβάλλει την αίτηση αμελλητί και απευθείας στη Διεύθυνση Προσωπικού του οικείου Γενικού Επιτελείου. Η Διεύθυνση Προσωπικού υποβάλλει αμελλητί την αίτηση στη Γραμματεία του Ανώτατου Συμβουλίου, συνοδευόμενη από τον ατομικό φάκελο του αιτούντος.

7. Το Ανώτατο Συμβούλιο γνωμοδοτεί επί της αίτησης μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες από τότε που η Γραμματεία την παρέλαβε, λαμβάνοντας υπόψη, τη λογιζόμενη ως συντάξιμη υπηρεσία.

8. Η γνωμοδότηση του Συμβουλίου υποβάλλεται με μέριμνα της οικείας Γραμματείας στον Υπουργό Εθνικής Άμυνας, ο οποίος αποφασίζει μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες από τότε που παρέλαβε τη γνωμοδότηση.

9. Ο αιτών Εθελοντής Μακράς Θητείας (Ε.Μ.Θ.) παραμένει στις τάξεις των Ενόπλων Δυνάμεων μέχρι την αποδοχή ή την απόρριψη της αίτησής του. Αν η αίτηση απορριφθεί, αποστρατεύεται κατ'εφαρμογή των διατάξεων της περίπτωσης γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 39. Αν η αίτηση γίνει δεκτή, τίθεται Εκτός Οργανικών Θέσεων (Ε.Ο.Θ.) από την ημερομηνία κατά την οποία έπρεπε, βάσει των ορίων ηλικίας, να τεθεί σε αποστρατεία.

10. Κατά το διάστημα που διατελούν Εκτός Οργανικών Θέσεων (Ε.Ο.Θ.), οι Εθελοντές Μακράς Θητείας (Ε.Μ.Θ.) ασκούν τα καθήκοντα της ειδικότητάς τους.

11. Οι Εθελοντές Μακράς Θητείας (Ε.Μ.Θ.) οι οποίοι τίθενται Εκτός Οργανικών Θέσεων (Ε.Ο.Θ.), σύμφωνα με τα παραπάνω:

α. Υπηρετούν με τον βαθμό που φέρουν μέχρι την αποστρατεία τους.

β. Δεν υπηρετούν στο εξωτερικό.

γ. Αποστρατεύονται στις εξής περιπτώσεις:

αα. με τη συμπλήρωση συνολικής συντάξιμης υπηρεσίας τριάντα πέντε (35) ετών,

ββ. για λόγους αποδεδειγμένους σωματικής ανικανότητας,

γγ. με αίτησή τους που μπορεί να υποβληθεί οποτεδήποτε.

12. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις του π.δ. 21/1991 (Α' 9).».

Άρθρο 6

Τροποποίηση διατάξεων του α.ν. 888/1949

Στον α.ν. 888/1949 (Α' 42) επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις:

1. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 9 προστίθεται περίπτωση γ' ως εξής:

«γ) Υπαξιωματικούς Οικονομικού προερχόμενους από Ανώτερες Στρατιωτικές Σχολές Υπαξιωματικών.».

2. Το άρθρο 13 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 13

Πλέον του προσωπικού του άρθρου 9, είναι δυνατή η διάθεση προσωπικού στις Μονάδες και Υπηρεσίες Οικονομικού, ως εξής:

α. οπλιτών όπλων και σωματών σύμφωνα με τους Πίνακες Οργάνωσης Υλικού,

β. πολιτικού προσωπικού σύμφωνα με το π.δ. 79/2018 (Α' 148).».

Άρθρο 7

Υπηρεσιακή εξέλιξη υπαξιωματικών του Οικονομικού Σώματος του Στρατού Ξηράς που προέρχονται από Ανώτερες Στρατιωτικές Σχολές Υπαξιωματικών

Η υπηρεσιακή εξέλιξη και οι καταληκτικοί βαθμοί των υπαξιωματικών Οικονομικού Σώματος που προέρχονται από Ανώτερες Στρατιωτικές Σχολές Υπαξιωματικών καθορίζονται από το ν.δ. 445/1974 και δεν υπόκεινται στους περιορισμούς της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 1848/1989.

Άρθρο 8

Τροποποίηση διάταξης του ν. 2913/2001

Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 13 του ν. 2913/2001 (Α' 102) αντικαθίσταται ως εξής:

«Η παρούσα εφαρμόζεται ανεξάρτητα από την ημερομηνία που συνέβη το ανωτέρω ατύχημα.».

Άρθρο 9

Τροποποίηση του άρθρου 9 του ν. 3257/2004

Στο άρθρο 9 του ν. 3257/2004 (Α' 143) επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις:

1. Οι παράγραφοι 2 και 3 αντικαθίστανται ως εξής:

«2. Το παραπάνω μειωμένο ωράριο εργασίας πραγματοποιείται χωρίς ανάλογη περικοπή των αποδοχών των δικαιούχων στρατιωτικών και στρατιωτικών δικαστών των Ενόπλων Δυνάμεων, εφόσον η αναπηρία είναι τουλάχιστον 67% ή 50% για άτομα έως 18 ετών που πάσχουν από σακχαρώδη διαβήτη ινσουλινοεξαρτώμενο ή τύπου 1.

3. Για την ασθένεια ή την αναπηρία των προσώπων της παραγράφου 1, γνωματεύει το οικείο Κέντρο Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕ.Π.Α.) ή η Ανώτατη κατά Κλάδο των ΕΔ Υγειονομική Επιτροπή. Η μείωση του ωραρίου εργασίας πραγματοποιείται με απόφαση των αντίστοιχων Διευθύνσεων Προσωπικού των Γενικών Επιτελείων ή της Διεύθυνσης Στρατιωτικής Δικαιοσύνης του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, εφόσον ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει αίτηση, συνοδευόμενη από πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης ή αντίγραφο δικαστικής απόφασης για την επιμέλεια ή την αναδοχή, ή αντίγραφο της συμβολαιογραφικής πράξης του άρθρου 1441 του Αστικού Κώδικα για την επιμέλεια, καθώς και γνωμάτευση Υγειονομικής Επιτροπής ΚΕ.Π.Α. ή της Ανώτατης κατά Κλάδο των Ενόπλων Δυνάμεων Υγειονομικής Επιτροπής από την οποία να προκύπτει το ποσοστό αναπηρίας. Η χρονική διάρκεια ισχύος του πιστοποιητικού οικογενειακής κατάστασης καθορίζεται σε δίμηνη από την ημερομηνία έκδοσής του.».

2. Προστίθεται παράγραφος 4 ως εξής:

«4. Το παραπάνω μειωμένο ωράριο εργασίας ισχύει για το χρονικό διάστημα που καθορίζεται από την ιατρική γνωμάτευση και δεν μειώνεται περαιτέρω, σε περίπτωση ύπαρξης περισσότερων του ενός προσώπων της παραγράφου 1.».

Άρθρο 10

Τροποποίηση διατάξεων του ν. 3883/2010

Στον ν. 3883/2010 (Α' 167) επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις:

1. Στην περίπτωση β' του άρθρου 2, προστίθεται υποπερίπτωση (8) ως εξής:

«(8) Μονιμοποιηθέντες Εθελοντές Μακράς Θητείας (Ε.Μ.Θ.) της περίπτωσης ια' του άρθρου 1.».

2. Στο τέλος της υποπερίπτωσης α' της περίπτωσης 2 της παραγράφου 1α του άρθρου 5 προστίθεται πέμπτο και έκτο εδάφιο ως εξής:

«Τα προαναφερόμενα στελέχη υπηρετούν, υποχρεωτικά, στον τόπο της προτίμησής τους, μετά από σχετική αναφορά τους. Η παράγραφος 3 εφαρμόζεται αναλόγως.».

3. Η παράγραφος 2 του άρθρου 5 αντικαθίστανται ως εξής:

«2. Στον τόπο της προτίμησής τους υπηρετούν, υποχρεωτικά, ύστερα από αναφορά τους, στελέχη που πάσχουν από σακχαρώδη διαβήτη ή τελούν σε χηρεία και έχουν ένα (1) τουλάχιστον ανήλικο τέκνο, καθώς και στελέχη που έχουν σύζυγο ή επιμελούνται τέκνο ή έχουν οριστεί με δικαστική απόφαση ως ανάδοχοι γονείς ανήλικου, για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί η αναδοχή, ή με δικαστική απόφαση τους έχει ανατεθεί η επιμέλεια ατόμου, είτε με αναπηρία είτε με σακχαρώδη διαβήτη. Για την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου, το ποσοστό αναπηρίας απαιτείται να είναι εξήντα επτά τοις εκατό (67%) τουλάχιστον, ενώ για το σακχαρώδη διαβήτη απαιτείται να είναι πενήντα τοις εκατό (50%) τουλάχιστον.».

4. Η περίπτωση γ' του άρθρου 11 αντικαθίσταται ως εξής:

«γ. Αξιολογεί και επιλέγει με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση από τους πίνακες της ειδικότητας, προσδιορίζει τη σειρά κατάταξης, η οποία προκύπτει με βάση τα καθοριζόμενα στο άρθρο 12 κριτήρια, και τερματίζει την κρίση με την πλήρωση της τελευταίας των κενών οργανικών θέσεων της ειδικότητας.».

5. Στο άρθρο 12 προστίθεται παράγραφος 3 ως εξής:

«3. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Αρχηγού του οικείου Γενικού Επιτελείου και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εξειδικεύονται κατά Κλάδο των Ενόπλων Δυνάμεων τα κριτήρια των μετατάξεων, ανάλογα με τις συνθήκες λειτουργίας και τις ειδικότερες ανάγκες της υπηρεσίας, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.».

6. Μετά το άρθρο 13Α προστίθεται άρθρο 13Β, ως εξής:

Άρθρο 13Β

Ειδικότερες κατηγορίες μετατάξεων της Πολεμικής Αεροπορίας

1. Μόνιμοι αξιωματικοί του σώματος Τεχνικής Υποστήριξης της Πολεμικής Αεροπορίας με ειδικότητα

Έρευνας - Πληροφορικής (Ε-Π), που είναι απόφοιτοι Σχολής Τεχνικών Υπαξιωματικών Αεροπορίας (ΣΤΥΑ) και κάτοχοι βασικού ή μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος στο γνωστικό αντικείμενο της πληροφορικής, μπορούν να μετατάσσονται για κάλυψη κενών θέσεων του Σώματος Έρευνας - Πληροφορικής της Πολεμικής Αεροπορίας με αίτησή τους. Για τη μετάταξη εκδίδεται προκήρυξη πλήρωσης των θέσεων από τη Διεύθυνση Πληροφορικής της Πολεμικής Αεροπορίας. Η αίτηση συνοδεύεται από αντίγραφο των τίτλων σπουδών, εάν αυτοί δεν έχουν καταχωριστεί στα ατομικά έγγραφα του αιτούντος, και κάθε άλλο σχετικό δικαιολογητικό, ιδίως ως προς την επιτελική εργασιακή εμπειρία και την υπηρεσία σε κέντρα μηχανογράφησης της Πολεμικής Αεροπορίας.

2. Οι Αξιωματικοί της παραγράφου 1 μετατάσσονται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, ύστερα από σύμφωνη γνώμη του Αρχηγού του Γενικού Επιτελείου Αεροπορίας και του Διευθυντή της Διεύθυνσης Πληροφορικής της Πολεμικής Αεροπορίας.

3. Με το ίδιο διάταγμα απονέμεται στον μετατασσόμενο ο βαθμός που φέρει ο Αξιωματικός που κατέχει την τελευταία θέση στην επετηρίδα του Σώματος Έρευνας - Πληροφορικής και έχει αποφοιτήσει το ίδιο με αυτούς ημερολογιακό έτος από το οικείο Ανώτατο Στρατιωτικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα (ΑΣΕΙ). Ο απονεμόμενος βαθμός δεν μπορεί να είναι ανώτερος του επομένου που φέρει ο μετατασσόμενος ή αυτού για τον οποίο έχει κριθεί προακτέος εντός του τρέχοντος έτους.

4. Οι μετατασσόμενοι, εφόσον απονεμηθεί σε αυτούς βαθμός ανώτερος από αυτόν που έφεραν, δεν έχουν δικαίωμα αναδρομικής καταβολής τυχόν διαφοράς στις μισθολογικές τους απολαβές. Έχουν τα ίδια οικονομικά δικαιώματα και υποχρεώσεις με τους Αξιωματικούς Αεροπορίας, διατηρούν τη μεταξύ τους σειρά αρχαιότητας, καθίστανται νεότεροι των ομοιοβάθμων τους Αξιωματικών στο Σώμα Έρευνας - Πληροφορικής και φέρουν τυχόν παράσημα και διαμνημονεύσεις που τους έχουν απονεμηθεί.».

7. Το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 18 αντικαθίσταται ως εξής:

«α. Για τον Στρατό Ξηράς οι Διευθυντές Όπλων για τις κρίσεις Αξιωματικών Όπλων και οι Διευθυντές Σωμάτων για τις κρίσεις των αξιωματικών Σωμάτων και Εθελοντών Μακράς Θητείας.».

8. Η υποπερίπτωση (1) της περίπτωσης β' της παρ. 1 του άρθρου 18 αντικαθίσταται ως εξής:

«(1) Ο Διευθυντής Β' Κλάδου του Γενικού Επιτελείου Ναυτικού για τις κρίσεις των Μάχιμων Ειδικοτήτων, Φάρων και Εθελοντών Μακράς Θητείας (Ε.Μ.Θ.)».

9. Η υποπερίπτωση (5) της περίπτωσης γ' της παρ. 1 του άρθρου 18 αντικαθίσταται ως εξής:

«(5) Ανώτατος αξιωματικός από την αντίστοιχη ειδικότητα των κρινόμενων, συμπεριλαμβανομένων και των εθελοντών μακράς θητείας, ο οποίος ορίζεται με απόφαση του Αρχηγού Γενικού Επιτελείου Αεροπορίας.».

10. Η περίπτωση γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 20 αντικαθίσταται ως εξής:

«γ. Όσοι διανύουν τον καταληκτικό τους βαθμό, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 23, με την επιφύλαξη ειδικών διατάξεων.»

11. Στην περίπτωση α' του άρθρου 23 προστίθεται υποπερίπτωση (6) ως εξής:

«(6) Υπολοχαγός για τους εθελοντές μακράς θητείας.»

12. Στην περίπτωση β' του άρθρου 23 προστίθεται υποπερίπτωση (8) ως εξής:

«(8) Ανθυποπλοίαρχος για τους εθελοντές μακράς θητείας.»

13. Στην περίπτωση γ' του άρθρου 23 προστίθεται υποπερίπτωση (8) ως εξής:

«(8) Υποσηναγός για τους εθελοντές μακράς θητείας.»

14. Οι υποπερίπτώσεις (2) και (3) της περίπτωσης ε' του άρθρου 23 αντικαθίστανται ως εξής:

«2) Συνταγματάρχης και αντίστοιχοι για τους Αξιωματικούς Υπηρεσίας Γραφείου για τους Αξιωματικούς:

α) Ελαφράς Υπηρεσίας του Στρατού Ξηράς, αποφοίτους Σχολής Πολέμου Στρατού Ξηράς (ΣΠΣΞ).

β) Υπηρεσίας Ξηράς του Πολεμικού Ναυτικού, αποφοίτους Ναυτικής Σχολής Πολέμου (ΝΣΠ).

γ) Υπηρεσίας Εδάφους της Πολεμικής Αεροπορίας, αποφοίτους Αεροπορικής Σχολής Πολέμου (ΑΣΠ).

δ) Ελαφράς Υπηρεσίας των Κοινών Σωμάτων.

3) Αντισυνταγματάρχης και αντίστοιχοι για τους κάτωθι Αξιωματικούς που δεν είναι απόφοιτοι ΣΠΣΞ, ΝΣΠ ή ΑΣΠ, ή είναι απόφοιτοι με βαθμό χαμηλότερο του «λιάν καλώς»:

α) Ελαφράς Υπηρεσίας του Στρατού Ξηράς.

β) Υπηρεσίας Ξηράς του Πολεμικού Ναυτικού.

γ) Υπηρεσίας Εδάφους της Πολεμικής Αεροπορίας.»

15. Το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης β' της παραγράφου 3 του άρθρου 25 αντικαθίσταται ως εξής:

«β. Επιτυχής αποφοίτηση από τα ανά ειδικότητα υποχρεωτικά για προαγωγή σχολεία.»

16. Η παράγραφος 7 του άρθρου 25 αντικαθίσταται ως εξής:

«7. Ως ευδοκίμως τερματίσαντες κρίνονται οι Αξιωματικοί οι οποίοι, κατά την κρίση των Συμβουλίων Κρίσεων, με βάση τη συνεκτίμηση των προσόντων τους σε όλη τη σταδιοδρομία τους, απέδωσαν το μέγιστο των δυνατοτήτων τους και δεν κατέστη δυνατή η προαγωγή τους στον επόμενο βαθμό, όπου αυτός προβλέπεται, εφόσον:

α. Έχουν συμπληρώσει πραγματική συντάξιμη υπηρεσία τριάντα πέντε (35) ετών και τον ελάχιστο χρόνο παραμονής στον βαθμό τους.

β. Δεν έχουν συμπληρώσει πραγματική συντάξιμη υπηρεσία τριάντα πέντε (35) ετών, έχουν όμως συμπληρώσει τριάντα ένα (31) έτη στρατιωτικής υπηρεσίας, συμπεριλαμβανομένης αυτής που προσμετράται ως τέτοια σύμφωνα με την παράγραφο 7 του άρθρου 27, καθώς και τον χρόνο παραμονής στον βαθμό τους, σύμφωνα με τις παραγράφους 3 και 4 του ίδιου άρθρου. Το προηγούμενο εδάφιο δεν εφαρμόζεται για Αξιωματικούς που έχουν αποφοιτήσει από Ανώτατο Στρατιωτικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα (ΑΣΕΙ) μετά από τετραετή τουλάχιστον φοίτηση ή από Ανώτερη Στρατιωτική Σχολή Υπαξιωματικών (ΑΣΣΥ).»

17. Η παράγραφος 10 του άρθρου 27 αντικαθίσταται ως εξής:

«10. Σε περίπτωση συνδρομής δύο (2) ή περισσότερων περιπτώσεων της παραγράφου 9, ο συνολικός λογιζόμενος χρόνος δεν μπορεί να είναι ανώτερος του μισού του απαιτούμενου πραγματικού χρόνου παραμονής στον βαθμό, εκτός από την περίπτωση του ανυπαίτιου τραυματισμού σε επιχείρηση ή διατεταγμένη υπηρεσία.»

18. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 30 αντικαθίσταται ως εξής:

«Η επιτυχής αποφοίτηση από τα υποχρεωτικά σχολεία των Ενόπλων Δυνάμεων αποτελεί τυπικό προσόν προαγωγής και ο βαθμός αποφοίτησης αποτελεί ουσιαστικό προσόν που συνεκτιμάται από τα Συμβούλια Κρίσεων.»

19. Η περίπτωση β' της παραγράφου 1 του άρθρου 34 αντικαθίσταται ως εξής:

«β. Όσοι κρίνονται ως «ευδοκίμως τερματίσαντες» σύμφωνα με την περίπτωση β' της παραγράφου 7 του άρθρου 25.»

20. Στο άρθρο 36 προστίθεται παράγραφος 13B ως εξής:

«13B. Οι αξιωματικοί της περίπτωσης (8) της υποπαραγράφου β' του άρθρου 2 είναι νεότεροι όλων των ομοιοβάθμων τους.»

21. Το πρώτο και δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 37 αντικαθίστανται ως εξής:

«Για τους αξιωματικούς Πολεμικού Ναυτικού, Πολεμικής Αεροπορίας και Κοινών Σωμάτων τηρείται ιδιαίτερη επετηρίδα για κάθε ειδικότητα. Κατ' εξαίρεση, για τους αξιωματικούς Πολεμικού Ναυτικού και Πολεμικής Αεροπορίας, που προέρχονται από την κατηγορία της υποπερίπτωσης 5 της περίπτωσης β' του άρθρου 2 και μονιμοποιηθέντων εθελοντών μακράς θητείας Πολεμικού Ναυτικού, Πολεμικής Αεροπορίας και Στρατού Ξηράς τηρείται ιδιαίτερη επετηρίδα για κάθε ειδικότητα, στην οποία εγγράφονται βάσει της ημερομηνίας προαγωγής τους σε βαθμό Αξιωματικού.»

22. Στο άρθρο 54 προστίθεται παράγραφος 4 ως εξής:

«4. Στο Γραφείο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, υπηρετούν ανώτεροι αξιωματικοί του Κοινού Νομικού Σώματος των Ενόπλων Δυνάμεων, με έργο τη νομική συνδρομή και υποστήριξη του Γραφείου στην άσκηση των αρμοδιοτήτων των περιπτώσεων γ' και δ' της παρ. 2 του άρθρου 17 του ν. 3086/2002. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Οικονομικών καθορίζεται ο αριθμός των θέσεων αξιωματικών του Κοινού Νομικού Σώματος των Ενόπλων Δυνάμεων στο Γραφείο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, τα κριτήρια και η διαδικασία επιλογής τους, η διάρκεια της υπηρεσίας τους στις εν λόγω θέσεις, καθώς και το νομικό καθεστώς που διέπει τις συγκεκριμένες θέσεις.»

23. Στο άρθρο 69 προστίθεται παράγραφος 4 ως εξής:

«4. Για τους ανωτέρω μονιμοποιούμενους εθελοντές μακράς θητείας δεν ισχύουν τα όρια ηλικίας του ν.δ. 445/1974 και κρίνονται για προαγωγή στο βαθμό του ανθυπολοχαγού, σημαιοφόρου ή ανθυποσηναγού, κατά τα οριζόμενα για τους αντίστοιχους υπαξιωματικούς από

Ανώτερες Στρατιωτικές Σχολές Υπαξιωματικών (ΑΣΣΥ), με τη συμπλήρωση πέντε (5) ετών στο βαθμό του ανθυπασιπιστή και τριάντα (30) ετών από την κατάταξή τους.».

24. Το άρθρο 83 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 83

Ζητήματα νοσοκομειακής περίθαλψης

1. Στους μόνιμους αξιωματικούς, ανθυπασιπιστές και υπαξιωματικούς, δόκιμους έφεδρους αξιωματικούς και οπλίτες θητείας, οι οποίοι συμμετείχαν με οποιονδήποτε τρόπο στα πολεμικά γεγονότα της χρονικής περιόδου από την 20ή Ιουλίου έως την 20ή Αυγούστου 1974 στην Κύπρο, στα γεγονότα που έλαβαν χώρα το 1964 στην Τυληρία και τη Λευκωσία και το 1967 στην Κοφίνου και τους Αγίους Θεοδώρους της Κύπρου, καθώς και στις συζύγους ή έχουσες συνάψει σύμφωνο συμβίωσης και χήρες τους εν ειρήνη, που παραμένουν άγαμες, παρέχεται πλήρης νοσοκομειακή περίθαλψη για οποιαδήποτε πάθηση στα στρατιωτικά νοσοκομεία και των τριών κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων. Το ίδιο ισχύει και για τους συγγενείς α' βαθμού εξ αίματος ή εξ αγχιστείας, εφόσον αυτοί δεν δικαιούνται υγειονομική περίθαλψη από οποιονδήποτε άλλο ασφαλιστικό φορέα. Από την εφαρμογή του παρόντος εξαιρούνται όσοι ενεπλάκησαν κατά τις παραπάνω περιόδους, με οποιονδήποτε τρόπο, σε παράνομες δραστηριότητες σε βάρος της νόμιμης λειτουργίας του πολιτεύματος της Κυπριακής Δημοκρατίας.

2. Τα έξοδα περίθαλψης βαρύνουν τον κύριο ασφαλιστικό φορέα υγειονομικής περίθαλψης των δικαιούχων της παραγράφου 1. Αν δεν είναι ασφαλισμένοι, οι σχετικές δαπάνες καλύπτονται από τον Εθνικό Οργανισμό Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (Ε.Ο.Π.Υ.Υ.).

3. Για την παροχή της ανωτέρω περίθαλψης υποβάλλονται τα εξής δικαιολογητικά:

α) αίτηση του ενδιαφερομένου προς το στρατιωτικό νοσοκομείο του κλάδου των ΕΔ, στον οποίο υπηρέτησε ο ίδιος ή συγγενής του, με την οποία δηλώνει και τον τόπο της μόνιμης κατοικίας του,

β) πιστοποιητικό στρατολογικής κατάστασης τύπου Α' από το οποίο πρέπει να προκύπτει ότι ο αιτών υπηρέτησε στην Κύπρο κατά τις χρονικές περιόδους της παραγράφου 1,

γ) υπεύθυνη δήλωση, με την οποία ο ενδιαφερόμενος δηλώνει αν είναι ασφαλισμένος ή όχι ασφαλισμένος σε οποιονδήποτε ασφαλιστικό φορέα.

4. Σε περίπτωση επείγοντος περιστατικού, τα παραπάνω δικαιολογητικά μπορεί να υποβληθούν μέσα σε τρείς (3) ημέρες από την ημερομηνία εισαγωγής για ενδο-νοσοκομειακή νοσηλεία.

5. Η ανωτέρω περίθαλψη παρέχεται σε νοσοκομείο του κλάδου των Ενόπλων Δυνάμεων, στον οποίο υπηρέτησε ο δικαιούχος ή συγγενής του, το οποίο εδρεύει στον τόπο της μόνιμης κατοικίας του δικαιούχου. Αν δεν υπάρχει τέτοιο νοσοκομείο ή αν το υφιστάμενο αδυνατεί να διαχειριστεί το συγκεκριμένο περιστατικό, η περίθαλψη παρέχεται από κατάλληλο νοσοκομείο των άλλων κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων, το οποίο βρίσκεται εγγύτερα του τόπου της μόνιμης κατοικίας του δικαιούχου.

6. Σε κάθε περίπτωση, το αίτημα για περίθαλψη εγκρίνεται από τον Διευθυντή της οικείας νοσηλευτικής μονάδας των Ενόπλων Δυνάμεων.

7. Το δικαίωμα περίθαλψης είναι προσωποπαγές και δεν μεταβιβάζεται ή επεκτείνεται σε άλλα μέλη της οικογένειας του δικαιούχου.».

Άρθρο 11

Ρυθμίσεις σταδιοδρομικής φύσης

1. Για την εφαρμογή των παραγράφων 4 και 5 του άρθρου 20 του ν. 3865/2010 (Α' 120) και της παρ. 3 του άρθρου 4 του ν. 3883/2010, πέραν των μονάδων και υπηρεσιών της παρ. 5 του άρθρου 40 του π.δ. 169/2007 (Α' 210), προσμετράται αυξημένος στο διπλάσιο ή τριπλάσιο μέχρι πέντε (5) έτη και ο χρόνος υπηρεσίας σε μονάδες και υπηρεσίες, ανεξαρτήτως γεωγραφικού προσδιορισμού, στις οποίες στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων έχουν υπηρετήσει ασκώντας καθήκοντα της ειδικότητάς τους.

2. Απόφοιτοι της Σχολής Μονίμων Υπαξιωματικών (ΣΜΥ) του Στρατού Ξηράς και των παραγωγικών Σχολών Υπαξιωματικών του Πολεμικού Ναυτικού, οι οποίοι τέθηκαν σε αποστρατεία με τον βαθμό του Αντισυνταγματάρχη ή του Αντιπλοίαρχου ως ευδοκίμως τερματίσαντες τη σταδιοδρομία τους στον βαθμό του Ταγματάρχη ή του Πλωτάρχη, έχοντας συμπληρώσει τριακονταπενταετή (35ετή) συντάξιμη υπηρεσία ή τριάντα δύο (32) έτη πραγματικής υπηρεσίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.δ. 178/1969 είτε με τις διατάξεις του ν. 2439/1996 είτε οποτεδήποτε μέχρι την έναρξη ισχύος του ν. 3883/2010 για λόγους υγείας ή σωματικής ανικανότητας, προάγονται μέσα σε δύο (2) μήνες από την έναρξη ισχύος του παρόντος στον βαθμό του Συνταγματάρχη ή του Πλοίαρχου αντίστοιχα, χωρίς να γεννώνται για αυτούς συνταξιοδοτικά ή άλλα οικονομικά δικαιώματα.

3. Η παρ. 15 του άρθρου 6 του ν. 2439/1996 αντικαθίσταται ως εξής:

«15. Οι αξιωματικοί των λοιπών Σωμάτων, καθώς και των λοιπών γενικών ειδικοτήτων υγειονομικού βαθμών ανθυπολοχαγού μέχρι και αντισυνταγματάρχη συμπληρώνουν σε κάθε βαθμό δύο (2) έτη χρόνο διοίκησης ή ειδικής υπηρεσίας σε μονάδες ή συγκροτήματα ή σχηματισμούς εκστρατείας. Από το προηγούμενο εδάφιο εξαιρούνται οι αξιωματικοί Γεωγραφικού, Στρατιωτικών Γραμματέων και οι προερχόμενοι από εθελοντές μακράς θητείας.».

4. Το στοιχείο (β) της υποπερίπτωσης (2) της περίπτωσης β' της παρ. 11 του άρθρου 28 του ν. 3883/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«(β) Οι αξιωματικοί των υπόλοιπων Σωμάτων βαθμών ανθυπολοχαγού μέχρι και αντισυνταγματάρχη συμπληρώνουν σε κάθε βαθμό χρόνο διοίκησης ή ειδικής υπηρεσίας ενός (1) έτους σε μονάδες ή συγκροτήματα ή σχηματισμούς εκστρατείας. Από το προηγούμενο εδάφιο εξαιρούνται οι αξιωματικοί Γεωγραφικού, Στρατιωτικών Γραμματέων και οι προερχόμενοι από εθελοντές μακράς θητείας.».

5. Οι αξιωματικοί που προέρχονται από εθελοντές μακράς θητείας εξαιρούνται από την υποχρέωση χρόνου διοίκησης ή ειδικής υπηρεσίας.

Άρθρο 12**Τροποποίηση του άρθρου 12 του ν. 3648/2008**

Το άρθρο 12 του ν. 3648/2008 (Α' 38) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 12

Προαγωγή Αξιωματικών-Ανθυπασπιστών πολεμικής διαθεσιμότητας, νικητών παραολυμπιακών αγώνων

Αξιωματικοί και ανθυπασπιστές πολεμικής διαθεσιμότητας και υπαξιωματικοί πολεμικής αποστρατείας που έχουν υπαχθεί ή πρόκειται να υπαχθούν στις καταστάσεις αυτές και έχουν καταλάβει ή θα καταλάβουν έως και την όγδοη θέση σε ατομικό κανονικό ολυμπιακό αγώνισμα, κατά τη διάρκεια των παραολυμπιακών αγώνων, καθώς και μία από τις τρεις παγκόσμιες νίκες σε παγκόσμιο πρωτάθλημα σε ατομικό ολυμπιακό αγώνισμα αθλητών με προβλήματα αναπηρίας, δικαιούνται να αποκτήσουν έναν ακόμη βαθμό πέραν από αυτούς που ορίζονται στις διατάξεις του ν. 875/1979, για καθεμία από τις παραπάνω αγωνιστικές διακρίσεις. Τα πρόσωπα του προηγούμενου εδαφίου δεν προάγονται άνω των τριών (3) βαθμών ή σε βαθμό ανώτερο από εκείνον που προβλέπεται για τα εν ενεργεία στελέχη του ίδιου Όπλου, Σώματος ή Γενικής Ειδικότητας.».

Άρθρο 13**Κάλυψη δαπανών ανασφάλιστων δικαιούχων περίθαλψης στα στρατιωτικά νοσοκομεία**

1. Οι υπαγόμενοι σε οποιαδήποτε κατηγορία δικαιούχων περίθαλψης στα στρατιωτικά νοσοκομεία και των τριών κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων, συμπεριλαμβανομένου του Νοσηλευτικού Ιδρύματος Μετοχικού Ταμείου Στρατού (ΝΙΜΤΣ), οι οποίοι δεν είναι άμεσα ή έμμεσα ασφαλισμένοι ή είναι εγγεγραμμένοι στα μητρώα ασφαλιστικών φορέων, αλλά έχουν απολέσει την ασφαλιστική τους κάλυψη, νοσηλεύονται σε αυτά δωρεάν και δικαιούνται υγειονομικής περίθαλψης και εξετάσεων στα εξωτερικά ιατρεία από αυτά.

2. Οι δαπάνες της παραγράφου 1 καλύπτονται από τον Εθνικό Οργανισμό Παροχής Υπηρεσιών Υγείας.

Άρθρο 14**Ειδική άδεια αιρετών στην τοπική αυτοδιοίκηση**

Ο τίτλος και η παρ. 1 του άρθρου 31 του ν. 4361/2016 (Α' 10) αντικαθίστανται ως εξής:

«Ειδική άδεια αιρετών οπλιτών, υπαξιωματικών και ανθυπασπιστών στην τοπική αυτοδιοίκηση».

1. Οι παράγραφοι 1, 5 και 7 του άρθρου 93, καθώς και οι παράγραφοι 1, 4 και 10 του άρθρου 182 του ν. 3852/2010 εφαρμόζονται και στο στρατιωτικό προσωπικό των Ενόπλων Δυνάμεων.».

Άρθρο 15**Γραφεία Νομικής Προστασίας Στελεχών**

1. Στα Γενικά Επιτελεία των Ενόπλων Δυνάμεων συνιστώνται Γραφεία Νομικής Προστασίας Στελεχών (ΓΝΟΠΣ), τα οποία υπάγονται απευθείας στον οικείο Αρχηγό και στελεχώνονται με κατάλληλο προσωπικό του Επιτελείου και του Κοινού Νομικού Σώματος.

2. Τα ΓΝΟΠΣ ενημερώνουν απευθείας τα στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων, ύστερα από υποβολή προφορικού ερωτήματος ή καταγγελίας, για την ισχύουσα νομοθεσία ως προς τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που έχουν σε παρούσα υπηρεσιακή υπόθεση που τα αφορά άμεσα και προσωπικά. Τα ΓΝΟΠΣ μπορεί να απευθύνονται απευθείας στις αρμόδιες υπηρεσίες των Ενόπλων Δυνάμεων προκειμένου να ενημερώνονται για το κανονιστικό πλαίσιο που διέπει την υπόθεση και τηρούν την ανωνυμία του ερωτώντος στελέχους. Οι υπηρεσίες τα συνδράμουν στην άσκηση της αρμοδιότητας αυτής αμελλητί και τους παρέχουν κάθε αναγκαία πληροφορία.

3. Ερωτήματα που αφορούν εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις ή ιδιωτικές διαφορές, καθώς και αυτά που είναι αόριστα και καταχρηστικά δεν εξετάζονται από τα ΓΝΟΠΣ και τίθενται στο αρχείο.

4. Οι ειδικές κείμενες διατάξεις περί παραπόνων των στρατιωτικών που προβλέπονται από τους κανονισμούς και τις διαταγές της υπηρεσίας, δεν θίγονται από το παρόν.

5. Όταν τα ΓΝΟΠΣ, στο πλαίσιο άσκησης των αρμοδιοτήτων τους, λαμβάνουν γνώση υπόθεσης, η εξέταση της οποίας έχει ήδη ολοκληρωθεί ενώπιον της διοίκησης, απευθύνονται στην αρμόδια υπηρεσία προκειμένου να λάβουν γνώση των εγγράφων και κάθε απαραίτητου στοιχείου. Εφόσον διαπιστώσουν πρόδηλα νομικά σφάλματα ή παραλείψεις, ενημερώνουν το αρμόδιο κλιμάκιο διοίκησης και προτείνουν την ανάληψη συγκεκριμένων μέτρων και διοικητικών ενεργειών για τη διόρθωση των σχετικών πράξεων και την επανόρθωση ή αποτροπή της βλάβης ή ζημίας των στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων.

6. Τα ΓΝΟΠΣ τηρούν ανωνυμοποιημένα στοιχεία των ερωτημάτων και των καταγγελιών των οποίων γίνονται αποδέκτες και ανά εξάμηνο συντάσσουν σχετική έκθεση προς τον Αρχηγό του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας μέσω του Αρχηγού του οικείου Γενικού Επιτελείου, με συγκεντρωτική και κατηγοριοποιημένη περιγραφή των υποθέσεων του επιτελείου τους, στατιστικά στοιχεία και πρόταση ανάληψης των απαιτούμενων ενεργειών ή νομοθετικών πρωτοβουλιών. Η έκθεση αυτή κοινοποιείται με μέριμνα του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας στον Υπουργό Εθνικής Άμυνας και στην αρμόδια επιτροπή της Βουλής των Ελλήνων.

7. Για τη διακίνηση πληροφοριών και εγγράφων που αφορούν τις υποθέσεις που εξετάζουν τα ΓΝΟΠΣ εφαρμόζονται οι διατάξεις του Διακλαδικού Κανονισμού Στρατιωτικής Αλληλογραφίας και του Εθνικού Κανονισμού Ασφαλείας και της νομοθεσίας περί προστασίας των προσωπικών δεδομένων.

8. Προκαταρκτικές εξετάσεις και Ένορκες Διοικητικές Εξετάσεις που διερευνούν υποθέσεις κακοδιοίκησης στις Ένοπλες Δυνάμεις ή παραβάσεις ατομικών δικαιωμάτων, ανατίθενται κατά προτεραιότητα σε αξιωματικούς του Κοινού Νομικού Σώματος των Ενόπλων Δυνάμεων.

Άρθρο 16**Έξοδα κηδείας στρατιωτικών που κηδεύονται με δημοσία δαπάνη**

1. Όταν οι στρατιωτικοί που κηδεύονται με δημόσια δαπάνη, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 36 του

ν. 3648/2008 (Α' 38) και του άρθρου 66 του ν. 3883/2010, απεβίωσαν στο εξωτερικό και κηδεύονται στην Ελλάδα ή και αντίστροφα, καταβάλλονται επιπλέον και τα έξοδα ταρίχευσης, κατασκευής ειδικού φέρετρου και μεταφοράς της σορού.

2. Για την κάλυψη των εξόδων κηδείας, καθώς και των λοιπών εξόδων της παραγράφου 1 των στρατιωτικών που κηδεύονται με δημόσια δαπάνη, εγγράφονται οι απαιτούμενες πιστώσεις που βαρύνουν τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας.

Άρθρο 17

Αποκατάσταση εφάπαξ βοηθήματος Ειδικών Λογαριασμών

Στο τέλος της υποπερίπτωσης β' της περίπτωσης 38 της υποπαραγράφου Γ.1 της παραγράφου Γ' του πρώτου άρθρου του ν. 4093/2012 (Α' 222), προστίθεται υποπερίπτωση γ' ως εξής:

«γ. Ειδικά για τους στρατιωτικούς όλων των Κλάδων, που η μετοχική τους σχέση με τον οικείο Ειδικό Λογαριασμό Αλληλοβοήθειας έληξε κατά το χρονικό διάστημα από την 1η Ιουλίου 2011 έως και την 31η Ιουλίου 2012, οι διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 38 του ν. 3986/2011 παύουν να ισχύουν κατά την ημερομηνία εξόδου τους από τις Ένοπλες Δυνάμεις, αποκλειστικά για τον υπολογισμό του εφάπαξ βοηθήματος, χωρίς να παράγονται άλλα οικονομικά αποτελέσματα. Για τον σκοπό αυτόν εκδίδεται συμπληρωματικό Φύλλο Διακοπής Μισθοδοσίας, στο οποίο υπολογίζονται και οι επιπλέον αναλογούσες εισφορές υπέρ του οικείου Ειδικού Λογαριασμού, για το διάστημα από την 1η Ιουλίου 2011 έως την έξοδο των στελεχών από την υπηρεσία. Οι εισφορές αυτές παρακρατούνται από το δικαιούμενο συμπληρωματικό εφάπαξ βοήθημα, το οποίο καταβάλλεται κατά την κρίση των Διοικουσών Επιτροπών των Ειδικών Λογαριασμών Αλληλοβοήθειας μόνο εφόσον υφίσταται σχετική οικονομική δυνατότητα του οικείου Ειδικού Λογαριασμού. Το εφάπαξ βοήθημα και το ύψος των εισφορών υπολογίζονται βάσει των διατάξεων που ίσχυαν κατά την ημερομηνία εξόδου των στελεχών από την υπηρεσία. Πράξεις απονομής συμπληρωματικών εφάπαξ βοηθημάτων που εκδόθηκαν μετά την 1η Αυγούστου 2012 και πριν από την έναρξη ισχύος της παρούσας, σύμφωνα με τα ανωτέρω, θεωρούνται νόμιμες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΘΕΜΑΤΑ ΣΤΡΑΤΟΛΟΓΙΚΗΣ ΦΥΣΗΣ

Άρθρο 18

Τροποποίηση διατάξεων στρατολογικής φύσης του ν. 3421/2005

Στον ν. 3421/2005 (Α' 302) επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις:

1. Η περίπτωση δ' της παραγράφου 8 του άρθρου 2 αντικαθίσταται ως εξής:

«δ. Από αδελφούς που γεννήθηκαν την ίδια ημερομηνία, μεγαλύτερος είναι αυτός που γεννήθηκε πρώτος, όπως αποδεικνύεται από ληξιαρχικές πράξεις γέννησης ή άλλα επίσημα έγγραφα.»

2. Η υποπερίπτωση (1) της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 7 αντικαθίσταται ως εξής:

«(1) Όλοι οι αδελφοί από τέσσερα(4) ή περισσότερα ζώντα αδέρφια.»

3. Η υποπερίπτωση (2) της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 7 καταργείται και η υποπερίπτωση (1) της περίπτωσης β' της ίδιας παραγράφου αντικαθίσταται ως εξής:

«(1) Όλοι οι αδελφοί από τρία (3) ζώντα αδέρφια.»

4. Η παράγραφος 5 του άρθρου 7 αντικαθίσταται ως εξής:

«Στην υποπερίπτωση (2) της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 και στις υποπεριπτώσεις (3) και (4) της περίπτωσης β' της ίδιας παραγράφου, αν ο περιγραφόμενος ως δικαιούχος είναι ανίκανος για κάθε εργασία, το δικαίωμα της μεταφοράς μεταβιβάζεται στον αμέσως επόμενο ικανό για εργασία αδελφό. Δεν είναι δυνατή η μεταβίβαση του δικαιώματος μεταφοράς στους υπόχρεους μειωμένης στρατεύσιμης στρατιωτικής υποχρέωσης, όταν οι δικαιούχοι έχουν ασκήσει το δικαίωμα αυτό και έχουν ήδη εκπληρώσει μειωμένη στρατεύσιμη στρατιωτική υποχρέωση.»

5. Η περίπτωση β' του άρθρου 8 αντικαθίσταται ως εξής:

«β. Τέκνα άγαμης μητέρας είναι όσα αποκτήθηκαν από μητέρα που δεν έχει συνάψει γάμο και εξακολουθεί να είναι άγαμη. Ομοίως, ως τέκνα άγαμης μητέρας θεωρούνται και όσα αποκτήθηκαν εκτός γάμου από μητέρα, η οποία διατελεί σε διάζευξη.»

6. Στο άρθρο 13 η παράγραφος 4 αντικαθίσταται και προστίθεται παράγραφος 9 ως εξής:

«4. Η συνδρομή των προϋποθέσεων υπαγωγής στις διατάξεις της περίπτωση β' της παραγράφου 1 αποδίδεται με αντίγραφο ποινικού μητρώου δικαστικής χρήσης ή με επίσημα έγγραφα ξένου κράτους, που υποβάλλονται με μέριμνα των ενδιαφερομένων ή μπορούν να ζητηθούν αυτεπάγγελα από την αρμόδια Στρατολογική Υπηρεσία.

9. Όσοι από τους αναφερόμενους στην παράγραφο 1 διετέλεσαν οποτεδήποτε ή διατελούν σε ανυποταξία, με την απαλλαγή τους από τη στράτευση, εξαιρούνται από την πρόσκληση ή τις προσκλήσεις για τις οποίες κηρύχθηκαν ανυπότακτοι. Το αξιόποινο της ανυποταξίας τους εξαλείφεται και αίρονται όλες οι έννομες συνέπειες. Οι δικογραφίες για τις ανυποταξίες τίθενται στο αρχείο με πράξη του εισαγγελέα του αρμόδιου στρατιωτικού δικαστηρίου.»

7. Οι παράγραφοι 2 και 3 του άρθρου 19 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Η αναβολή κατάταξης των στρατευσίμων της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 διαρκεί μέχρι την 31η Δεκεμβρίου του έτους που συμπληρώνουν το τριακοστό τρίτο (33ο) έτος της ηλικίας τους.

3. Η αναβολή κατάταξης των στρατευσίμων της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 δεν μπορεί να υπερβαίνει την 31η Δεκεμβρίου του έτους που συμπληρώνουν το τριακοστό τρίτο (33ο) έτος της ηλικίας τους. Για τη χορήγηση ή μη της αναβολής αυτής και για τη διάρκειά της αποφασίζει, κατά περίπτωση, ο Υπουργός Εθνικής Άμ-

νας ύστερα από εισήγηση επιτροπής που αποτελείται από έναν (1) ανώτερο αξιωματικό του Κοινού Νομικού Σώματος των Ενόπλων Δυνάμεων και δύο (2) καθηγητές Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων της περιφέρειας Αττικής και με γνωστικό αντικείμενο συναφές με το υπό εξέταση αντικείμενο του διαπρέποντος επιστήμονα. Η συγκρότηση της παραπάνω επιτροπής καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Οικονομικών, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να καθορίζεται αμοιβή των μελών της επιτροπής.»

8. Η παράγραφος 4 του άρθρου 23 αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Η αναβολή κατάταξης του παρόντος χορηγείται από την αρμόδια Στρατολογική Υπηρεσία, ύστερα από αίτηση των ενδιαφερομένων που συνοδεύεται από πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης του αρμόδιου δήμου και βεβαίωση της μονάδας ή της υπηρεσίας στην οποία υπηρετεί ο αδελφός που παρέχει το δικαίωμα, με την οποία βεβαιώνεται ότι αυτός δεν τελεί σε λιποταξία.»

9. Ο τίτλος και η παράγραφος 1 του άρθρου 28 αντικαθίστανται ως εξής:

«Αναβολή κατάταξης υποψήφιων βουλευτών – ευρωβουλευτών - περιφερειάρχων – δημάρχων.

1. Αναβάλλεται η κατάταξη στις Ένοπλες Δυνάμεις των στρατευσίμων που υποβάλλουν υποψηφιότητα για την εκλογή τους ως βουλευτών, ευρωβουλευτών, περιφερειάρχων ή δημάρχων.»

10. Στο άρθρο 29 οι παράγραφοι 3, 4 και 5 αντικαθίστανται και προστίθεται παράγραφος 8, ως εξής:

«3. Αν η αναβολή χορηγηθεί, οι ενδιαφερόμενοι κατατάσσονται με τη μεθεπόμενη Εκπαιδευτική Σειρά Στρατευσίμων Οπλιτών (ΕΣΣΟ). Αν το αίτημα απορριφθεί και έχει παρέλθει η ημερομηνία κατάταξής τους, υποχρεούνται σε κατάταξη μέσα σε ένα πενήνήμερο από την ημερομηνία έκδοσης της απορριπτικής πράξης.

4. Η αναβολή κατάταξης του παρόντος χορηγείται ύστερα από αίτηση των ενδιαφερομένων που συνοδεύεται από υποστηρικτικά έγγραφα στοιχεία, από τα οποία προκύπτουν οι επικαλούμενοι κοινωνικοί λόγοι.

5. Η αίτηση της παραγράφου 4 υποβάλλεται μέχρι και την ημερομηνία που οι ενδιαφερόμενοι υποχρεούνται να καταταγούν στις Ένοπλες Δυνάμεις. Αν η αίτηση υποβληθεί αργότερα, η αναβολή χορηγείται αναδρομικά, εφόσον οι ενδιαφερόμενοι δεν έχουν καταταγεί, οι προϋποθέσεις υπήρχαν κατά την ημερομηνία που έπρεπε να καταταγούν και δεν έχει παρέλθει η τελευταία ημερομηνία κατάταξης της μεθεπόμενης Εκπαιδευτικής Σειράς Στρατευσίμων Οπλιτών (ΕΣΣΟ).

8. Η αναβολή κατάταξης για κοινωνικούς λόγους διακόπτεται οποτεδήποτε εφόσον οι ενδιαφερόμενοι επιθυμούν να καταταγούν με την αμέσως επόμενη Εκπαιδευτική Σειρά Στρατευσίμων Οπλιτών (ΕΣΣΟ).»

11. Οι παράγραφοι 1 και 4 του άρθρου 31 αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Οι στρατεύσιμοι καλούνται για κατάταξη στις Ένοπλες Δυνάμεις με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμ-

νας, που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση του Αρχηγού του Γενικού Επιτελείου του οικείου Κλάδου των Ενόπλων Δυνάμεων, κοινοποιείται σε όλες τις αρμόδιες αρχές και δεν δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται οι μονάδες και οι ημερομηνίες κατάταξης. Η γνωστοποίηση της κλήσης για κατάταξη στους ενδιαφερομένους είναι δυνατόν να γίνεται και με τη χρήση ηλεκτρονικών μεθόδων και δικτυακών υποδομών, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3979/2011 (Α' 138).

4. Οι καλούμενοι για κατάταξη υποχρεούνται να κατατάσσονται την τασσόμενη ημερομηνία ή προθεσμία και στις μονάδες που καθορίζονται με την απόφαση πρόσκλησης της παραγράφου 1. Αν για λόγους αντικειμενικής αδυναμίας δεν κατατάσσονται, οφείλουν να παρουσιάζονται με την επίδειξη της κλήσης για κατάταξη, σε οποιαδήποτε στρατιωτική ή αστυνομική αρχή για να δηλώσουν τους λόγους αδυναμίας. Στην περίπτωση αυτή τεκμαίρεται ότι έχουν καταταχθεί εμπρόθεσμα αν παρουσιαστούν στις μονάδες κατάταξης μέσα σε πέντε (5) ημέρες από την καθοριζόμενη ημερομηνία κατάταξής τους και εφόσον οι προαναφερόμενες αρχές έχουν διαπιστώσει τους λόγους της αντικειμενικής αδυναμίας.

12. Στην περίπτωση α' της παραγράφου 1 του άρθρου 37, οι λέξεις «μόνιμος αξιωματικός του Υγειονομικού Σώματος (ιατρός)» και «μόνιμο αξιωματικό του Υγειονομικού Σώματος (ιατρό)» αντικαθίστανται από τις λέξεις «αξιωματικός ή οπλίτης του Υγειονομικού Σώματος (ιατρός)» και «αξιωματικό ή οπλίτη του Υγειονομικού Σώματος (ιατρό)», αντίστοιχα.

13. Η περίπτωση ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 42 αντικαθίσταται ως εξής:

«ε. Άδειας απουσίας μεγαλύτερης των ορίων που καθορίζονται στην Φ.400/34/292616/Σ.4753/31.8.2016 (Β' 2808) κοινή απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας και του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Άμυνας.»

14. Ο τίτλος και η παράγραφος 1 του άρθρου 45 αντικαθίστανται ως εξής:

«Άρθρο 45

Προσωρινή απόλυση από τις Ένοπλες Δυνάμεις και επανακατάταξη σε αυτές των υποψήφιων Βουλευτών – Ευρωβουλευτών – Περιφερειάρχων – Δημάρχων

1. Οι υπηρετούντες στις Ένοπλες Δυνάμεις για εκπλήρωση των στρατιωτικών τους υποχρεώσεων που υποβάλλουν ή αποδέχονται υποψηφιότητα για την εκλογή τους ως Βουλευτών, Ευρωβουλευτών, Περιφερειάρχων ή Δημάρχων, απολύονται προσωρινά από αυτές την επόμενη της ημερομηνίας επίδοσης της πρότασης υποψηφιότητας στον πρόεδρο του αρμόδιου δικαστηρίου και η εκπλήρωση των στρατιωτικών τους υποχρεώσεων αναβάλλεται.»

15. Η περίπτωση θ' της παραγράφου 3 του άρθρου 49 αντικαθίσταται ως εξής:

«θ. Ο χρόνος που δεν λογίζεται ως χρόνος πραγματικής στρατιωτικής υπηρεσίας.»

16. Η παράγραφος 5 του άρθρου 51 αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Στους ανυπότακτους επιβάλλονται οι προβλεπόμενες από το Στρατιωτικό Ποινικό Κώδικα ποινικές κυρώσεις, χρηματικό πρόστιμο το οποίο έχει προσωποπαγή χαρακτήρα, καθώς και οι στερήσεις και απαγορεύσεις που προβλέπονται από τα άρθρα 53 και 54 του παρόντος.».

17. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 58 η φράση:

«Ο μόνος ή ο μεγαλύτερος γιος ή αδελφός» αντικαθίσταται από τις λέξεις «Όλοι οι γιοί ή αδελφοί».

18. Το άρθρο 70 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 70

Εκτίμηση λόγων ανώτερης βίας
ή ανυπέμβλητων κωλυμάτων

1. Λόγοι ανώτερης βίας ή ανυπέμβλητων κωλυμάτων, που προβάλλονται από στρατευσίμους, έφεδρους ή δόκιμους έφεδρους αξιωματικούς, οπλίτες, έφεδρους οπλίτες ή οπλίτες από την εφεδρεία για τη μη τήρηση των υποχρεώσεων που τίθενται από τη στρατολογική νομοθεσία, εκτιμώνται από την αρμόδια Διοίκηση Στρατολογικών Υπηρεσιών, εφόσον δεν πρόκειται για τη μη τήρηση της υποχρέωσης για κατάταξη. Ομοίως, και οι ανυπότακτοι μπορούν να προβάλλουν τους ανωτέρω λόγους ή κωλύματα, μετά την ημερομηνία διακοπής της ανυποταξίας τους.

2. Ως λόγος ανώτερης βίας ή ανυπέμβλητο κώλυμα θεωρείται κάθε τυχερό, απρόβλεπτο ή αναπάντεχο γεγονός, είτε αντικειμενικό είτε σχετικό με το πρόσωπο του υπόχρεου, το οποίο, παρά την επιμέλεια και σύνεση του υπόχρεου, καθιστά αδύνατη ή εξαιρετικά δύσκολη τη συμμόρφωσή του.

3. Για τη μη τήρηση της υποχρέωσης για κατάταξη είναι δυνατή η επίκληση και εξαιρετικών λόγων, πέραν των λόγων ή κωλυμάτων της παραγράφου 2. Ως εξαιρετικός λόγος θεωρείται κάθε γεγονός, είτε αντικειμενικό είτε σχετικό με το πρόσωπο του υπόχρεου, το οποίο, παρά την επιμέλεια και σύνεση του υπόχρεου, καθιστά αδύνατη ή εξαιρετικά δύσκολη την κατάταξή του, ή εξαιτίας του οποίου ενδεχόμενη κατάταξή του θα τον έθετε σε ιδιαίτερα επαχθή θέση.

4. Για την αποδοχή ή την απόρριψη των λόγων των παραγράφων 2 και 3 για τη μη τήρηση της υποχρέωσης για κατάταξη, αποφασίζει ειδική επιτροπή που αποτελείται από έναν (1) ανώτατο και έναν (1) ανώτερο αξιωματικό του Νομικού Σώματος των Ενόπλων Δυνάμεων και τον Διοικητή της αρμόδιας Διοίκησης Στρατολογικών Υπηρεσιών. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας ορίζονται τα μέλη της ανωτέρω επιτροπής, τακτικά και αναπληρωματικά, για δύο (2) έτη.

5. Για τους διατελέσαντες ή διατελούντες σε ανυποταξία που υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος, οι διοικητικές συνέπειες και τα διοικητικά πρόστιμα, που έχουν επιβληθεί και βεβαιωθεί διαγράφονται στο σύνολό τους.

6. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Αρχηγού του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται η διαδικασία, τα δικαιολογητικά, οι προθεσμίες υποβολής τους, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.».

19. Η παράγραφος 4 του άρθρου 72 αντικαθίσταται ως εξής:

4. Αν, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, απαιτείται προσκόμιση δικαιολογητικών, τα οποία έχουν εκδοθεί από δημόσια αρχή ξένου κράτους, γίνονται δεκτά μόνο εφόσον είναι επικυρωμένα για τη γνησιότητά τους και επίσημα μεταφρασμένα. Αντίγραφα των ανωτέρω εγγράφων γίνονται δεκτά σύμφωνα με το άρθρο 11 του ν. 2690/1999 (Α' 45).».

Άρθρο 19

**Ρύθμιση στρατιωτικών υποχρεώσεων
ανυπότακτων**

1. Οι διατελέσαντες ή διατελούντες σε ανυποταξία, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, εξαιρούνται από την πρόσκληση ή τις προσκλήσεις για τις οποίες κηρύχθηκαν ανυπότακτοι, εφόσον:

α) έχουν ήδη καταταγεί στις Ένοπλες Δυνάμεις και εκπλήρωσαν πλήρως ή μερικώς τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις,

β) έχουν καταταγεί στις Ένοπλες Δυνάμεις και εκπληρώνουν ακόμη τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις,

γ) καταταγούν στις Ένοπλες Δυνάμεις προς εκπλήρωση των στρατιωτικών τους υποχρεώσεων μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2020,

δ) έχουν ήδη απαλλαγεί από την υποχρέωση στράτευσης, χωρίς να προηγηθεί κατάταξή τους στις Ένοπλες Δυνάμεις,

ε) απαλλαγούν από την υποχρέωση στράτευσης μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2020,

στ) τελούν σε αναβολή κατάταξης για λόγους υγείας,

ζ) λάβουν αναβολή κατάταξης για λόγους υγείας μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2020,

η) έχουν ήδη εκπληρώσει ως αντιρρησίες συνείδησης πλήρως ή μερικώς την εναλλακτική τους υπηρεσία,

θ) έχουν ήδη υποβάλει ή υποβάλουν δικαιολογητικά για την υπαγωγή τους στις κείμενες διατάξεις περί αντιρρησιών συνείδησης μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2020 και παρουσιάζονται εμπρόθεσμα για εκπλήρωση της εναλλακτικής τους υπηρεσίας, ως εκ της ανωτέρω υπαγωγής τους.

2. Το αξιόποινο της ανυποταξίας όσων υπάγονται ή θα υπαχθούν σε μία από τις περιπτώσεις α' έως θ' της παραγράφου 1 εξαλείφεται, οι ποινικές συνέπειες αίρονται και οι διοικητικές συνέπειες και τα διοικητικά πρόστιμα, που έχουν επιβληθεί και βεβαιωθεί διαγράφονται στο σύνολό τους. Αν μέρος των διοικητικών προστίμων έχει αποπληρωθεί, διαγράφεται το υπολειπόμενο ποσό. Οι σχετικές δικογραφίες τίθενται στο αρχείο με πράξη του εισαγγελέα του αρμόδιου στρατιωτικού δικαστηρίου.

3. Η υπαγωγή στις διατάξεις του παρόντος γίνεται αυτεπαγγέλτως.

Άρθρο 20

Τροποποίηση διατάξεων του ν. 4361/2016

Στον ν. 4361/2016 (Α' 10) επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις:

1. Οι περιπτώσεις β' και γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 2 αντικαθίστανται ως εξής:

«β. Τοποθέτηση είναι η αρχική ή η οριστική ένταξη του οπλίτη, σε μονάδες - ανεξάρτητες υπομονάδες και υπηρεσίες των Ενόπλων Δυνάμεων, μετά την κατάταξή του.

γ. Μετάθεση είναι η μετακίνηση του οπλίτη από τη θέση που έχει τοποθετηθεί, σε διαφορετική μονάδα - ανεξάρτητη υπομονάδα ή υπηρεσία.»

2. Η παράγραφος 1 του άρθρου 3 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Οι τοποθετήσεις των οπλιτών στις Ένοπλες Δυνάμεις διενεργούνται μετά την κατάταξή τους, σε μονάδες των Ενόπλων Δυνάμεων, ως εξής:

α. για το Στρατό Ξηράς, σε Μονάδες Εκστρατείας της Θράκης, των νήσων του Ανατολικού Αιγαίου, των Δωδεκανήσων, της Κρήτης, της Μακεδονίας και της Ηπείρου, καθώς και σε Μονάδες Προκάλυψης της μεθορίου της Ηπείρου, της Μακεδονίας και της Θράκης,

β. για το Πολεμικό Ναυτικό, κατ' αρχάς σε πλοία, Ναυστάθμους, Ναυτικά Παρατηρητήρια ή Υπηρεσίες νήσων και στη συνέχεια σε λοιπές Μονάδες και Υπηρεσίες με κριτήριο τη στελέχωση αυτών με τον υψηλότερο βαθμό δυσκολίας στο σύνολο της Επικράτειας,

γ. για την Πολεμική Αεροπορία, κατ' αρχάς σε Μονάδες και Υπηρεσίες, εκτός των περιφερειακών ενοτήτων Αττικής και Θεσσαλονίκης, με τον υψηλότερο βαθμό δυσκολίας και στη συνέχεια σε Μονάδες και Υπηρεσίες με όμοιο βαθμό δυσκολίας που βρίσκονται εντός των ανωτέρω νομών.»

3. Στην υποπερίπτωση γγ' της περίπτωσης β' της παραγράφου 2 του άρθρου 3 προστίθεται τρίτο εδάφιο ως εξής:

«Οι οπλίτες που έχουν την επιμέλεια τέκνου με συμβολαιογραφική πράξη του άρθρου 1441 του Αστικού Κώδικα με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω.»

4. Το άρθρο 4 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 4

Δήλωση τόπου προτίμησης

1. Οι στρατεύσιμοι υποβάλλουν δήλωση του τόπου προτίμησής τους για τοποθέτηση και μετάθεση. Ο τύπος της δήλωσης τόπου προτίμησης καθορίζεται με διαταγή του οικείου Κλάδου των Ενόπλων Δυνάμεων.

2. Η δήλωση τόπου προτίμησης υποβάλλεται από τους στρατεύσιμους ηλεκτρονικά, πριν από την κατάταξη, μέσω των επίσημων ιστότοπων των Γενικών Επιτελείων. Η δήλωση οριστικοποιείται και υπογράφεται από τους οπλίτες κατά την κατάταξή τους. Είναι δυνατή η υποβολή ηλεκτρονικής δήλωσης και κατά τη διάρκεια της κατάταξης, από τους οπλίτες που δεν την υπέβαλαν αρχικά, η οποία θα λαμβάνεται υπόψη μόνο για την υλοποίηση των μεταθέσεών τους.

3. Μεταβολή της δήλωσης τόπου προτίμησης επιτρέπεται, μετά την τοποθέτηση των οπλιτών σε μονάδες, εφόσον προκύψουν επιγενόμενοι της κατάταξής τους λόγοι, οι οποίοι τη δικαιολογούν.

4. Όσοι επικαλούνται λόγους υπαγωγής στις διατάξεις των παραγράφων 2β και 12 του άρθρου 3, καθώς και των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 6, προσκομίζουν τα απαιτούμενα δικαιολογητικά της Φ.411/115/287956/

Σ.3473/28.6.2016 (Β' 2125) απόφασης του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, προκειμένου να ληφθούν υπόψη κατά την υλοποίηση των μεταθέσεών τους.»

5. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 6 αντικαθίσταται ως εξής:

«Στους οπλίτες αυτούς απονέμεται κατάλληλη ειδικότητα και αμέσως μετά το πέρας της βασικής εκπαίδευσης υπηρετούν στην πλησιέστερη μονάδα του τόπου επιθυμίας τους.»

6. Οι παράγραφοι 3 και 4 του άρθρου 6 αντικαθίστανται ως εξής:

«3. Ομοίως εξαιρούνται, εφόσον το επιθυμούν, οι οπλίτες που έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς πρόγραμμα θεραπείας εξαρτημένων ατόμων από ναρκωτικές ουσίες, στους εγκεκριμένους οργανισμούς ή φορείς του άρθρου 51 του ν. 4139/2013 (Α' 74). Στους οπλίτες αυτούς απονέμεται κατάλληλη ειδικότητα και αμέσως μετά το πέρας της βασικής εκπαίδευσης υπηρετούν στην πλησιέστερη μονάδα του τόπου, όπου έχει έδρα το κέντρο θεραπείας τους.»

4. Για υπηρεσιακούς λόγους και για λόγους που επιβάλλει η ανάγκη κοινωνικής προσφοράς των Ενόπλων Δυνάμεων, μπορεί να εξαιρείται με αιτιολογημένη απόφαση ποσοστό οπλιτών έως το 2% του συνολικού αριθμού των καταταγέντων σε κάθε Εκπαιδευτική Σειρά Στρατεύσιμων Οπλιτών (ΕΣΣΟ) ανά Κλάδο των Ενόπλων Δυνάμεων. Ως συνολικός αριθμός των καταταγέντων κατά Εκπαιδευτική Σειρά Στρατεύσιμων Οπλιτών (ΕΣΣΟ), θεωρείται ο αριθμός των οπλιτών, για τους οποίους εκδίδεται σχετική διαταγή τοποθέτησης.»

7. Η παράγραφος 1 του άρθρου 7 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Η απόδειξη των κριτηρίων των παραγράφων 2β και 12 του άρθρου 3 και των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 6 γίνεται με την προσκόμιση των απαιτούμενων δικαιολογητικών της Φ.411/115/287956/Σ.3473/28.6.2016 (Β' 2125) απόφασης του Υπουργού Εθνικής Άμυνας από τους ενδιαφερομένους, εφόσον δεν καταστεί εφικτή η συλλογή των στοιχείων με ηλεκτρονικά μέσα ή μέσω πληροφορικής διασύνδεσης των αρμόδιων υπηρεσιών του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας και των εμπλεκόμενων φορέων του δημοσίου.»

8. Οι περιπτώσεις α' και β' της παραγράφου 4 του άρθρου 7 αντικαθίστανται ως εξής:

«α. Εξειδικεύονται τα οικονομικά και κοινωνικά κριτήρια, ο αριθμός των μορίων που αντιστοιχούν σε κάθε περίπτωση, τα δικαιολογητικά που απαιτούνται, καθώς και η διαδικασία συλλογής και εξέτασης των στοιχείων-δικαιολογητικών.

β. Καθορίζεται ο τρόπος ενημέρωσης, για την υποχρέωση συμπλήρωσης της δήλωσης τόπου προτίμησης, η διαδικασία συμπλήρωσης, επεξεργασίας και οριστικοποίησής της, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την υλοποίηση της εν λόγω διαδικασίας.»

Άρθρο 21

Τροποποίηση του άρθρου 13 του ν. 1911/1990

Στο άρθρο 13 του ν. 1911/1990 (Α' 166) επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις:

1. Οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 13 αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Οι οπλίτες των Ενόπλων Δυνάμεων μπορούν, μετά την εκπλήρωση των στρατιωτικών τους υποχρεώσεων, να ανακατατάσσονται εθελοντικά για βραχεία περίοδο ενός (1) μέχρι τριών (3) ετών, με τον βαθμό που φέρουν. Η ίδια δυνατότητα παρέχεται και στους εφέδρους, εφόσον αυτοί έχουν εκπληρώσει ενόπλιως τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις ως οπλίτες και δεν έχουν παρέλθει τρία (3) έτη από την ημερομηνία εκπλήρωσής τους.

2. Η ανακατάταξη των οπλιτών και η επανακατάταξη των εφέδρων γίνεται στον Κλάδο των Ενόπλων Δυνάμεων που υπηρετούν ή στην εφεδρεία του οποίου ανήκουν. Κατ' εξαίρεση, ως Οπλίτες Βραχείας Ανακατάταξης (ΟΒΑ) Ειδικών Δυνάμεων - Ομάδων Υποβρυχίων Καταστροφών (ΟΥΚ) είναι δυνατόν να υπηρετούν και όσοι εκπληρώνουν ή εκπλήρωσαν τη στρατεύσιμη στρατιωτική τους υποχρέωση σε οποιονδήποτε Κλάδο των Ενόπλων Δυνάμεων, καθώς και σε οποιοδήποτε Όπλο - Σώμα για τους ανήκοντες στο Στρατό Ξηράς. Ομοίως, είναι δυνατόν ήδη υπηρετούντες ΟΒΑ να μεταφερθούν ή να μεταταγούν στις Ειδικές Δυνάμεις - ΟΥΚ. Για την ανακατάταξη ή επανακατάταξη και τη μεταφορά των ΟΒΑ εκδίδεται απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, ύστερα από πρόταση του οικείου Γενικού Επιτελείου.»

2. Στην παράγραφο 4 του άρθρου 13 προστίθεται τρίτο εδάφιο ως εξής:

«Πριν να εκδοθεί η προβλεπόμενη στο προηγούμενο εδάφιο απόφαση, κατανέμεται στους Κλάδους των Ενόπλων Δυνάμεων με γνωμάτευση του Συμβουλίου Αρχηγών Γενικών Επιτελείων, ανάλογα με τις ανάγκες των Γενικών Επιτελείων, ο αριθμός των θέσεων των Οπλιτών Βραχείας Ανακατάταξης που προκηρύσσεται κάθε φορά.»

3. Η περίπτωση γ' της παρ. 6 του άρθρου 13 αντικαθίσταται και προστίθεται περίπτωση η' ως εξής:

«γ. Εφόσον υποβάλλουν αίτηση διακοπής, μετά τη συμπλήρωση τριών (3) μηνών πραγματικής στρατιωτικής υπηρεσίας από την έναρξη της τελευταίας αναληφθείσας στρατιωτικής τους υποχρέωσης.

η. Εφόσον δεν ολοκληρώσουν επιτυχώς την εκπαίδευση που απαιτείται για να υπηρετήσουν ως Οπλίτες Βραχείας Ανακατάταξης (ΟΒΑ) Ειδικών Δυνάμεων - Ομάδων Υποβρυχίων Καταστροφών (ΟΥΚ), με την επιφύλαξη της περίπτωσης β' της παραγράφου 14.»

4. Στο άρθρο 13 προστίθεται παράγραφος 14 ως εξής:

«14. Οι ήδη υπηρετούντες Οπλίτες Βραχείας Ανακατάταξης (ΟΒΑ) οποιουδήποτε Κλάδου των Ενόπλων Δυνάμεων ή οποιουδήποτε Όπλου ή Σώματος, για τους ανήκοντες στο Στρατό Ξηράς, που επιθυμούν να υπηρετήσουν ως ΟΒΑ Ειδικών Δυνάμεων - Ομάδων Υποβρυχίων Καταστροφών (ΟΥΚ), εφόσον:

α. ολοκληρώσουν επιτυχώς την απαιτούμενη προς τούτο εκπαίδευση, μεταφέρονται ή μετατάσσονται στις Ειδικές Δυνάμεις - ΟΥΚ από τον Κλάδο ή το Όπλο - Σώμα, για τους ανήκοντες στον Στρατό Ξηράς, αντίστοιχα, που υπηρετούν, προς εκπλήρωση της τελευταίας αναληφθείσας υποχρέωσής τους,

β. δεν ολοκληρώσουν επιτυχώς την ανωτέρω εκπαίδευση, εξακολουθούν να υπηρετούν ως ΟΒΑ στον Κλάδο ή το Όπλο - Σώμα, για τους ανήκοντες στον Στρατό Ξηράς, που ανακατατάχθηκαν ή επανακατατάχθηκαν, προς εκπλήρωση της τελευταίας αναληφθείσας υποχρέωσής τους.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' ΘΕΜΑΤΑ ΑΝΤΙΡΡΗΣΙΩΝ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗΣ

Άρθρο 22

Τροποποίηση του άρθρου 79 του ν. 3883/2010

Ο τίτλος και η παρ. 1 του άρθρου 79 του ν. 3883/2010 (Α' 167) αντικαθίστανται ως εξής:

«Άρθρο 71

Ρύθμιση υποχρεώσεων αντιρρησιών συνείδησης που έχουν συμπληρώσει το τριακοστό τρίτο έτος της ηλικίας τους

1. Όσοι συμπληρώνουν το τριακοστό τρίτο έτος της ηλικίας τους μπορούν να εξαγοράσουν το υπόλοιπο της εναλλακτικής τους υπηρεσίας, εφόσον έχουν διατεθεί ή θα διατεθούν σε φορείς του δημόσιου τομέα και αφού προηγουμένως εκπληρώσουν εναλλακτική υπηρεσία είκοσι (20) ημερών.»

Άρθρο 23

Τροποποίηση διατάξεων του ν. 3421/2005

Στον ν. 3421/2005 (Α' 302) επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις:

1. Η παράγραφος 2 του άρθρου 60 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, επιτρέπεται η απόλυση των αντιρρησιών συνείδησης και πριν από τη συμπλήρωση του χρόνου υπηρεσίας που προβλέπεται από την παράγραφο 1, όχι όμως πριν από τη συμπλήρωση του μέγιστου χρόνου πραγματικής στρατιωτικής υπηρεσίας, που ισχύει για την οριστική απόλυση των ενόπλιως υπηρετούντων οπλιτών οποιουδήποτε κλάδου των Ενόπλων Δυνάμεων.»

2. Η περίπτωση α' της παραγράφου 1 του άρθρου 62 αντικαθίσταται ως εξής:

«α. Τρεις (3) καθηγητές ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων της Περιφέρειας Αττικής με ειδικότητα στη φιλοσοφία ή στις κοινωνικές - πολιτικές επιστήμες ή στην ψυχολογία ή στη νομική.»

3. Η περίπτωση γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 62 αντικαθίσταται ως εξής:

«γ. Έναν (1) ανώτερο αξιωματικό του Κοινού Νομικού Σώματος των Ενόπλων Δυνάμεων.»

4. Η παράγραφος 1 του άρθρου 64 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Οι αναγνωριζόμενοι ως αντιρρησίες συνείδησης για εκπλήρωση εναλλακτικής υπηρεσίας υποχρεούνται να παρουσιάζονται για ανάληψη υπηρεσίας μέσα στην προθεσμία που καθορίζεται στην πρόσκληση που τους αποστέλλεται από την αρμόδια Στρατολογική Υπηρεσία. Τα άρθρα 13, 14, 15, 16, 17, 32, 34 και 37 εφαρμόζονται

αναλόγως. Αν στα πρόσωπα του προηγούμενου εδαφίου χορηγηθούν οι αναβολές κατάταξης των άρθρων 18, 19, 19Α, 20, 21, 22, 23, 25, 27 και 28, η διαδικασία υπαγωγής τους στις διατάξεις περί αντιρρησιών συνείδησης επαναλαμβάνεται μετά τη λήξη ή τη διακοπή της αναβολής τους, ύστερα από νέο αίτημά τους. Όσοι δεν παρουσιάζονται κηρύσσονται ανυπότακτοι, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος.».

5. Η περίπτωση ε' της παραγράφου 2 του άρθρου 64 αντικαθίσταται ως εξής:

«ε. Δικαιούνται άδειας απουσίας δύο (2) ημερών για κάθε μήνα υπηρεσίας και γονική άδεια πέντε (5) ημερών για κάθε τέκνο που βρίσκεται στη ζωή.».

6. Η παράγραφος 2 του άρθρου 65 καταργείται.

7. Στο άρθρο 66 προστίθεται παράγραφος 6 ως εξής:

«6. Αν ασκηθεί αίτηση θεραπείας κατά απορριπτικής απόφασης επί αιτήματος χορήγησης της αναβολής κατάταξης της παραγράφου 1β του άρθρου 19 ή επί αιτήματος αναγνώρισης αντιρρησία συνείδησης, χορηγείται υποχρεωτικά αναστολή εκτέλεσης της διοικητικής πράξης, χωρίς αίτηση του ενδιαφερομένου.».

8. Στο άρθρο 68 προστίθεται παράγραφος 3 ως εξής:

«3. Η παράγραφος 1 εφαρμόζεται αναλόγως και στους αναγνωριζόμενους αντιρρησίες συνείδησης που εκπληρώνουν την εναλλακτική τους υπηρεσία.».

9. Στο άρθρο 69 προστίθεται παράγραφος 4 ως εξής:

«4. Οι παράγραφοι 1 έως 3 εφαρμόζονται αναλόγως και στους αντιρρησίες συνείδησης που εκπληρώνουν την εναλλακτική τους υπηρεσία.».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ' ΘΕΜΑΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Άρθρο 24 Τροποποίηση διατάξεων του ν. 3186/2003

Στον ν. 3186/2003 (Α' 230) επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις:

1. Στο άρθρο 1 προστίθεται παράγραφος 6 ως εξής:

«6. Στη Σχολή είναι δυνατόν να λειτουργούν ειδικά τμήματα σπουδών, καθώς και εθνικά ή διεθνή σχολεία ειδικής επιμόρφωσης. Η διάρκεια φοίτησης σε αυτά και λοιπά συναφή θέματα καθορίζονται από το Γενικό Επιτελείο Εθνικής Άμυνας.».

2. Η παράγραφος 1 του άρθρου 3 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Οι δαπάνες λειτουργίας της Σχολής εγγράφονται κατ' έτος στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας. Οι δαπάνες αυτές καλύπτονται από τα Γενικά Επιτελεία των Κλάδων, ανάλογα με τον αριθμό των φοιτούντων κάθε εκπαιδευτικής σειράς που προέρχονται από αυτά, με μεταφορά των αντίστοιχων ποσών του εγκριθέντος προϋπολογισμού της Σχολής από τα εν λόγω Γενικά Επιτελεία στον προϋπολογισμό του Γενικού Επιτελείου Στρατού (ΓΕΣ).».

3. Η παράγραφος 3 του άρθρου 3 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Στο μόνιμο στρατιωτικό εκπαιδευτικό προσωπικό που υπηρετεί στη Σχολή και διδάσκει γνωστικά αντικείμενα των τομέων εκπαίδευσης δεν καταβάλλεται απο-

ζημίωση. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Οικονομικών καθορίζεται η αποζημίωση των εξωτερικών ομιλητών της Σχολής.».

4. Η περίπτωση δ' της παραγράφου 2 του άρθρου 4 αντικαθίσταται ως εξής:

«δ. Οι τομείς και τα προγράμματα εκπαίδευσης, η διάρκεια αυτής, η οποία θα πρέπει να είναι δέκα (10) τουλάχιστον μήνες, η διενέργεια περιοδικών και τελικών εξετάσεων και ο τρόπος εξαγωγής της τελικής βαθμολογίας των σπουδαστών, καθώς και η άδεια που μπορούν να λάβουν οι σπουδαστές κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης.».

Άρθρο 25 Μετονομασία Σχολών Διοίκησης και Επιτελών

Οι Σχολές Διοίκησης και Επιτελών των Κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων, οι οποίες οργανώθηκαν σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 5 του ν. 3186/2003, μετονομάζονται ως εξής:

α. Η Σχολή Διοίκησης και Επιτελών του Στρατού Ξηράς σε Σχολή Πολέμου Στρατού Ξηράς (ΣΠΣΞ).

β. Η Σχολή Διοίκησης και Επιτελών του Πολεμικού Ναυτικού σε Ναυτική Σχολή Πολέμου (ΝΣΠ).

γ. Η Σχολή Διοίκησης και Επιτελών της Πολεμικής Αεροπορίας σε Αεροπορική Σχολή Πολέμου (ΑΣΠ).

Άρθρο 26 Τροποποίηση διατάξεων του ν. 3187/2003

Στον ν. 3187/2003 (Α' 233) επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις:

1. Οι περιπτώσεις γ' και δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 3 αντικαθίστανται ως εξής:

«γ. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση του Ανώτατου Αεροπορικού Συμβουλίου (Α.Α.Σ.), είναι δυνατή η ίδρυση, η λειτουργία, η μετονομασία ή η κατάργηση στο Τμήμα Αεροπορικών Επιστημών που λειτουργεί στη Σχολή Ικάρων νέων Κατευθύνσεων οι οποίες θα λειτουργούν από το πρώτο έτος σπουδών.

δ. Οι σπουδαστές της Κατεύθυνσης Ιπταμένων της Σχολής Ικάρων οι οποίοι κατά τη διάρκεια του πρώτου έτους σπουδών αποτυγχάνουν στις πτήσεις ή κρίνονται υγειονομικά ακατάλληλοι, διαγράφονται από τη Σχολή Ικάρων απολυόμενοι, με την επιφύλαξη της περίπτωσης στ'.».

2. Η περίπτωση στ' της παραγράφου 1 του άρθρου 3 αντικαθίσταται ως εξής:

«στ. Οι σπουδαστές της Κατεύθυνσης Ιπταμένων της Σχολής Ικάρων, οι οποίοι κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσής τους αποτυγχάνουν στις πτήσεις ή κρίνονται υγειονομικά ακατάλληλοι, πλην όμως κατάλληλοι για ειδικότητες εδάφους, μπορούν ύστερα από αίτησή τους να παραμείνουν στη Σχολή Ικάρων μετατασσόμενοι είτε σε νέα Κατεύθυνση, σύμφωνα με την περίπτωση γ', είτε στην ήδη λειτουργούσα Κατεύθυνση των Ελεγκτών Αεράμυνας, καθ' υπέρβαση του αριθμού των εισακτέων του αντίστοιχου έτους, εφόσον υφίστανται υπηρεσιακές ανάγκες, ύστερα από εισήγηση του Ανώτατου Αεροπο-

ρικού Συμβουλίου και απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας. Για τους σπουδαστές του πρώτου έτους, η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζεται μετά την πάροδο του χρονικού διαστήματος που καθορίζεται με την παρ. 5 του άρθρου 11 του ν. 3648/2008 (Α' 38).».

3. Η περίπτωση α' της παραγράφου 5 του άρθρου 5 αντικαθίσταται ως εξής:

«α. Ο Διευθυντής Στρατιωτικής Εκπαίδευσης είναι αξιωματικός του οικείου Κλάδου βαθμού Ταξίαρχου ή Συνταγματάρχη και αντίστοιχων των άλλων Κλάδων των Ε.Δ., απόφοιτος του οικείου ανώτατου στρατιωτικού εκπαιδευτικού ιδρύματος (Α.Σ.Ε.Ι.), κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών κατά προτίμηση και τοποθετείται κατά τις κείμενες διατάξεις για περίοδο δύο (2) τουλάχιστον ετών.».

4. Στο τέλος της παράγραφου 9 του άρθρου 11 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Για την κάθε είδους λύση της εργασιακής σχέσης των μελών Διδακτικού- Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) ανώτατων στρατιωτικών εκπαιδευτικών ιδρυμάτων (Α.Σ.Ε.Ι.) εκδίδεται απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας.».

5. Η παράγραφος 5 του άρθρου 17 καταργείται.

6. Η παράγραφος 2 του άρθρου 18 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Η αποδοχή της παραίτησης πρέπει να γίνει μέσα σε ένα μήνα από την υποβολή της. Μέσα στην ίδια προθεσμία αυτός που υπέβαλε την παραίτησή του έχει το δικαίωμα να την ανακαλέσει εγγράφως, εφόσον η απόφαση αποδοχής δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί.».

7. Οι παράγραφοι 4 και 5 του άρθρου 18 αντικαθίστανται ως εξής:

«4. Η λύση της υπηρεσιακής σχέσης επέρχεται από τον χρόνο που κοινοποιείται σε αυτόν που παραιτήθηκε η απόφασης αποδοχής της παραίτησής του.

5. Θεωρείται ότι έγινε αποδεκτή η παραίτηση και λύεται αυτοδικαίως η υπηρεσιακή σχέση ενενήντα (90) ημέρες μετά την υποβολή της, εφόσον μέχρι την ημέρα αυτή δεν έχει δημοσιευθεί και κοινοποιηθεί η απόφαση αποδοχής της παραίτησης.».

8. Το άρθρο 19 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 19

Παύση εξαιτίας νόσου η αναπηρίας

Τα μέλη Διδακτικού - Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) των ανώτατων στρατιωτικών εκπαιδευτικών ιδρυμάτων (Α.Σ.Ε.Ι.) παύονται αν εξαιτίας νόσου ή αναπηρίας δεν μπορούν να επιτελέσουν τα καθήκοντά τους. Ύστερα από σχετική γνωμάτευση της οικείας Ανώτατης Υγειονομικής Επιτροπής, το Εκπαιδευτικό Συμβούλιο υποβάλλει αιτιολογημένη εισήγηση προς το οικείο Γενικό Επιτελείο. Η παύση ενεργείται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση του Αρχηγού του οικείου Γενικού Επιτελείου.».

9. Η παράγραφος 7 του άρθρου 21 αντικαθίσταται ως εξής:

«7. Οι Στρατιωτικοί Εκπαιδευτές των ανώτατων στρατιωτικών εκπαιδευτικών ιδρυμάτων (Α.Σ.Ε.Ι.) είναι αξιωματικοί εν ενεργεία των Ενόπλων Δυνάμεων ή του Λιμενι-

κού Σώματος-Ελληνικής Ακτοφυλακής ή των Σωμάτων Ασφαλείας, κάτοχοι τουλάχιστον πτυχίου ανώτατου στρατιωτικού εκπαιδευτικού ιδρύματος (Α.Σ.Ε.Ι.) ή Πανεπιστημίου, που παρέχουν εκπαιδευτικό έργο σε αντικείμενα της στρατιωτικής εκπαίδευσης και αμείβονται, με την επιφύλαξη της παραγράφου 8, με ωριαία αντιμισθία, το ύψος της οποίας καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Οικονομικών. Το εκπαιδευτικό έργο ανατίθεται στους Στρατιωτικούς Εκπαιδευτές με απόφαση του Αρχηγού του οικείου Γενικού Επιτελείου, που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση του Διευθυντή Στρατιωτικής Εκπαίδευσης και πρόταση του Εκπαιδευτικού Συμβουλίου του ανώτατου στρατιωτικού εκπαιδευτικού ιδρύματος (Α.Σ.Ε.Ι.)».

10. Στο άρθρο 21 προστίθεται παράγραφος 8 ως εξής:

«8. Οι εν ενεργεία στρατιωτικοί των Ενόπλων Δυνάμεων, οι οποίοι υπηρετούν στα ανώτατα στρατιωτικά εκπαιδευτικά ιδρύματα (Α.Σ.Ε.Ι.) με τοποθέτηση, μετάθεση, απόσπαση, διάθεση ή προσκόλληση, δεν δικαιούνται αποζημίωση για το εκπαιδευτικό έργο που παρέχουν σε αντικείμενα της στρατιωτικής εκπαίδευσης.».

11. Το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 24 αντικαθίσταται ως εξής:

«β. Ειδικών επιστημόνων, οι οποίοι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος ή εξαιρετικής τεχνικής εμπειρίας, με σύμβαση που μπορεί να διαρκεί έως και δύο (2) διδακτικά εξάμηνα και στη συνέχεια να ανανεώνεται ανά ακαδημαϊκό έτος, χωρίς η συνολική της διάρκεια να μπορεί να υπερβεί τα τρία (3) ακαδημαϊκά έτη.».

Άρθρο 27

Ιδιωτικό Δημοτικό Σχολείο και Ιδιωτικό Νηπιαγωγείο Διοίκησης Διοικητικής Μέριμνας Ναυτικού (ΔΔΜΝ) Ναυστάθμου Κρήτης (ΝΚ)

1. Το Ιδιωτικό Δημοτικό Σχολείο Διοίκησης Διοικητικής Μέριμνας Ναυτικού (ΔΔΜΝ) Ναυστάθμου Κρήτης, το οποίο ιδρύθηκε με την 101662/15.09.1959 απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (Α' 106), και το Ιδιωτικό Νηπιαγωγείο Διοίκησης Διοικητικής Μέριμνας Ναυτικού (ΔΔΜΝ) Ναυστάθμου Κρήτης, το οποίο ιδρύθηκε με την 142639/04.11.1965 απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (Α' 446), υπάγονται στο Μετοχικό Ταμείο Ναυτικού (ΜΤΝ), με πρόεδρο τον Πρόεδρο του Ταμείου, έχουν ως σκοπό την παροχή πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης στα τέκνα των στελεχών του Πολεμικού Ναυτικού που υπηρετούν στη νήσο Κρήτη.

2. Για τις εργασιακές σχέσεις των ιδιωτικών εκπαιδευτικών και για κάθε άλλο σχετικό θέμα εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν. 682/1977 (Α' 244). Για την εφαρμογή των διατάξεων του ν. 682/1977, ως ιδιοκτήτης νοείται το Πολεμικό Ναυτικό.

3. Για τη συγκρότηση του Εβδομαδιαίου Ωρολόγιου Προγράμματος Διδασκαλίας (ΕΩΠΔ), τις παρεκκλίσεις από αυτό και τη λειτουργία προαιρετικών εκπαιδευτικών δράσεων εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν. 682/1977. Για την αξιολόγηση των διευθυντικών στελεχών των σχολείων της παρ. 1 εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του ν. 4547/2018 (Α' 102).

4. Οι οργανικές θέσεις των υπηρετούντων εκπαιδευτικών, μετά την αποχώρησή τους με οποιονδήποτε τρόπο, μετατρέπονται σε θέσεις ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου και καλύπτονται από την επετηρίδα των ιδιωτικών εκπαιδευτικών.

Με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου του Μετοχικού Ταμείου Ναυτικού, συνιστάται υπ' αυτού σε πιστωτικό ίδρυμα της ημεδαπής λογαριασμός ειδικού σκοπού, σύμφωνα με την παράγραφο 13 του άρθρου 69Α του ν. 4270/2014 (Α' 143), με αποκλειστικό έργο την κάλυψη των μισθολογικών, λειτουργικών και κάθε άλλου είδους οικονομικών δαπανών των σχολείων της παραγράφου 1, προκειμένου αυτά να παρέχουν πρωτοβάθμια εκπαίδευση στα τέκνα των μετόχων του Μετοχικού Ταμείου Ναυτικού που υπηρετούν στον Ναύσταθμο Κρήτης.

Άρθρο 28

Τροποποίηση διάταξης του π.δ. 21/1932

Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 15 του π.δ. 21/1932 (Α' 387) προστίθεται περίπτωση 7 ως εξής:

«7. Ο Πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου του Μετοχικού Ταμείου Ναυτικού είναι και πρόεδρος των σχολείων του Ναυστάθμου Κρήτης.».

Άρθρο 29

Τροποποίηση διάταξης του π.δ. 31/2007

Στο άρθρο 4 του π.δ. 31/2007 (Α' 29) προστίθεται περίπτωση στ' ως εξής:

«στ. Είναι και Πρόεδρος των σχολείων του Ναυστάθμου Κρήτης.».

Άρθρο 30

Μαθητές ειδικών καταστάσεων στρατιωτικών σχολών

1. Σπουδαστές Ανώτατων Στρατιωτικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (ΑΣΕΙ), της Στρατιωτικής Σχολής Αξιωματικών Σωμάτων (ΣΣΑΣ), της Σχολής Αξιωματικών Νοσηλευτικής (ΣΑΝ) ή Ανώτερων Στρατιωτικών Σχολών Υπαξιωματικών (ΑΣΣΥ) που κατά τη διάρκεια της φοίτησής τους κρίνονται για λόγους υγείας ακατάλληλοι, ύστερα από γνωμάτευση της αρμόδιας Υγειονομικής Επιτροπής, μπορούν, με αίτησή τους, να συνεχίζουν τη φοίτησή τους, εντασσόμενοι στην κατάσταση υπηρεσίας γραφείου ή ελαφράς υπηρεσίας, υπηρεσίας ξηράς ή υπηρεσίας εδάφους, αναλόγως του Κλάδου των Ενόπλων Δυνάμεων που ανήκει η Σχολή.

2. Οι σπουδαστές της παραγράφου 1 απαλλάσσονται πλήρως ή μερικώς από τη στρατιωτική εκπαίδευση και δεν δικαιούνται να επανέλθουν για οποιονδήποτε λόγο στην προηγούμενη κατάσταση.

3. Οι σπουδαστές που αποφοιτούν από τις Σχολές της παραγράφου 1 ονομάζονται Αξιωματικοί ή Υπαξιωματικοί και εντάσσονται στην κατάσταση υπηρεσίας γραφείου ή ελαφράς υπηρεσίας, υπηρεσίας ξηράς ή υπηρεσίας εδάφους, αναλόγως του Κλάδου των Ενόπλων Δυνάμεων που ανήκει η Σχολή, χωρίς να δικαιούνται να επανέλθουν για οποιονδήποτε λόγο στην ενεργό υπηρεσία.

4. Στις διατάξεις του παρόντος δεν υπάγονται οι σπουδαστές, των οποίων διακόπτεται η φοίτηση λόγω σωματικής ανικανότητας, συνεπεία ψυχικής πάθησης, του Γενικού Πίνακα Νοσημάτων, Παθήσεων και Βλαβών του π.δ. 11/2014 (Α' 14).

5. Για την υπαγωγή των σπουδαστών στις διατάξεις του παρόντος αποφασίζει ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας, ύστερα από εισήγηση της οικείας Σχολής και πρόταση των κατά Κλάδο αρμόδιων Γενικών Επιτελείων.

Άρθρο 31

Εισαγωγή σε Στρατιωτικές Σχολές

1. Μαθητές που συμμετέχουν στις πανελλαδικές εξετάσεις του σχολικού έτους 2018-2019 και είναι τέκνα θανόντων ή προσώπων των οποίων είτε η πρώτη κατοικία είτε η εμπορική επιχείρηση καταστράφηκε από τις πυρκαγιές που έπληξαν περιοχές της Περιφέρειας Αττικής στις 23 και 24 Ιουλίου 2018, εισάγονται στις στρατιωτικές σχολές το ακαδημαϊκό έτος 2019-2020, εφόσον τις δηλώνουν ως σχολές προτίμησης, καθ' υπέρβαση του συνολικού αριθμού των εισακτέων σε αυτές και με την προϋπόθεση ότι έχουν επιτύχει συνολικό αριθμό μορίων ίσο ή μεγαλύτερο από ποσοστό 70% των μορίων του τελευταίου εισακτέου της γενικής σειράς στην αντίστοιχη στρατιωτική σχολή ή σε τμήμα της.

2. Μαθητές τελευταίας τάξης και απόφοιτοι Γενικών και Επαγγελματικών Λυκείων της Δημοτικής Ενότητας Μάνδρας του Δήμου Μάνδρας – Ειδυλλίας και της Δημοτικής Ενότητας Νέας Περάμου του Δήμου Μεγαρέων της Περιφερειακής Ενότητας Δυτικής Αττικής της Περιφέρειας Αττικής, οι οποίοι επλήγησαν από τις καταστροφικές πλημμύρες της 15ης Νοεμβρίου 2017 και υπέβαλαν αίτηση-δήλωση και συμμετείχαν στις πρώτες μετά το συμβάν πανελλαδικές εξετάσεις που διεξήχθησαν τον Ιούνιο του 2018 και οι οποίοι είχαν επιλέξει στο μηχανογραφικό δελτίο του έτους 2018 στρατιωτικές σχολές ή τμήματα αυτών και είχαν κριθεί ικανοί στις προκαταρκτικές εξετάσεις, εισάγονται καθ' υπέρβαση του αριθμού εισακτέων στις στρατιωτικές σχολές ειδικά και μόνο για το ακαδημαϊκό έτος 2019 - 2020. Σε κάθε περίπτωση προϋπόθεση για την επιλογή είναι οι υποψήφιοι να έχουν επιτύχει συνολικό αριθμό μορίων μεγαλύτερο ή ίσο με το 70% των μορίων του τελευταίου εισακτέου της γενικής σειράς που εισήχθη κατά το ακαδημαϊκό έτος 2018-2019 στην αντίστοιχη στρατιωτική σχολή ή τμήμα αυτής.

Άρθρο 32

Τροποποίηση διατάξεων του ν. 4407/2016

Στον ν. 4407/2016 (Α' 143) επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις:

1. Στο τέλος της παραγράφου 26 του άρθρου 18 προστίθεται τελευταίο εδάφιο ως εξής:

«Για τους εν ενεργεία αξιωματικούς, που προέρχονται από την κατηγορία των μονιμοποιηθέντων εθελοντών του ν.δ. 445/1974 και των μονιμοποιηθεισών εθελοντριών του ν. 705/1977 (Α' 279), οι οποίοι μέχρι τις 31.12.2014 συμπλήρωσαν είκοσι πέντε (25) έτη πραγματικής υπηρεσίας, ο χρόνος των περιπτώσεων β' και γ' της παρα-

γράφου 8 του άρθρου 5 του ν. 2439/1996 υπολογίζεται ως χρόνος υπηρεσίας μόνιμου αξιωματικού, πέρα από τα δεκατρία (13) έτη από την ημερομηνία κατάταξής τους. Για τους αξιωματικούς, που αποκτούν δικαίωμα αναδρομικής βαθμολογικής προαγωγής δεν γεννάνται δικαίωμα αναδρομικής καταβολής των αντίστοιχων αποδοχών.».

2. Το άρθρο 52 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 52

Θέσεις κατάταξης μόνιμων εν ενεργεία Αξιωματικών σε ΑΕΙ

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, που εκδίδεται κάθε τριετία, καθορίζονται για κάθε έτος συγκεκριμένες θέσεις σε Τμήματα Σχολών των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Ε.Ι.) για κατάταξη μόνιμων εν ενεργεία αξιωματικών των Ενόπλων Δυνάμεων, αποφοίτων των Ανώτατων Στρατιωτικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων και της Στρατιωτικής Σχολής Αξιωματικών Σωμάτων, πέραν των προβλεπόμενων από τις κείμενες διατάξεις θέσεων για κατάταξη πτυχιούχων Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Ε.Ι.). Για τη διαδικασία και τις προϋποθέσεις των κατατάξεων αυτών εφαρμόζεται το άρθρο 4 του ν. 1865/1989 (Α' 210).».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε' ΔΙΑΦΟΡΑ ΘΕΜΑΤΑ

Άρθρο 33

Τροποποίηση του άρθρου 13 του ν. 2919/2001

Το άρθρο 13 του ν. 2919/2001 (Α' 128) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 13

Συμβούλιο Αμυντικής Έρευνας, Τεχνολογίας και Βιομηχανίας (Σ.Α.Ε.Τ.Β.)

1. Στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας συνιστάται Συμβούλιο Αμυντικής Έρευνας, Τεχνολογίας και Βιομηχανίας (Σ.Α.Ε.Τ.Β.), το οποίο έχει γνωμοδοτικό χαρακτήρα και εισηγείται τις βασικές επιλογές κατά τον προγραμματισμό της κυβερνητικής πολιτικής, τόσο στον τομέα της αμυντικής έρευνας και της τεχνολογίας όσο και στον τομέα της αμυντικής βιομηχανίας, στο πλαίσιο της Εθνικής Αμυντικής και Βιομηχανικής Στρατηγικής (Ε.Α.Β.Σ.).

2. Το Σ.Α.Ε.Τ.Β. επιφορτίζεται επιπλέον με την υποβολή εισηγήσεων στον Υπουργό Εθνικής Άμυνας, διά της Γενικής Διεύθυνσης Αμυντικών Εξοπλισμών και Επενδύσεων (Γ.Δ.Α.Ε.Ε.), για:

- α. την τροποποίηση της Ε.Α.Β.Σ.,
- β. την ανάληψη πρωτοβουλιών και δράσεων για την επίτευξη των στόχων της Ε.Α.Β.Σ.,
- γ. την παρακολούθηση της εφαρμογής και της υλοποίησης της τρέχουσας Ε.Α.Β.Σ.,
- δ. τον συντονισμό όλων των εμπλεκόμενων φορέων, με απώτερο σκοπό την ανάπτυξη της αμυντικής έρευνας, τεχνολογίας και βιομηχανίας της χώρας,
- ε. τη χάραξη της ερευνητικής και τεχνολογικής πολιτικής της χώρας,

στ. τις βασικές επιλογές της αμυντικής έρευνας και τεχνολογίας,

ζ. τα μείζονα προγράμματα αμυντικής έρευνας και τεχνολογίας,

η. τη χρηματοδότηση των ερευνητικών και τεχνολογικών προγραμμάτων και δραστηριοτήτων των ερευνητικών κέντρων,

θ. τη συνεργασία με εθνικά και διεθνή ερευνητικά κέντρα, με ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα (Α.Ε.Ι.) και λοιπούς φορείς,

ι. την εκπροσώπηση σε εθνικούς και διεθνείς οργανισμούς και υπηρεσίες.

3. Τα μέλη του Σ.Α.Ε.Τ.Β. ορίζονται από τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας.

4. Το Σ.Α.Ε.Τ.Β. αποτελείται από:

α. τον Γενικό Διευθυντή της Γενικής Διεύθυνσης Αμυντικών Εξοπλισμών και Επενδύσεων (Γ.Δ.Α.Ε.Ε.) του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, ως πρόεδρο,

β. έναν (1) εκπρόσωπο από το κάθε Γενικό Επιτελείο του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας (Γ.Ε.ΕΘ.Α., Γ.Ε.Σ., Γ.Ε.Ν. και Γ.Ε.Α.),

γ. έναν (1) εκπρόσωπο από το Διοικητικό Συμβούλιο της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ Α.Ε. (Ε.Α.Β. Α.Ε.)»,

δ. έναν (1) εκπρόσωπο από το Διοικητικό Συμβούλιο της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΜΥΝΤΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ Α.Β.Ε.Ε. (Ε.Α.Σ. Α.Β.Ε.Ε.)»,

ε. έναν (1) εκπρόσωπο από τον Σύνδεσμο Ελλήνων Κατασκευαστών Αμυντικού Υλικού (Σ.Ε.Κ.Π.Υ.),

στ. έναν (1) εκπρόσωπο από την Ένωση Ελληνικών Εταιρειών Αεροδιαστημικής και Άμυνας (Ε.Ε.Α.Ε.Α.),

ζ. έναν (1) καθηγητή ανώτατου εκπαιδευτικού ιδρύματος της περιφέρειας Αττικής, με γνωστικό αντικείμενο συναφές με την έρευνα και την τεχνολογία,

η. έναν (1) εκπρόσωπο από τον Ενιαίο Φορέα Αμυντικής Έρευνας και Τεχνολογίας (Ε.Φ.Α.Ε.Τ.), ως μέλος. Μέχρι την έναρξη λειτουργίας του Ε.Φ.Α.Ε.Τ., η εκπροσώπησή του θα γίνεται από εκπρόσωπο των ερευνητικών κέντρων των Κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων (Κ.Ε.Τ.Ε.Σ., Γ.Ε.Τ.Ε.Ν. ή Κ.Ε.Τ.Α.Α.) ύστερα από απόφαση του Συμβουλίου Αρχηγών Γενικών Επιτελείων (Σ.Α.Γ.Ε.),

θ. έναν (1) εκπρόσωπο από το Εθνικό Κέντρο Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης (Ε.Κ.Ε.Τ.Α.),

ι. έναν (1) εκπρόσωπο από τη Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας (Γ.Γ.Β.) του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης,

ια. έναν (1) εκπρόσωπο από τη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας (Γ.Γ.Ε.Τ.) του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων,

ιβ. έναν (1) καθηγητή από το κάθε Ανώτατο Στρατιωτικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα (Α.Σ.Ε.Ι.) των Κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων (Σ.Σ.Ε., Σ.Ν.Δ. και Σ.Ι.), με γνωστικό αντικείμενο συναφές με την έρευνα και την τεχνολογία.

5. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα σχετικά με τη διάρθρωση και λειτουργία του Σ.Α.Ε.Τ.Β.».

Άρθρο 34**Τροποποίηση του άρθρου 26 του ν. 1892/1990**

Στο άρθρο 26 του ν. 1892/1990 (Α' 101) προστίθεται παράγραφος 4 ως εξής:

«4. Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομίας και Ανάπτυξης, Εθνικής Άμυνας, Οικονομικών, Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής και Προστασίας του Πολίτη, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Αρχηγού του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την άρση της απαγόρευσης των δικαιοπρασιών του άρθρου 25, τα ειδικότερα κριτήρια που αξιολογεί η επιτροπή της περίπτωσης β' της παραγράφου 1, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του άρθρου 25 του παρόντος.»

Άρθρο 35**Τροποποίηση του άρθρου 21 του ν. 4332/2015**

Στο τέλος της περίπτωσης ε' της παρ. 8 του άρθρου 21 του ν. 4332/2015 (Α' 76) προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Αδέλφια σπουδαστών Ανώτατων Στρατιωτικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Σ.Ε.Ι.), της Στρατιωτικής Σχολής Αξιωματικών Σωμάτων (Σ.Σ.Α.Σ.) ή Ανώτερων Στρατιωτικών Σχολών Υπαξιωματικών (Α.Σ.Σ.Υ.), τα οποία σπουδάζουν σε διαφορετική περιφερειακή ενότητα, τόσο μεταξύ τους όσο και από την περιφερειακή ενότητα στην οποία οι γονείς τους διαμένουν μόνιμα ή έχουν πλήρη κυριότητα ή επικαρπία κατοικίας, έχουν δικαίωμα μετεγγραφής. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται αναλόγως τα κριτήρια και οι προϋποθέσεις της παρούσας.»

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ**ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ****Άρθρο 36****Τροποποίηση διατάξεων του άρθρου 1 του π.δ. 861/1979**

Στο άρθρο 1 του π.δ. 861/1979 (Α' 246) επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις:

α. Η υποπερίπτωση ι της περίπτωσης α' αντικαθίσταται ως εξής:

«ι. Ενόσ Πλοίαρχου Λιμενικού Σώματος-Ελληνικής Ακτοφυλακής, που ορίζεται μαζί με τον αναπληρωτή του από το Αρχηγείο Λιμενικού Σώματος-Ελληνικής Ακτοφυλακής. Ο οριζόμενος Πλοίαρχος Λιμενικού Σώματος τοποθετείται αποκλειστικά στο Πρωτοβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο Εμπορικού Ναυτικού χωρίς παράλληλη άσκηση άλλων καθηκόντων.»

β. Η υποπερίπτωση ιιι της περίπτωσης α' αντικαθίσταται ως εξής:

«ιιι. Ενόσ Στρατιωτικού Δικαστή Β' ή Γ', ως Προέδρου, που ορίζεται μαζί με τον αναπληρωτή του από τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας, ύστερα από σχετική αίτηση του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής.»

γ. Η υποπερίπτωση ι της περίπτωσης β' αντικαθίσταται ως εξής:

«ι. Ενόσ Αρχιπλοίαρχου Λιμενικού Σώματος-Ελληνικής Ακτοφυλακής, που ορίζεται μαζί με τον αναπληρωτή του από το Αρχηγείο Λιμενικού Σώματος-Ελληνικής Ακτοφυλακής.»

δ. Η υποπερίπτωση ιιι της περίπτωσης β' του άρθρου 1 αντικαθίσταται ως εξής:

«ιιι. Ενόσ Στρατιωτικού Δικαστή Α', ως Προέδρου, που ορίζεται μαζί με τον αναπληρωτή του από τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας, ύστερα από σχετική αίτηση του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής.»

Άρθρο 37**Ισχύς πίνακα επιτυχόντων διαγωνισμού έτους 2018**

Πίνακας επιτυχόντων κατά σειρά επιτυχίας των υποψηφίων του διαγωνισμού για την πλήρωση δέκα (10) κενών θέσεων δικαστικών λειτουργών του Δικαστικού Σώματος των Ενόπλων Δυνάμεων στον βαθμό του παρέδρου για το έτος 2018, που έγινε σύμφωνα με την Φ.415/1/9742/Σ.426/18.1.2018 προκήρυξη της Διεύθυνσης Στρατιωτικής Δικαιοσύνης του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας (ΕΔΥΕΘΑ 1/18.1.2018) ισχύει για τρία (3) έτη από την ημερομηνία κύρωσής του από τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ**ΡΥΘΜΙΣΗ ΘΕΜΑΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΥΠΟΔΟΧΗΣ ΠΛΟΙΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΕΜΙΚΗΣ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΗΣ ΛΙΜΕΝΩΝ (ΥΥΠ/ΠΧΛ) ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ****ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'****ΡΥΘΜΙΣΗ ΘΕΜΑΤΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ- ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟΥ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ (ΓΕΕΘΑ)****Άρθρο 38****Υπηρεσία Υποδοχής Πλοίων και Πολεμικής Χρησιμοποίησης Λιμένων (ΥΥΠ/ΠΧΛ)**

1. Η Υπηρεσία Υποδοχής Πλοίων και Πολεμικής Χρησιμοποίησης Λιμένων (ΥΥΠ/ΠΧΛ) λειτουργεί ως ανεξάρτητη οργανωτική μονάδα του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας (ΓΕΕΘΑ).

2. Η Υπηρεσία Υποδοχής Πλοίων και Πολεμικής Χρησιμοποίησης Λιμένων έχει ως αποστολή:

α. στην ειρήνη:

αα. τη σχεδίαση και προπαρασκευή του έργου που αναλαμβάνει σε περιόδους έντασης, κρίσης ή γενικευμένης σύρραξης,

ββ. την παρακολούθηση, μέσω της λήψης τακτικών αναφορών από τις λιμενικές αρχές, της κατάστασης των λιμένων και των μέσων φορτοεκφόρτωσης στις ακτές,

γγ. την παρακολούθηση των σχεδίων ειρηνικής ανάπτυξης λιμένων, όρμων και ακτών,

δδ. την έκδοση σχεδίων πολιτικής άμυνας λιμένων, καθώς και αποκατάστασης ζημιών λιμένων, τα οποία εγκρίνονται από τους Υπουργούς Εθνικής Άμυνας, Οικονομικών και Οικονομίας και Ανάπτυξης,

εε. την οργάνωση και εκτέλεση ασκήσεων ή τη συμμετοχή σε διακλαδικές ασκήσεις,

σοστ. τη συμμετοχή στις σχετικές με τους λιμένες ομάδες εργασίας των εμπειρογνομόνων της Βορειοατλαντικής Συμμαχίας, της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή άλλων διεθνών οργανισμών.

β. Ειδικά σε περίοδο έντασης, κρίσης ή γενικευμένης σύρραξης:

αα. την παροχή κάθε αναγκαίας συνδρομής στο Γενικό Επιτελείο Ναυτικού σε θέματα θαλάσσιων μεταφορών, υποδοχής και φορτοεκφόρτωσης των προερχόμενων από το εσωτερικό και το εξωτερικό εμπορικών πλοίων που μεταφέρουν ζωτικά φορτία, περιλαμβανομένης της αλλαγής του προορισμού τους,

ββ. την ανάληψη πρωτοβουλιών για την αποδοτικότερη χρησιμοποίηση των λιμένων και των ακτών προς τον σκοπό της ταχείας και ασφαλούς φορτοεκφόρτωσης των πλοίων, με τη χρησιμοποίηση των κατάλληλων μέσων που διατίθενται από τους αρμόδιους φορείς,

γγ. τον συντονισμό των ενεργειών σε θέματα πολιτικής άμυνας λιμένων,

δδ. τον συντονισμό των εργασιών αποκατάστασης των ζημιών των λιμένων.

3. Η Υπηρεσία Υποδοχής Πλοίων και Πολεμικής Χρησιμοποίησης Λιμένων διαρθρώνεται από:

α. την Κεντρική Επιτροπή (ΚΕ) και τη Γενική Γραμματεία (ΓΓ), που λειτουργεί στην Κεντρική Επιτροπή,

β. τις Περιφερειακές Επιτροπές Λιμένων (ΠΕΛ),

γ. τις Επιτροπές Λιμένων (ΕΛ).

4. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας τοποθετείται Διευθυντής της Υπηρεσίας Υποδοχής Πλοίων και Πολεμικής Χρησιμοποίησης Λιμένων ανώτατος αξιωματικός του Πολεμικού Ναυτικού, ο οποίος ασκεί τα καθήκοντα του Προέδρου της Κεντρικής Επιτροπής.

Άρθρο 39

Εθνική Στρατιωτική Αρχή Αξιοπλοΐας

1. Συνιστάται Εθνική Στρατιωτική Αρχή Αξιοπλοΐας (ΕΣΑΑ) στο Γενικό Επιτελείο Εθνικής Άμυνας (ΓΕΕΘΑ) ως ανεξάρτητη οργανωτική μονάδα.

2. Αποστολή της Εθνικής Στρατιωτικής Αρχής Αξιοπλοΐας είναι:

α. ο έλεγχος και η πιστοποίηση της αξιοπλοΐας αεροσκαφών ή άλλων αεροναυτικών συστημάτων που χρησιμοποιούνται από τις Ένοπλες Δυνάμεις και είναι καταχωρισμένα στα μητρώα τους, δηλαδή της ικανότητάς τους να λειτουργούν κατά την πτήση και στο έδαφος με αποδεκτή ασφάλεια προσώπων και πραγμάτων,

β. η εποπτεία, ο έλεγχος και η πιστοποίηση ότι προϊόντα, εξαρτήματα, συσκευές και υπηρεσίες των Ενόπλων Δυνάμεων, καθώς και άλλα νομικά ή φυσικά πρόσωπα που ασχολούνται με τη σχεδίαση, την κατασκευή, τη συντήρηση ή την παροχή εκπαίδευσης σε προσωπικό συντήρησης προϊόντων, εξαρτημάτων και συσκευών, συμμορφώνονται με τις εφαρμοστέες απαιτήσεις και τα πρότυπα αξιοπλοΐας,

γ. η αναγνώριση αρχών αξιοπλοΐας του εξωτερικού, καθώς και των πιστοποιητικών αξιοπλοΐας και πιστοποιήσεων που εκδίδουν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ

Άρθρο 40

Δελτία ταυτότητας στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων

Για το μόνιμο στρατιωτικό προσωπικό των Ενόπλων Δυνάμεων, τους επαγγελματίες οπλίτες μετά την ορκωμοσία τους, τους σπουδαστές των ανώτατων στρατιωτικών εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και των ανώτερων στρατιωτικών σχολών υπαξιωματικών και για τους οπλίτες βραχείας ανακατάταξης εκδίδεται δελτίο ταυτότητας, ίσης αποδεικτικής ισχύος με τα δελτία αστυνομικής ταυτότητας, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης του ως ταξιδιωτικού εγγράφου. Τα ειδικά δελτία ταυτότητας που έχουν ήδη εκδοθεί διατηρούν την αποδεικτική τους ισχύ εωσότου αντικατασταθούν από τα νέα. Το στρατιωτικό προσωπικό των Ενόπλων Δυνάμεων που αποχωρεί από την υπηρεσία παραδίδει το δελτίο ταυτότητάς του.

Άρθρο 41

Τροποποίηση του άρθρου 40 του ν. 4440/2016

Η περίπτωση α' του πρώτου εδαφίου του άρθρου 40 του ν. 4440/2016 (Α' 224) αντικαθίσταται ως εξής:

«α) στην εταιρεία με την επωνυμία «Ελληνικά Αμυντικά Συστήματα Α.Β.Ε.Ε.» (ΕΑΣ), με την ειδικότητα του διοικητικού ή του οικονομικού.».

Άρθρο 42

Τροποποίηση του άρθρου 127 του ν. 4472/2017

Στην παρ. Ε' του άρθρου 127 του ν. 4472/2017 (Α' 38) προστίθεται τελευταίο εδάφιο ως εξής:

Στο στρατιωτικό προσωπικό, που υπηρετεί στην Κεντρική Υπηρεσία της Εθνικής Μετεωρολογικής Υπηρεσίας, καθώς και στο στρατιωτικό προσωπικό ειδικότητας μετεωρολόγου που υπηρετεί σε μετεωρολογικά κλιμάκια της Εθνικής Μετεωρολογικής Υπηρεσίας ή σε μετεωρολογικά κλιμάκια, που εδρεύουν σε μονάδες της Πολεμικής Αεροπορίας καταβάλλεται αποζημίωση, το ύψος της οποίας, ο τρόπος καταβολής και κάθε άλλη λεπτομέρεια καθορίζεται με την υπουργική απόφαση της παρ. 5 του άρθρου 65 του ν. 4427/2016 (Α' 188).».

Άρθρο 43

Τροποποίηση του άρθρου 5 του ν. 2292/1995

Στο άρθρο 5 του ν. 2292/1995 (Α' 35) προστίθεται παράγραφος 25 ως εξής:

«25. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση του οικείου Ανώτατου Συμβουλίου ή του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας (ΓΕΕΘΑ) και γνωμάτευση του Συμβουλίου Αρχηγών Γενικών Επιτελείων (ΣΑΓΕ) καθορίζονται οι Μονάδες και οι Υπηρεσίες των Ενόπλων Δυνάμεων που λειτουργούν σε δωδεκάωρη και εικοσιτετράωρη βάση.».

Άρθρο 44**Τροποποίηση του άρθρου 47 του ν. 4278/2014**

Η παρ. 2 του άρθρου 47 του ν. 4278/2014 (Α' 157) αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Με απόφαση του Αρχηγού Γενικού Επιτελείου Ναυτικού, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση της Υπηρεσίας Φάρων, μετά από γνώμη της Υδρογραφικής Υπηρεσίας, της αρμόδιας διεύθυνσης του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής και της κατά τόπον αρμόδιας περιφερειακής ενότητας που διατυπώνεται σε αποκλειστική προθεσμία τριών (3) μηνών, ιδρύονται, αντικαθίστανται, καταργούνται, τοποθετούνται και λειτουργούν οι πυρσοί. Εφόσον η προβλεπόμενη στο προηγούμενο εδάφιο γνώμη της κατά τόπον αρμόδιας περιφερειακής ενότητας δεν διατυπωθεί στην προβλεπόμενη προθεσμία, η απόφαση του Αρχηγού Γενικού Επιτελείου Ναυτικού εκδίδεται και χωρίς αυτήν. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται και τροποποιούνται τα χαρακτηριστικά των πυρσών, ο σκοπός και η διάρκεια λειτουργίας τους, καθώς και ο τόπος και το είδος τους και ρυθμίζεται κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του άρθρου 4. Για την εξυπηρέτηση επείγουσών αναγκών των Ενόπλων Δυνάμεων ή για έκτακτους λόγους ασφάλειας της ναυσιπλοΐας, η εγκατάσταση, η τροποποίηση ή η κατάργηση φωτισήμανσης γίνεται με απόφαση του Αρχηγού ΓΕΝ χωρίς τις ανωτέρω γνωμοδοτήσεις.»

Άρθρο 45**Τροποποίηση του άρθρου 30Γ του ν. 1264/1982**

1. Η παρ. 10 του άρθρου 30Γ του ν. 1264/1982 (Α' 79) αντικαθίσταται ως εξής:

«10. Τα πρωτοβάθμια σωματεία λειτουργούν σε χώρο εντός στρατοπέδου που τους παραχωρείται ύστερα από αίτησή τους, από τον Ανώτερο Στρατιωτικό Διοικητή της περιφερειακής ενότητας όπου εδρεύουν, εφόσον υφίσταται διαθέσιμος.»

2. Η παρ. 18 του άρθρου 30Γ του ν. 1264/1982 αντικαθίσταται ως εξής:

«18. Στο διοικητικό συμβούλιο των Μετοχικών Ταμείων Στρατού, Ναυτικού και Αεροπορίας και στους αντίστοιχους Ειδικούς Λογαριασμούς συμμετέχει υποχρεωτικά ως παρατηρητής κατά περίπτωση ένας (1) εκπρόσωπος της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Ενώσεων Στρατιωτικών, του αντίστοιχου Κλάδου, από τους υπηρετούντες σε μονάδα της Αττικής, που ορίζεται από το διοικητικό της συμβούλιο.»

3. Η προθεσμία του τρίτου εδαφίου της παρ. 6 του άρθρου 26 του ν. 4494/2017, ως προς τη λήψη απόφασης από το καταστατικό συνέδριο της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Ενώσεων Στρατιωτικών σχετικά με την αναγκαιότητα και τη σκοπιμότητα της συνέχισης της νομικής εκπροσώπησης των στρατιωτικών από τις συσταθείσες μέχρι την έναρξη ισχύος του ν. 4494/2017 ενώσεις σε επίπεδο περιφερειών, παρατείνεται μέχρι το τέλος του τρέχοντος έτους.

Άρθρο 46**Απαλλοτριώσεις ακινήτων με δαπάνες του Ταμείου Εθνικής Άμυνας**

1. Τα ακίνητα που απαλλοτριώνονται αναγκαστικά με δαπάνες του Ταμείου Εθνικής Άμυνας (Τ.ΕΘ.Α.) περιέρχονται στην κυριότητα του Ταμείου Εθνικής Άμυνας.

2. Η κυριότητα ακινήτων που έχουν απαλλοτριωθεί με δαπάνες του Ταμείου Εθνικής Άμυνας και των οποίων η πλήρης κυριότητα κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος νόμου ανήκει στο δημόσιο, περιέρχεται στο Ταμείο Εθνικής Άμυνας με τη μεταγραφή της οικείας πράξης κήρυξης της αναγκαστικής απαλλοτρίωσης στο βιβλίο μεταγραφών ή στο Κτηματολόγιο στο όνομα του Ταμείου Εθνικής Άμυνας, από τη συντέλεσή της και χωρίς να απαιτείται άλλη μεταβιβαστική πράξη. Δικαιώματα τρίτων που έχουν συσταθεί επί των ανωτέρω ακινήτων δεν θίγονται.

Άρθρο 47**Λοιπές διατάξεις**

1. Ειδικά για την καταβολή πάσης φύσεως κοινωνικών επιδομάτων, παροχών ή οικονομικών ενισχύσεων και την εφαρμογή λοιπών προγραμμάτων και δράσεων κοινωνικής ή προνοιακής πολιτικής από τους φορείς του δημόσιου τομέα, τα εφάπαξ χρηματικά ποσά που καταβλήθηκαν στους δικαιούχους των άρθρων 10 έως 15 του ν. 4575/2018 (Α' 192) δεν συνυπολογίζονται στο εισόδημα του φορολογικού έτους 2018, εφόσον το ύψος του αποτελεί κριτήριο για τη χορήγηση ή την εφαρμογή τους.

2. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 8 του άρθρου 13 του ν. 4494/2017 (Α' 165) αντικαθίσταται ως εξής:

«8. Η πλήρωση των θέσεων Λοχαγών, που κενώνονται στο Σώμα μετά την αρχική στελέχυσή του, γίνεται με διαγωνισμό, στον οποίο μπορούν να συμμετέχουν αξιωματικοί απόφοιτοι των, κατά την έννοια της περίπτωσης ε' του άρθρου 1 του ν. 3883/2010, ανώτατων στρατιωτικών εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, που φέρουν τον βαθμό του Λοχαγού ή αντίστοιχων των άλλων Κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων.»

3. Στο άρθρο 32 του ν. 4354/2015 (Α' 176) προστίθεται δεύτερο εδάφιο ως εξής:

«Στο πολιτικό προσωπικό, που υπηρετεί στην Κεντρική Υπηρεσία της Εθνικής Μετεωρολογικής Υπηρεσίας, καθώς και στο πολιτικό προσωπικό ειδικότητας μετεωρολόγου που υπηρετεί σε μετεωρολογικά κλιμάκια της Εθνικής Μετεωρολογικής Υπηρεσίας ή σε άλλα μετεωρολογικά κλιμάκια, που εδρεύουν σε μονάδες της Πολεμικής Αεροπορίας καταβάλλεται αποζημίωση, το ύψος της οποίας, ο τρόπος καταβολής της και κάθε άλλη λεπτομέρεια καθορίζεται με την υπουργική απόφαση της παρ. 5 του άρθρου 65 του ν. 4427/2016 (Α' 188).»

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ
ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ - ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ - ΤΕΛΙΚΕΣ -
ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 48

Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Για την εφαρμογή του άρθρου 16, με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Οικονομικών, καθορίζεται το ανώτατο όριο των εξόδων κηδείας και των λοιπών εξόδων, ο τρόπος και τα απαιτούμενα για την καταβολή τους δικαιολογητικά, οι κατηγορίες δικαιούχων είσπραξης, καθώς κάθε άλλο σχετικό θέμα.

2. Για την εφαρμογή των άρθρων 27, 28 και 29:

α. με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας, Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Αρχηγού του Γενικού Επιτελείου Ναυτικού και γνώμη του Μετοχικού Ταμείου Ναυτικού (MTN), καθορίζονται η διάθρωση, οι αρμοδιότητες, το έργο, η πηγή και ο τρόπος κάλυψης της μισθολογικής και ασφαλιστικής δαπάνης, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με το ιδιωτικό δημοτικό σχολείο και το ιδιωτικό νηπιαγωγείο του Ναύσταθμου Κρήτης, με την επιφύλαξη της περίπτωσης β',

β. με κοινή απόφαση των Υπουργών Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων και Εθνικής Άμυνας, που εκδίδεται μέσα σε έξι (6) μήνες από την έναρξη ισχύος του παρόντος και ύστερα από πρόταση του Αρχηγού του Γενικού Επιτελείου Ναυτικού, καθορίζονται οι αρμοδιότητες και το έργο του προέδρου του Μετοχικού Ταμείου Ναυτικού (MTN) σχετικά με τα σχολεία του Ναύσταθμου Κρήτης.

3. Για την εφαρμογή του άρθρου 31:

α. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας, Οικονομικών και Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων καθορίζεται το ποσοστό επί των εισακτέων ανά στρατιωτική σχολή, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και κάθε άλλο σχετικό θέμα, για την εφαρμογή της παραγράφου 1.

β. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας, Οικονομικών και Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων καθορίζεται το ειδικό ποσοστό που αποδίδεται βάσει του αριθμού των πληγέντων σε σχέση με τους συμμετέχοντες στις πανελλήνιες εξετάσεις κατά το ακαδημαϊκό έτος 2018-2019, καθώς και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, για την εφαρμογή της παραγράφου 2.

4. Για την εφαρμογή του άρθρου 39, με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται μέσα σε έξι (6) μήνες από την έναρξη ισχύος του παρόντος ύστερα από πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομικών, Οικονομίας και Ανάπτυξης, Υποδομών και Μεταφορών, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής και Εθνικής Άμυνας και εισήγηση του Αρχηγού Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας, καθορίζονται οι λιμένες στους οποίους συγκροτούνται και λειτουργούν Επιτροπές Λιμένων (ΕΛ), οι Περιφερειακές Επιτροπές Λιμένων (ΠΕΛ) στις οποίες υπάγονται οι συγκροτούμενες ΕΛ, τα κριτήρια επιλογής του Διευθυντή της Υπηρεσίας Υποδοχής Πλοίων και Πολεμικής Χρησιμοποίησης Λιμένων (ΥΥΠ/ΠΧΛ), η συγκρότηση και οι επιμέρους αρμοδιότη-

τες της Κεντρικής Επιτροπής (ΚΕ), των ΠΕΛ και των ΕΛ, η στελέχωση και οι αρμοδιότητες της Γενικής Γραμματείας (ΓΓ) και κάθε άλλο θέμα σχετικό με τη λειτουργία της ΥΥΠ/ΠΧΛ.

5. Για την εφαρμογή του άρθρου 40, με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται μέσα σε έξι (6) μήνες από την έναρξη ισχύος του παρόντος ύστερα από πρόταση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, και εισήγηση του Αρχηγού του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας, καθορίζονται οι απαιτήσεις αξιοπλοΐας των στρατιωτικών αεροσκαφών και των λοιπών προϊόντων, εξαρτημάτων και συσκευών, καθώς και η διαδικασία πιστοποίησής τους, οι απαιτήσεις λειτουργίας των φορέων σχεδίασης, κατασκευής, συντήρησης και εκπαίδευσης προσωπικού συντήρησης στρατιωτικών αεροσκαφών και η διαδικασία πιστοποίησής τους, η διαδικασία αναγνώρισης πιστοποιητικών αξιοπλοΐας αεροσκαφών και λοιπών προϊόντων, εξαρτημάτων και συσκευών, καθώς και πιστοποιήσεων φορέων σχεδίασης, κατασκευής, συντήρησης και εκπαίδευσης προσωπικού συντήρησης που έχουν εκδοθεί από αρχές αξιοπλοΐας άλλων χωρών, η διάρθρωση και η στελέχωση της Εθνικής Στρατιωτικής Αρχής Αξιοπλοΐας, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

6. Για την εφαρμογή του άρθρου 41:

α. με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Προστασίας του Πολίτη καθορίζεται ο τύπος, τα γενικά χαρακτηριστικά ασφαλείας και κάθε άλλο σχετικό θέμα,

β. με απόφαση του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη καθορίζονται οι ακριβείς τεχνικές προδιαγραφές των δελτίων ταυτότητας, οι οποίες είναι απόρρητες.

Άρθρο 49

Μεταβατικές - τελικές διατάξεις

1. Οι παράγραφοι 5 και 7 έως 12 του άρθρου 3 εφαρμόζονται από τις κρίσεις έτους 2020.

2. Εθελοντές Μακράς Θητείας (Ε.Μ.Θ.), οι οποίοι, κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος, έχουν καταληφθεί από το προβλεπόμενο όριο ηλικίας και συνεχίζουν να υπηρετούν στις τάξεις των Ενόπλων Δυνάμεων, μπορούν να ζητήσουν την υπαγωγή τους στις διατάξεις του άρθρου 39Α του ν.δ. 445/1974, υποβάλλοντας σχετική αίτηση μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από την έναρξη της ισχύος του παρόντος. Οι αιτούντες παραμένουν στις τάξεις των Ενόπλων Δυνάμεων μέχρι την αποδοχή ή την απόρριψη της αίτησής τους. Αν η αίτησή τους απορριφθεί αποστρατεύονται άμεσα, ενώ αν γίνει αποδεκτή, τίθενται Εκτός Οργανικών Θέσεων (Ε.Ο.Θ.) από την ημερομηνία κατά την οποία έπρεπε, βάσει των ορίων ηλικίας, να τεθούν σε αποστρατεία. Σε όσους Εθελοντές Μακράς Θητείας (Ε.Μ.Θ.) έχει απονεμηθεί ο αποστρατευτικός βαθμός του ανθυπολοχαγού, ανακαλείται η διοικητική πράξη της προαγωγής τους και υπηρετούν στις τάξεις των Ενόπλων Δυνάμεων με τον βαθμό που έφεραν πριν από αυτήν και μπορεί να λάβουν αποστρατευτικό βαθμό στο μέλλον.

3. Η παράγραφος 2 εφαρμόζεται και για τους Εθελοντές Μακράς Θητείας (Ε.Μ.Θ.), οι οποίοι αποστρατεύτηκαν από την 31η Δεκεμβρίου 2018 και μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος, εφόσον υποβάλλουν σχετική αίτηση μέσα σε έναν (1) μήνα από την έναρξη της ισχύος του παρόντος.

4. Σε έκτακτη σύνοδο των αρμόδιων συμβουλίων κρίσεων που γίνεται μέσα σε δύο (2) μήνες από την έναρξη ισχύος του παρόντος, επαναλαμβάνονται οι συναρτώμενες οπωσδήποτε με την κλίμακα βαθμολογίας των υποχρεωτικών σχολείων φοίτησης των Ενόπλων Δυνάμεων κρίσεις των αξιωματικών που κρίθηκαν «Διατηρητέοι στον αυτό βαθμό», ανεξαρτήτως αν στη συνέχεια κρίθηκαν ως «ευδοκίμως τερματίσαντες την υπηρεσία τους», συμπεριλαμβανομένων και όσων έχουν τεθεί εκτός οργανικών θέσεων, αποκλειστικά λόγω της επίδοσης στα υποχρεωτικά σχολεία φοίτησης των Ενόπλων Δυνάμεων με επίδοση «καλώς» ή «μετρίως», σύμφωνα με την περίπτωση α' της παρ. 6 του άρθρου 25 του ν. 3883/2010. Εφόσον οι ανωτέρω κρινόμενοι κριθούν προακτέοι, προάγονται αναδρομικά από τότε που προήχθησαν οι ομοιόβαθμοί τους και ανακτούν την αρχαιότητά τους. Οι προαναφερόμενες δυσμενείς κρίσεις θεωρούνται ως ουδέποτε γενόμενες και αίρεται κάθε παρεπόμενη συνέπειά τους.

5. Οι σπουδαστές της Κατεύθυνσης Ιπτάμενων της Σχολής Ικάρων, που διαγράφηκαν από αυτήν κατά το πρώτο έτος σπουδών λόγω πτητικής ακαταλληλότητας, μπορούν να επανέλθουν στις Ένοπλες Δυνάμεις και να επανεγγραφούν στη Σχολή Ικάρων μετατασσόμενοι σε μία από τις κατευθύνσεις που ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 3187/2003 (Α' 233), όπως η παράγραφος αυτή αντικαθίσταται με την παράγραφο 1 του άρθρου 26 του παρόντος, εφόσον υποβάλουν αίτηση μέσα σε τρεις (3) μήνες από την έναρξη ισχύος του παρόντος και δεν έχουν συμπληρώσει το εικοστό τέταρτο (24ο) έτος της ηλικίας τους. Κατά τα λοιπά εφαρμόζεται αναλόγως η διαδικασία που καθορίζεται στην περίπτωση στ' της παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 3187/2003, όπως η περίπτωση αυτή αντικαθίσταται με το άρθρο 26 του παρόντος.

6. Οι σπουδαστές των στρατιωτικών σχολών που διαγράφηκαν από αυτές λόγω σωματικής ανικανότητας ύστερα από γνωμάτευση της αρμόδιας Υγειονομικής Επιτροπής, μπορούν να επανεγγραφούν στις Στρατιωτικές Σχολές και να ενταχθούν στις ειδικές καταστάσεις της παραγράφου 1 του άρθρου 30, εφόσον υποβάλουν σχετική αίτηση μέσα σε (3) μήνες από την έναρξη ισχύος του παρόντος και δεν έχουν συμπληρώσει το εικοστό τέταρτο έτος (24ο) της ηλικίας τους, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 30.

7. Οι δαπάνες λειτουργίας της Ανώτατης Διακλαδικής Σχολής Πολέμου καλύπτονται όπως καθορίζεται στην παράγραφο 2 του άρθρου 24 από το επόμενο οικονομικό έτος από την έναρξη ισχύος του παρόντος. Η αποζημίωση διδασκαλίας του στρατιωτικού εκπαιδευτικού προσωπικού, το οποίο, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, έχει οριστεί για παροχή εκπαιδευτικού έργου διέπεται από τις προϊσχύσασες, κατά περίπτωση, διατάξεις μέχρι τη λήξη του τρέχοντος ακαδημαϊκού έτους.

8. Η αποζημίωση διδασκαλίας του στρατιωτικού εκπαιδευτικού προσωπικού των παραγράφων 9 και 10 του άρθρου 26, το οποίο έχει οριστεί, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, να παρέχει εκπαιδευτικό έργο, διέπεται από τις προϊσχύσασες, κατά περίπτωση, διατάξεις, μέχρι τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους για το οποίο ορίστηκε και αν έχει οριστεί για περισσότερα του ενός ακαδημαϊκά έτη, διέπεται από τις προϊσχύσασες διατάξεις μόνο για το πρώτο από αυτά.

9. Διαδικασίες κρίσεων, επανακρίσεων, προαγωγών, μεταθέσεων και αποσπάσεων ανθυπασπιστών και υπαξιωματικών του Πολεμικού Ναυτικού, που βρίσκονται σε εξέλιξη, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, διενεργούνται και ολοκληρώνονται σύμφωνα με το άρθρο 3.

10. Η εφαρμογή των προβλέψεων της παραγράφου 2 του άρθρου 10 ολοκληρώνονται σε βάθος τριετίας.

Άρθρο 50

Καταργούμενες διατάξεις

1. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος, καταργούνται:

α) η παράγραφος 10 του άρθρου 37 και η παρ. 4 του άρθρου 62 του ν. 3421/2005 (Α' 302),

β) η παρ. 2 του άρθρου 7 του ν. 4361/2016 (Α' 10),

γ) η περίπτωση ε' της παρ. 1 του άρθρου 9 του ν.δ. 445/1974 (Α' 160),

δ) η παρ. 17 του άρθρου 30Γ του ν. 1264/1982 (Α' 79).

2. Το ν.δ. 3884/1958 (Α' 180) καταργείται από την έκδοση του διατάγματος της παραγράφου 4 του άρθρου 48, πλην της παραγράφου 1 του άρθρου 1.

3. Με την επιφύλαξη ειδικότερων διατάξεων του παρόντος, καταργείται κάθε γενική ή ειδική διάταξη που ρυθμίζει αντίθετα ή διαφορετικά το ίδιο θέμα.

Άρθρο 51

Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Οικονομικών και Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης καταρτίζονται προγράμματα ενίσχυσης των επιχειρήσεων έκδοσης εφημερίδων πανελληνίας κυκλοφορίας και περιφερειακών και τοπικών εφημερίδων. Με τις ίδιες αποφάσεις καθορίζονται οι κατηγορίες των επιχειρήσεων που υπάγονται σε έκαστο πρόγραμμα, η διαδικασία, οι όροι και οι προϋποθέσεις υπαγωγής, ελέγχου και λήψης της ενίσχυσης, το ύψος της συνολικής ενίσχυσης, η διάρκεια των προγραμμάτων και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την υλοποίησή τους. Τα προγράμματα χρηματοδοτούνται από εθνικούς ή/και κοινοτικούς πόρους, όπως ορίζουν οι ανωτέρω αποφάσεις. Αν τα προγράμματα χρηματοδοτούνται από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, οι ανωτέρω κοινές αποφάσεις υπογράφονται και από τον Υπουργό Οικονομίας και Ανάπτυξης.

Άρθρο 52

Το τρίτο εδάφιο της παρ. 12 του άρθρου πέμπτου του ν. 3845/2010 (Α' 65) αντικαθίσταται ως εξής:

«Από 1.5.2019 ο συντελεστής του ανωτέρω φόρου ορίζεται σε ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%)».

Άρθρο 53

Στο πρώτο εδάφιο της περίπτωση α' της παρ. 2 του άρθρου 30 του ν. 4487/2017 (Α' 116) η φράση «το αργότερο μέσα σε εξήντα (60) μέρες» αντικαθίσταται με τη φράση «εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος που δεν μπορεί να ξεπερνά τους έξι (6) μήνες».

Άρθρο 54**Τροποποίηση διάταξης του άρθρου 13 του ν. 1911/1990**

Στο άρθρο 13 του ν. 1911/1990 (Α' 166), προστίθεται παράγραφος 15 ως εξής:

«15. Η τριετής περίοδος της παραγράφου 1 μπορεί να παραταθεί για τρία (3) επιπλέον έτη.».

Άρθρο 55**Αντικατάσταση του άρθρου 43 του ν. 4042/2012 (Α' 24)**

1. Το άρθρο 43 του ν. 4042/2012 (Α' 24) αντικαθίσταται από 1.1.2019 ως εξής:

Άρθρο 43

Περιβαλλοντική εισφορά για την ενίσχυση δράσεων κυκλικής οικονομίας

1. Για την επιδότηση δράσεων κυκλικής οικονομίας, οι φορείς Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΦΟΔΣΑ) και οι Ο.Τ.Α. α' βαθμού ή τα νομικά πρόσωπα αυτών που

ασκούν τις αρμοδιότητες ΦΟΔΣΑ του άρθρου 227 του ν. 4555/2018 (Α' 133), για τις ποσότητες αστικών αποβλήτων με Κωδικούς Ευρωπαϊκού Καταλόγου Αποβλήτων (ΕΚΑ) 20 02 (απόβλητα κήπων και πάρκων), 20 03 (άλλα αστικά απόβλητα), 20 01 και 15 01 (χωριστά συλλεγόμενα απόβλητα, συμπεριλαμβανομένων των ιδιαίτερος συλλεγόμενων αστικών αποβλήτων συσκευασίας) που παράγονται εντός των ορίων τους και διατίθενται σε Χώρους Υγειονομικής Ταφής (ΧΥΤ) εντός ή εκτός των ορίων τους, καταβάλλουν περιβαλλοντική εισφορά. Η εφαρμογή της παρούσας αρχίζει την 1.1.2020 και το ποσό της περιβαλλοντικής εισφοράς ορίζεται σε δέκα (10) ευρώ ανά τόνο αποβλήτων και από 1.1.2021 αυξάνεται ετησίως κατά πέντε (5) ευρώ ανά τόνο έως τα τριάντα πέντε (35) ευρώ ανά τόνο.

2. Για την επιτάχυνση των διαδικασιών υλοποίησης των Περιφερειακών Σχεδίων Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) από τους ΦΟΔΣΑ ή τους Ο.Τ.Α. α' βαθμού ή τα νομικά πρόσωπα αυτών που ασκούν αρμοδιότητες ΦΟΔΣΑ σύμφωνα με το άρθρο 227 του ν. 4555/2018 (Α' 133), η εισφορά της παραγράφου 1 θα μειώνεται ανάλογα με την πρόοδο υλοποίησης των προβλεπόμενων στο οικείο ΠΕΣΔΑ Μονάδων Μηχανικής Βιολογικής Επεξεργασίας Αποβλήτων (ΜΕΑ) και εγκαταστάσεων ανάκτησης βιοαποβλήτων, αρμοδιότητας ΦΟΔΣΑ ως εξής:

Κλίμακα - Πρόσδος έργων	Μείωση περιβαλλοντικής εισφοράς
0 - Καμία ενέργεια	0%
1 - Περιβαλλοντική αδειοδότηση Μονάδας Μηχανικής Βιολογικής Επεξεργασίας Αποβλήτων (ΜΕΑ) ή και εγκατάστασης ανάκτησης βιοαποβλήτων	35%
2- Σύμβαση κατασκευής ή και προμήθειας του συνόλου του έργου για την υλοποίηση Μονάδας Μηχανικής Βιολογικής Επεξεργασίας Αποβλήτων (ΜΕΑ) ή και εγκατάστασης ανάκτησης βιοαποβλήτων	70%
3 - Λειτουργία Μονάδας Μηχανικής Βιολογικής Επεξεργασίας Αποβλήτων (ΜΕΑ) ή και εγκατάστασης ανάκτησης βιοαποβλήτων	100%

3. Για τον υπολογισμό της μείωσης, θα λαμβάνεται υπόψη ο βαθμός προόδου κάθε μονάδας επεξεργασίας Μηχανικής Βιολογικής Επεξεργασίας Αποβλήτων (ΜΕΑ) ή και Εγκατάστασης Ανάκτησης Βιοαποβλήτων αρμοδιότητας ΦΟΔΣΑ και η δυναμικότητα αυτής, σύμφωνα με τον ακόλουθο τύπο:

$$\text{Μολ} = (\Delta_1\chi\text{Μ}_1 + \Delta_2\chi\text{Μ}_2 + \dots + \Delta_n\chi\text{Μ}_n) / \text{Δολ}, \text{ όπου:}$$

Μολ, το συνολικό ποσοστό μείωσης περιβαλλοντικής εισφοράς

Δν, η δυναμικότητα της μονάδας ν

Μν, το ποσοστό μείωσης βάσει της προόδου της αντίστοιχης μονάδας ν

Δολ, η συνολική δυναμικότητα των μονάδων επεξεργασίας.

4. Η εισφορά της παραγράφου 1 αποδίδεται στο Πράσινο Ταμείο και διατίθεται αποκλειστικά για τη χρηματοδότηση δράσεων πρόληψης, προετοιμασίας για επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωσης αποβλήτων από τους Ο.Τ.Α. α' βαθμού. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζεται η κατανομή του ποσού, ο τρόπος και η διαδικασία διάθεσης του ποσού, οι προϋποθέσεις χορήγησης στους δικαιούχους Ο.Τ.Α. και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας.

5. Η εισφορά της παραγράφου 1 διατίθεται χωρίς τον περιορισμό του ποσοστού του δυόμισι τοις εκατό (2,5%) του πρώτου εδαφίου της παρ. 4 του άρθρου 3 του ν. 3889/2010 (Α' 182).».

2. Μετά το άρθρο 43 του ν.4042/2012, προστίθεται άρθρο 43Α ως εξής:

«Άρθρο 43Α

Ρυθμίσεις για τον Κανονισμό τιμολόγησης των ΦΟΔΣΑ και την πληρωμή της περιβαλλοντικής εισφοράς για την ενίσχυση δράσεων κυκλικής οικονομίας

1. Η περιβαλλοντική εισφορά του άρθρου 43 του ν. 4042/2012 συνυπολογίζεται κατά την κατάρτιση του κανονισμού τιμολόγησης των Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΦΟΔΣΑ), συμπεριλαμβάνεται στο ετήσιο κόστος διαχείρισής τους και κατανέμεται στο σύνολο των Ο.Τ.Α. α' βαθμού, σύμφωνα με τον κανονισμό τιμολόγησης. Στις περιπτώσεις Ο.Τ.Α. α' βαθμού ή των νομικών προσώπων αυτών που ασκούν αρμοδιότητες ΦΟΔΣΑ, σύμφωνα με το άρθρο 227 του ν. 4555/2018, το ποσό της παραγράφου 1 του άρθρου 43 συμπεριλαμβάνεται στους προϋπολογισμούς αυτών.

2. Η περιβαλλοντική εισφορά υπολογίζεται ανά εξάμηνο με βάση τις πραγματικές ποσότητες ανεπεξέργαστων αστικών αποβλήτων που διατέθηκαν στους Χώρους Υγειονομικής Ταφής (ΧΥΤ) λαμβάνοντας υπόψη και τη μείωση αυτής, ανάλογα με την πρόοδο υλοποίησης των προβλεπόμενων έργων των Μονάδων Μηχανικής Βιολογικής Επεξεργασίας Αποβλήτων (Μ.Ε.Α.) και των εγκαταστάσεων ανάκτησης βιοαποβλήτων αρμοδιότητας ΦΟΔΣΑ, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 43 και αποδίδεται στο Πράσινο Ταμείο μέχρι το τέλος του επόμενου τριμήνου από τη λήξη του εξαμήνου.

3. Έως 15 Απριλίου κάθε έτους οι ΦΟΔΣΑ και οι Ο.Τ.Α. α' βαθμού ή τα νομικά πρόσωπα αυτών που ασκούν αρμοδιότητες ΦΟΔΣΑ σύμφωνα με το άρθρο 227 του ν. 4555/2018 (Α' 13) υποβάλλουν στη Γενική Γραμματεία Συντονισμού Διαχείρισης Αποβλήτων του Υπουργείου Εσωτερικών στοιχεία σχετικά με τον υπολογισμό και την καταβολή της περιβαλλοντικής εισφοράς του προηγούμενου έτους.».

Άρθρο 56

Τροποποιήσεις του ν. 4412/2016 (Α' 147)

Ο ν. 4412/2016 τροποποιείται ως εξής:

1. Στο τέλος της παραγράφου 4 του άρθρου 79Α προστίθενται οι λέξεις «ή αιτήσεων συμμετοχής».

2. Στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 7 του άρθρου 92 μετά τις λέξεις «Στις περιπτώσεις αυτές η προσφορά» προστίθενται οι λέξεις «ή η αίτηση συμμετοχής».

3. Στο τέλος της παραγράφου 7 του άρθρου 92 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Η υπεύθυνη δήλωση του προηγούμενου εδαφίου φέρει υπογραφή έως και δέκα (10) ημέρες πριν την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών ή των αιτήσεων συμμετοχής.».

4. Στην παράγραφο 8 του άρθρου 92 οι λέξεις «έως και δέκα (10) ημέρες πριν την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών» αντικαθίστανται με τις λέξεις «μετά την έναρξη διαδικασίας σύναψης σύμβασης».

5. Στο τέλος της περίπτωσης β' της παραγράφου 5 του άρθρου 94 προστίθεται εδάφιο ως εξής: «Οι υπεύθυνες δηλώσεις φέρουν υπογραφή μετά την έναρξη διαδικασίας σύναψης σύμβασης.».

6. Στην παράγραφο 6 του άρθρου 205Α οι λέξεις «του έργου» αντικαθίστανται από τις λέξεις «της σύμβασης».

7. Στο τέλος του δεύτερου εδαφίου της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 221Α προστίθεται η φράση «ή κατά σειρά μειοδοσίας».

8. Στην περίπτωση α' της παραγράφου 1 του άρθρου 302 η λέξη «προεκτιμώμενης» αντικαθίσταται από τη λέξη «εκτιμώμενης».

9. Στην παράγραφο 3 του άρθρου 327 μετά το πρώτο εδάφιο προστίθενται εδάφια ως εξής: «Στα έγγραφα της σύμβασης μπορεί να προβλέπεται η υποχρεωτική συνυποβολή των εγγράφων και σε ηλεκτρονική μορφή, με τη χρήση οπτικού δίσκου. Σε περίπτωση απόκλισης μεταξύ των έντυπων και ηλεκτρονικών στοιχείων, κατισχύουν αυτά που υποβάλλονται σε έντυπη μορφή. Οι αναθέτοντες φορείς χρησιμοποιούν το Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ ή άλλα ηλεκτρονικά μέσα σε όλα τα στάδια της διαγωνιστικής διαδικασίας, εφόσον αυτό προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης.».

Άρθρο 57

Τροποποιήσεις του ν. 4548/2018 (Α' 104)

1. Στο τελευταίο εδάφιο της περίπτωσης στ' της παρ. 3 του άρθρου 99 του ν. 4548/2018 μετά τις λέξεις «Τα προηγούμενα» προστίθεται η λέξη «δύο».

2. Στο τέλος της παραγράφου 4 του άρθρου 119 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Την ίδια υποχρέωση έχουν οι ελεγκτές της εταιρείας, αν το Διοικητικό Συμβούλιο δεν προβαίνει στη σύγκληση εντός της παραπάνω προθεσμίας».

3. Στο τέλος της παραγράφου 1 του άρθρου 147 προστίθενται οι λέξεις «ή, εφόσον πρόκειται για πιστωτικά ιδρύματα και από πρόσωπο ή πρόσωπα στα οποία το Διοικητικό Συμβούλιο έχει αναθέσει την ευθύνη για τη σύνταξη οικονομικών καταστάσεων.».

Άρθρο 58

Έλεγχος επενδυτικών σχεδίων των νόμων 4399/2016 (Α' 117) και 3908/2011 (Α' 8)

1. Στο άρθρο 16 του ν. 4399/2016 προστίθεται παράγραφος 10 ως εξής:

«10. Μετά από αίτηση του φορέα του επενδυτικού σχεδίου, συνοδευόμενη από τα δικαιολογητικά που ορίζονται στην περίπτωση α' του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 3, δύναται να πιστοποιηθεί η υλοποίηση του πενήντα τοις εκατό (50%) του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του επενδυτικού σχεδίου και να ενεργοποιηθεί η διαδικασία καταβολής της ενίσχυσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 20, χωρίς διενέργεια ελέγχου, κατ' επιλογή του φορέα. Στην περίπτωση αυτή, μαζί με τα ανωτέρω δικαιολογητικά υποβάλλονται μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων σχετικές βεβαιώσεις υλοποίησης του πενήντα τοις εκατό (50%) υπογεγραμμένες από ορκωτό λογιστή και, όπου απαιτείται από το είδος και τους όρους υπαγωγής της επένδυσης, πολιτικό μηχανικό, μηχανολόγο μηχανικό ή άλλης επαγγελματικής ειδικότητας φυσικό πρόσωπο. Η αρμόδια Υπηρεσία ελέγχει την πληρότητα του αιτήματος ελέγχου και των ως άνω βεβαιώσεων και αναλόγως εισηγείται την έκδοση ή μη της σχετικής απόφασης. Στην περίπτωση αυτή, δεν απαιτείται καταβολή του παράβολου της παραγράφου 7. Η πιστοποίηση της υλοποίησης του πενήντα τοις εκατό (50%) με την ως άνω διαδικασία υπόκειται σε δειγματοληπτικό έλεγχο, σύμφωνα με την παράγραφο 4. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης ορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις, οι απαιτούμενες ειδικότητες των επαγγελματιών που υπευθύνως βεβαιώνουν για την υλοποίηση της επένδυσης σύμφωνα με τον ν. 4399/2016, οι συνέπειες που επέρχονται σε περίπτωση μη πλήρωσης των προϋποθέσεων πιστοποίησης του πενήντα τοις εκατό (50%), καθώς και κάθε αναγκαία ρύθμιση για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου. Με όμοια απόφαση ορίζονται τα καθεστώτα του παρόντος και τα είδη ενισχύσεων που αυτή αφορά.».

2. Όπου στις διατάξεις του ν. 4399/2016 γίνεται αναφορά στην υλοποίηση του πενήντα τοις εκατό (50%) του επενδυτικού σχεδίου, αυτή δύναται να πιστοποιείται και σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 10 του άρθρου 16 του ν. 4399/2016.

3. Οι ρυθμίσεις της παραγράφου 1 έχουν ανάλογη εφαρμογή και για τα επενδυτικά σχέδια του ν. 3908/2011.

Άρθρο 59

Παράταση προθεσμίας απομάκρυνσης - Ρυθμίσεις για τα Κέντρα Αποθήκευσης και Διανομής

1. Η παρ. 1 του άρθρου 75 του ν. 3982/2011 (Α' 143) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Η προθεσμία απομάκρυνσης λόγω αλλαγής χρήσης γης των νομίμως υφιστάμενων μεταποιητικών δραστηριοτήτων, η οποία έληξε ή λήγει μέχρι 8.8.2021, παρατείνεται μέχρι την ημερομηνία αυτή. Προκειμένου να ισχύσει το προηγούμενο εδάφιο, οι επιχειρήσεις οφείλουν να λειτουργούν μέχρι τότε με εγκεκριμένους περιβαλλοντικούς όρους. Μετά την ημερομηνία αυτή με ευθύνη της Αδειοδοτούσας Αρχής διακόπτεται η λειτουργία των δραστηριοτήτων και σφραγίζονται όσα μηχανήματα εξακολουθούν να υπάρχουν στους χώρους της εγκατάστασης. Διαδικασίες διακοπής λειτουργίας λόγω αλλαγής χρήσης γης, οι οποίες για τον λόγο αυτό βρίσκονται σε εκκρεμότητα, αναστέλλονται σύμφωνα με τα παραπάνω εδάφια μέχρι 8.8.2021. Ως «νόμιμα υφιστάμενες» νοούνται οι δραστηριότητες, οι οποίες διαθέτουν τον απαιτούμενο διοικητικό τύπο λειτουργίας τους σε ισχύ, καθώς και εκείνες, οι οποίες πληρούν όλες τις προϋποθέσεις για ανανέωση της διοικητικής διαδικασίας για τη λειτουργία τους, εκτός από την προϋπόθεση περί χρήσης γης. Τα προηγούμενα εδάφια δεν εφαρμόζονται σε επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες σε περιοχή, η οποία καθορίζεται, σύμφωνα με τα άρθρα 11 και 12 του ν. 3481/2006 (Α' 162).».

2. Η παρ. 3 του άρθρου 163 του ν. 4512/2018 (Α' 5) αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Η παρ. 1 του άρθρου 75 του ν. 3982/2011 και το άρθρο 7 του ν. 3325/2005 (Α' 68) εφαρμόζονται και για τις δραστηριότητες που αποτελούν Κέντρα Αποθήκευσης και Διανομής κατά την έννοια του παρόντος νόμου.».

Άρθρο 60

Τροποποίηση του ν. 3551/2007 (Α' 76)

1. Στο τέλος του άρθρου 1 του ν. 3551/2007 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Εξαιρούνται του νόμου οι καταδυτικές εργασίες, για τις οποίες εφαρμόζεται ο Γενικός Κανονισμός Λιμένα με αριθμό 10, που εγκρίθηκε με την 3131.1/20/95/95 απόφαση του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας (Β' 978).».

2. Στο άρθρο 7 του ν. 3551/2007 προστίθεται παράγραφος 5 ως εξής:

«5. Στους παραβάτες των διατάξεων της παραγράφου 3 του άρθρου 3 επιβάλλεται, από την κατά περίπτωση αρμόδια Λιμενική Αρχή, πρόστιμο από πεντακόσια (500) έως πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ, ανάλογα με τη συχνότητα και τη βαρύτητα της παράβασης, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 157 του ν.δ. 187/1973 (Α' 261). Υπόχρεοι για την καταβολή του προστίμου είναι αλληλεγγύως και εις ολόκληρο ο πλοιοκτήτης, ο διαχειριστής, ο εφοπλιστής ή ο νόμιμος εκπρόσωπος αυτών και ο πλοίαρχος του πλοίου. Το πρόστιμο επιβάλλεται ανεξάρτητα των προβλεπόμενων από την κείμενη νομοθεσία ποινι-

κών και αστικών ευθυνών κατά την ισχύουσα νομοθεσία. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης, Οικονομικών και Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής τα ποσά των προστίμων μπορεί να αναπροσαρμόζονται ως προς το ανώτερο και κατώτερο όριο.».

Άρθρο 61

1. Το Υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής δύναται, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, να συνάπτει προγραμματικές συμβάσεις, με:

α. Διεθνείς οργανισμούς,

β. Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ) που είναι εγγεγραμμένες στο Εθνικό Μητρώο Ελληνικών και Ξένων ΜΚΟ της περίπτωσης γ' της παρ. 2 του άρθρου 31 του ν. 4375/2016,

γ. το Δημόσιο και φορείς του δημόσιου τομέα της παρ. 6 του άρθρου 1 του ν. 1256/1982 (Α' 65), δήμους, περιφέρειες, συνδέσμους δήμων, δίκτυα δήμων και περιφερειών, περιφερειακές ενώσεις δήμων, την Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδος, την Ένωση Περιφερειών,

δ. τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τα οποία συνιστούν ή στα οποία συμμετέχουν οι προαναφερόμενοι φορείς, καθώς και τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, στα οποία συμμετέχουν ή συνιστούν η Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδος και η Ένωση Περιφερειών,

ε. τις δημοτικές επιχειρήσεις ύδρευσης και αποχέτευσης, την Ένωση Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης Αποχέτευσης (Ε.Δ.Ε.Υ.Α.), τις επιχειρήσεις των Ο.Τ.Α., τα δημοτικά και περιφερειακά ιδρύματα, καθώς και με τα κοινωφελή ιδρύματα και κληροδοτήματα,

στ. τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης,

ζ. τα πιστωτικά ιδρύματα και ειδικούς χρηματοοικονομικούς οργανισμούς.

2. Στις προγραμματικές συμβάσεις απαραίτητα ορίζονται το αντικείμενο της σύμβασης, ο σκοπός, το περιεχόμενο των μελετών, των έργων, των προγραμμάτων, των προμηθειών ή των υπηρεσιών, ο προϋπολογισμός τους, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των συμβαλλομένων, το χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης της σύμβασης, οι πόροι από τους οποίους θα καλυφθούν οι αναλαμβανόμενες οικονομικές υποχρεώσεις και η διάρκεια της σύμβασης, καθώς και ο τρόπος κάλυψης των αναγκών για την εκπλήρωση της προγραμματικής σύμβασης λειτουργικών εξόδων, καθώς και οι λεπτομέρειες καταβολής τους. Για την εκπλήρωση του σκοπού της προγραμματικής σύμβασης, κάθε συμβαλλόμενος αναλαμβάνει συγκεκριμένο αντικείμενο με συγκεκριμένες υποχρεώσεις. Επίσης, ορίζεται το όργανο παρακολούθησης της εφαρμογής της και οι αρμοδιότητές του, καθώς και ρήτρες σε βάρος του συμβαλλόμενου που παραβιάζει τους όρους της προγραμματικής σύμβασης.

3. Η χρηματοδότηση των παραπάνω προγραμματικών συμβάσεων μπορεί να γίνεται από τον Τακτικό Προϋπολογισμό, το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων μέσω συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων ή προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται αμιγώς από εθνικούς πόρους, καθώς και από τους προϋπολογισμούς των συμβαλλόμενων φορέων.

4. Με τις προγραμματικές συμβάσεις συμφωνείται ο συντονισμός των ενεργειών των διαφόρων συμβαλλομένων μερών, έτσι ώστε να επιτυγχάνεται η υλοποίηση της αποστολής του Υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής, κατά το μέρος, ιδίως, που αφορά, την επιτάχυνση έκδοσης αδειών διαμονής μείζονος ενδιαφέροντος για την οικονομική ανάπτυξη, τη διασφάλιση ικανοποιητικών συνθηκών υποδοχής και φιλοξενίας πολιτών τρίτων χωρών, τη σύνταξη και εφαρμογή προγραμμάτων ένταξης στην τοπική κοινωνία δικαιούχων διεθνούς προστασίας και μεταναστών.

5. Με απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης και Μεταναστευτικής Πολιτικής καθορίζονται η διαδικασία και οι όροι δημοσιότητας της σύναψης προγραμματικών συμβάσεων και κάθε άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή των παραπάνω διατάξεων.

Άρθρο 62

Τροποποίηση διατάξεων του ν. 4540/2018 (Α' 91)

Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 7 του ν. 4540/2018 η φράση «του Διευθυντή της Υπηρεσίας Ασύλου» αντικαθίσταται με τη φράση «του Υπουργού Μεταναστευτικής Πολιτικής».

Άρθρο 63

Συγκρότηση των Λιμενικών Επιτροπών των Λιμενικών Ταμείων

Το άρθρο 2 του β.δ. της 14/19 Ιανουαρίου 1939 (Α' 24) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Οι Λιμενικές Επιτροπές των Λιμενικών Ταμείων που λειτουργούν σε επίπεδο νομού, εκείνων που έχουν έδρα την έδρα του νομού, καθώς και των λοιπών Λιμενικών Ταμείων συγκροτούνται με απόφαση του Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής και αποτελούνται από τα εξής μέλη:

α) τον Προϊστάμενο της οικείας Λιμενικής Αρχής, ως Αντιπρόεδρο,

β) τον Προϊστάμενο της οικείας Τελωνειακής Αρχής,

γ) έναν (1) κάτοικο της έδρας του νομού και δύο (2) κατοίκους του νομού, στον οποίο βρίσκεται η έδρα του Ταμείου, που ορίζονται ως μέλη από τον Υπουργό Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής μαζί με τους αναπληρωτές τους και είναι ιδιώτες ή υπάλληλοι του Δημοσίου ή υπάλληλοι νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και πτυχιούχοι Α.Ε.Ι. ή Τ.Ε.Ι. της ημεδαπής ή κάτοχοι ισότιμου τίτλου της αλλοδαπής, με πιστοποιητικό αναγνώρισης από το Διεπιστημονικό Οργανισμό Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης (Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.) ή από φοίτοι Ακαδημίας Εμπορικού Ναυτικού (Α.Ε.Ν.),

δ) έναν (1) εκπρόσωπο της οικείας Περιφερειακής Ένωσης Δήμων (Π.Ε.Δ.) ή του οικείου δήμου αντίστοιχα, ο οποίος προτείνεται μαζί με τον αναπληρωτή του από τον Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης μεταξύ τεσσάρων (4) προσώπων που υποδεικνύονται από την ολομέλεια της οικείας Π.Ε.Δ. ή τον οικείο δήμο αντίστοιχα,

ε) έναν (1) αντιπρόσωπο του οικείου Εμπορικού Επιμελητηρίου, ο οποίος προτείνεται μαζί με τον αναπληρωτή του από τη Διοίκησή του. Αν η έδρα του Εμπορικού Επιμελητηρίου δεν συμπίπτει με την έδρα του Λιμενικού Ταμείου, αλλά βρίσκεται σε άλλη πόλη του ίδιου νομού, τα μέλη αυτά υποδεικνύονται από το Διοικητικό Συμβούλιο του Εμπορικού Επιμελητηρίου του νομού. Σε περίπτωση που δεν υφίσταται Εμπορικό Επιμελητήριο στον νομό, τότε τα μέλη αυτά ορίζονται από τον Υπουργό Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής και επιλέγονται μεταξύ των εμπόρων της έδρας του Λιμενικού Ταμείου,

στ) έναν (1) εκπρόσωπο του οικείου Εργατικού Κέντρου με τον αναπληρωτή του που υποδεικνύεται από τη Διοίκησή του,

ζ) έναν (1) εκπρόσωπο του οικείου Σωματείου Ναυτικών Πρακτόρων, με τον αναπληρωτή του που υποδεικνύεται από τη Διοίκησή του,

2. Κάθε γενική ή ειδική διάταξη νόμου ή κανονιστική πράξη, που αντίκειται στις ρυθμίσεις του παρόντος καταργείται. Ομοίως, καταργείται η κοινή απόφαση των Υπουργών Προεδρίας της Δημοκρατίας και Εμπορικής Ναυτιλίας αριθμ. 4121.9/22/1990 (Β' 811).

3. Η θητεία των Λιμενικών Επιτροπών, που λειτουργούν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 2019. Οι νέες Λιμενικές Επιτροπές συγκροτούνται, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος για τριετή θητεία.».

Άρθρο 64

Σύναψη συμβάσεων παραχώρησης μεταξύ λιμενικών και δημοτικών λιμενικών ταμείων και τρίτων - επενδυτών

1. Είναι δυνατή, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης διάταξης, η σύναψη Συμβάσεων Παραχώρησης μεταξύ Λιμενικών ή Δημοτικών Λιμενικών Ταμείων και τρίτων-επενδυτών, για την παραχώρηση της χρήσης και εκμετάλλευσης τμημάτων της χερσαίας και θαλάσσιας ζώνης των λιμένων δικαιοδοσίας των Ταμείων, για σκοπούς που σχετίζονται με την εκ μέρους των τρίτων άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας ναυπηγοεπισκευής και παροχής λιμενικών υπηρεσιών και δραστηριοτήτων, με εξαίρεση την Ακτοπλοΐα.

2. Οι Συμβάσεις της προηγούμενης παραγράφου συνάπτονται, ύστερα από διαγωνιστική διαδικασία που διεξάγουν τα Λιμενικά και Δημοτικά Λιμενικά Ταμεία, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, μετά από απόφαση της Διοίκησής τους, η οποία εγκρίνεται από τους Υπουργούς Οικονομικών και Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής στην περίπτωση των Κρατικών Λιμενικών Ταμείων και από τους Υπουργούς Οικονομικών, Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής και Εσωτερικών, στην περίπτωση των Δημοτικών Λιμενικών Ταμείων. Η έκδοση ρητής εγκριτικής πράξης δεν απαιτείται μετά την άπρακτη παρέλευση ενενήντα (90) ημερών από την επομένη της υποβολής της παραπάνω απόφασης στον αρμόδιο Υπουργό. Στην απόφαση της Παραχώρησης καθορίζεται το ελάχιστο οικονομικό αντάλλαγμα για τη χρήση των παραχωρούμενων χώρων και δραστηριοτήτων, το οποίο προκύπτει

από χρηματοοικονομική μελέτη που διενεργείται από ανεξάρτητο εκτιμητή/ εμπειρογνώμονα, που ορίζει το Ταμείο. Επίσης καθορίζεται η χρονική διάρκεια, καθώς και οι λοιποί όροι της Παραχώρησης. Οι Συμβάσεις του πρώτου εδαφίου συνάπτονται μεταξύ του επενδυτή που αναδείχθηκε από τη διαγωνιστική διαδικασία και του Λιμενικού ή Δημοτικού Λιμενικού Ταμείου, νομίμως, εκπροσωπούμενου και περιλαμβάνουν τους όρους της Παραχώρησης που καθορίστηκαν με την απόφαση της Διοίκησης που εγκρίθηκε σιωπηρά ή ρητά από τους συναρμόδιους Υπουργούς.

3. Το προβλεπόμενο στη Σύμβαση οικονομικό αντάλλαγμα της Παραχώρησης δύναται να υπερβαίνει το ελάχιστο που εγκρίθηκε με την απόφαση της Παραχώρησης της παραγράφου 2, εισπράττεται στο σύνολό του από το Λιμενικό Ταμείο και αποτελεί οικονομικό πόρο του.

4. Η χρονική διάρκεια της Σύμβασης Παραχώρησης δεν υπερβαίνει τα σαράντα (40) έτη. Μετά την πάροδο του συμβατικού χρόνου διάρκειας της Σύμβασης Παραχώρησης, με την σύμφωνη γνώμη των συμβαλλομένων, και εφόσον έχει συμπεριληφθεί στην Προκήρυξη και την Σύμβαση σχετικός όρος, είναι δυνατή η παράταση της χρονικής διάρκειας της Σύμβασης Παραχώρησης με τους ίδιους όρους, για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τα δέκα (10) έτη.

5. Δεν επιτρέπεται η σύναψη σύμβασης για την παραχώρηση του συνόλου της χερσαίας και θαλάσσιας ζώνης λιμένα, δικαιοδοσίας των Λιμενικών και Δημοτικών Λιμενικών Ταμείων, ούτε η παραχώρηση του συνόλου των λιμενικών υποδομών, υπηρεσιών και δραστηριοτήτων των οποίων τη χρήση, διαχείριση και εκμετάλλευση ασκούν τα Ταμεία ως φορείς διαχείρισης των Λιμένων.

6. Στις Συμβάσεις Παραχώρησης που συνάπτονται δυνάμει του παρόντος, εφαρμόζονται τα άρθρα 108 και 112, πλην του δευτέρου εδαφίου της περίπτωσης β' της παραγράφου 1, καθώς και τα άρθρα 113, 114 και 124 του ν. 4389/2016 (Α' 94).

7. Η Ρυθμιστική Αρχή Λιμένων (Ρ.Α.Λ.) ασκεί κάθε άλλη αρμοδιότητα που είναι συναφής με τις συμβάσεις που συνάπτονται, σύμφωνα με το παρόν και δεν έχει ρητά απονεμηθεί σε άλλον φορέα.

8. Οι συμβάσεις παραχώρησης της παραγράφου 1 υπόκεινται στον προσυμβατικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, αναλογικά εφαρμοζομένης της παρ. 4 του άρθρου 9 του ν. 3986/2011 (Α' 152).

9. Από την εφαρμογή του παρόντος άρθρου εξαιρούνται λιμένες ή τμήματα λιμένων που αξιοποιούνται από το Ταμείο Αξιοποίησης της Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου (Τ.Α.Ι.Π.Ε.Δ.).

Άρθρο 65

Μοριοδότηση εμπειρίας σε εκτελούμενες εργασίες σε υποβρύχια και πολεμικά πλοία του Πολεμικού Ναυτικού

Για τις διαδικασίες πρόσληψης μόνιμου πολιτικού προσωπικού προς κάλυψη εργασιών Υποβρυχίων του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας που διενεργούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 18 του ν. 2190/1994

(Α' 28), συντάσσεται ενιαίος πίνακας για τους υποψηφίους με εμπειρία και τους υποψηφίους χωρίς εμπειρία. Η κατάταξη όλων των υποψηφίων, έχοντων και μη έχοντων εμπειρία, γίνεται με βάση τη βαθμολογία τους σε όλα τα βαθμολογούμενα κριτήρια. Το σύνολο της μοριοδοτούμενης εμπειρίας δεν μπορεί να υπερβαίνει τους ογδόντα τέσσερις (84) μήνες, ως ακολούθως:

α. Η εμπειρία σε καθήκοντα ή έργα συναφή με το αντικείμενο της θέσης μοριοδοτείται με επτά (7) μονάδες ανά μήνα και συνολικά μέχρι ογδόντα τέσσερις (84) μήνες.

β. Ειδικά η εμπειρία που έχει αποκτηθεί από την παροχή υπηρεσιών κατά τις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 26 του ν. 4258/2014 (Α' 97) μοριοδοτείται με είκοσι (20) μονάδες ανά μήνα για τους πρώτους τριάντα έξι (36) μήνες και με επτά (7) μονάδες για κάθε επόμενο μήνα μέχρι τους ογδόντα τέσσερις (84) μήνες.

Άρθρο 66

1. Η παρ. 1 του άρθρου 30Γ του ν. 1264/1982 (Α' 79) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Ο νόμος αυτός, όπως ισχύει σήμερα, εκτός από τις διατάξεις των άρθρων 7 παράγραφος 1, 14 παράγραφοι 3 έως 10, 15, 16 παράγραφοι 5 και 7 έως 9, 18 παράγραφος 1, 19 έως 22, 23 παράγραφοι 1 και 2, 24, 26, 27 και 30, εφαρμόζεται ανάλογα, με τις ειδικές ρυθμίσεις που προβλέπονται στις επόμενες παραγράφους του άρθρου αυτού και στους εν ενεργεία στρατιωτικούς όλων των Κλάδων και βαθμών των Ενόπλων Δυνάμεων, ως και των Κοινών Σωματίων, ανεξαρτήτως προέλευσης.»

2. Η περίπτωση β' της παρ. 4 του άρθρου 30Γ του ν. 1264/1982 αντικαθίσταται ως εξής:

«β. Δέκα ή περισσότερες ενώσεις της περίπτωσης α' μπορούν να συστήσουν Ομοσπονδία, η οποία αποτελεί δευτεροβάθμια συνδικαλιστική οργάνωση των εν ενεργεία στρατιωτικών.»

3. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 30Γ του ν. 1264/1982 αντικαθίσταται ως εξής:

«6. Οι γενικές συνελεύσεις των πρωτοβάθμιων σωματείων και τα συνέδρια των δευτεροβάθμιων συνδικαλιστικών οργανώσεων συγκαλούνται, υποχρεωτικά, σε μη εργάσιμες ημέρες και ώρες.»

4. Η παρ. 7 του άρθρου 30Γ του ν. 1264/1982 αντικαθίσταται ως εξής:

«7. Το σύνολο των μελών της διοίκησης των δευτεροβάθμιων συνδικαλιστικών οργανώσεων των εν ενεργεία στρατιωτικών δεν μετατίθενται, για όσο χρόνο διαρκεί η θητεία τους στη διοίκηση της συνδικαλιστικής οργάνωσης, εκτός αν το ζητήσουν τα ίδια τα μέλη ή αν αυτό κριθεί αναγκαίο, κατόπιν προαγωγής ή αμετάκλητης απόφασης επιβολής καταστατικής πειθαρχικής ποινής. Για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους, τα μέλη της διοίκησης των συνδικαλιστικών οργανώσεων των εν ενεργεία στρατιωτικών, λαμβάνουν τις συνδικαλιστικές άδειες, σύμφωνα με το άρθρο 17. Όσοι δικαιούνται τις ανωτέρω άδειες ενημερώνουν εγγράφως τον Διοικητή της Μονάδας, στην οποία υπηρετούν, τουλάχιστον πέντε (5) ημέρες πριν από την έναρξη της άδειας. Αν η σύγκληση των οργάνων, στα οποία συμμετέχουν, λαμβάνει

χώρα εκτάκτως, ενημερώνουν αμελλητί τον Διοικητή. Τα μέλη της διοίκησης των συνδικαλιστικών οργανώσεων απολαμβάνουν πλήρη προστασία έναντι κάθε είδους δίωξης, λόγω της συνδικαλιστικής τους δράσης. Ο χρόνος της θητείας του Προέδρου και του Γενικού Γραμματέα στις ανωτέρω ενώσεις λογίζεται ως χρόνος διοίκησης-ειδικής υπηρεσίας, σύμφωνα με τον ν. 3883/2010.»

5. Το δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης β' της παρ. 8 του άρθρου 30Γ του ν. 1264/1982 αντικαθίσταται ως εξής:

«Κατ' εξαίρεση, οι δευτεροβάθμιες συνδικαλιστικές οργανώσεις του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 4 μπορούν να γίνουν μέλη Διεθνών και Ευρωπαϊκών Στρατιωτικών Οργανώσεων και Οργανισμών.»

6. Το δεύτερο και τρίτο εδάφιο της περίπτωσης γ' της παρ. 8 του άρθρου 30Γ του ν. 1264/1982 αντικαθίστανται ως εξής:

«Τα Διοικητικά Συμβούλια των πρωτοβάθμιων ενώσεων απευθύνονται για επίλυση τυχόν προβλημάτων τους, τοπικού ή ευρύτερου ενδιαφέροντος, στους Ανώτερους Στρατιωτικούς Διοικητές των Περιφερειακών Ενοτήτων όπου ευρίσκεται η έδρα των σωματείων και στις δευτεροβάθμιες συνδικαλιστικές οργανώσεις της περίπτωσης β' της παραγράφου 4. Στον Υπουργό Εθνικής Άμυνας, στον Αναπληρωτή Υπουργό Εθνικής Άμυνας και στους Αρχηγούς των Γενικών Επιτελείων των Ενόπλων Δυνάμεων απευθύνονται μόνο οι δευτεροβάθμιες συνδικαλιστικές οργανώσεις του προηγούμενου εδαφίου.»

7. Η παρ. 9 του άρθρου 30Γ του ν. 1264/1982 αντικαθίσταται ως εξής:

«9. Οι δευτεροβάθμιες συνδικαλιστικές οργανώσεις της περίπτωσης β' της παραγράφου 4 μπορούν να διατηρούν ιστοσελίδα και σελίδες σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης, για την επίτευξη των σκοπών τους, μέσα από τις οποίες προβάλλονται τα πρωτοβάθμια σωματεία μέλη τους, για κάθε δραστηριότητά τους.»

8. Η παρ. 11 του άρθρου 30Γ του ν. 1264/1982 αντικαθίσταται ως εξής:

«11. Το ΥΠΕΘΑ και το ΓΕΕΘΑ οφείλουν να παραχωρήσουν κατάλληλο χώρο, προκειμένου να λειτουργούν οι δευτεροβάθμιες συνδικαλιστικές οργανώσεις της περίπτωσης β' της παραγράφου 4.»

9. Η παρ. 12 του άρθρου 30Γ του ν. 1264/1982 αντικαθίσταται ως εξής:

«12. Οι συνδρομές των μελών των πρωτοβάθμιων σωματείων, το ύψος των οποίων καθορίζεται με απόφαση των Διοικητικών Συμβουλίων των δευτεροβάθμιων συνδικαλιστικών οργανώσεων της περίπτωσης β' της παραγράφου 4, στις οποίες ανήκουν τα εν λόγω σωματεία, παρακρατούνται από τη μισθοδοσία αυτών, μέσω των οικείων οικονομικών μισθοδοτικών φορέων των Γενικών Επιτελείων, στους οποίους διαβιβάζονται, με μέριμνα του Διοικητικού Συμβουλίου της οικείας δευτεροβάθμιας συνδικαλιστικής οργάνωσης, ονομαστικές καταστάσεις των μελών των πρωτοβάθμιων σωματείων, που ανήκουν σε αυτές. Το ένα τρίτο (1/3) του ποσού των συνδρομών του προηγούμενου εδαφίου αποδίδεται σε τραπεζικούς λογαριασμούς των πρωτοβάθμιων σωματείων και τα δύο τρίτα (2/3) σε τραπεζικούς λογαριασμούς των οικείων δευτεροβάθμιων συνδικαλιστικών οργανώσεων.»

10. Η παρ. 13 του άρθρου 30Γ του ν. 1264/1982 αντικαθίσταται ως εξής:

«13. Οι δευτεροβάθμιες συνδικαλιστικές οργανώσεις της περίπτωσης β' της παραγράφου 4, πέραν των οργάνων της, που είναι το Συνέδριο των Αντιπροσώπων, το Διοικητικό Συμβούλιο, η Εξελεγκτική Επιτροπή και η Εκτελεστική Γραμματεία, οφείλουν να συγκροτούν Πειθαρχικά Συμβούλια, ενώπιον των οποίων παραπέμπεται κάθε ένωση μέλος τους, που παραβιάζουν τον παρόντα νόμο και το καταστατικό της οικείας δευτεροβάθμιας συνδικαλιστικής οργάνωσης. Τα καθήκοντα του Πειθαρχικού Συμβουλίου μπορούν να ανατεθούν και στο Διοικητικό Συμβούλιο ή άλλο ειδικό όργανο, που συστήνεται γι' αυτόν τον σκοπό. Οι πειθαρχικές ποινές που μπορούν να επιβληθούν στα πρωτοβάθμια σωματεία από την οικεία δευτεροβάθμια συνδικαλιστική οργάνωση είναι:

α. η έγγραφη επίπληξη,

β. η προσωρινή διαγραφή από μέλος των δευτεροβάθμιων συνδικαλιστικών οργανώσεων, μέχρι δώδεκα (12) μήνες. Το πρωτοβάθμιο σωματείο που διαγράφεται προσωρινά αποστερείται των προνομίων της παραγράφου 7, για όσο χρόνο διαρκεί η προσωρινή διαγραφή.

Η πειθαρχική ποινή της έγγραφης επίπληξης επιβάλλεται με απόφαση του Πειθαρχικού Συμβουλίου, ενώ η πειθαρχική ποινή της προσωρινής διαγραφής επιβάλλεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, ενώπιον του οποίου καλείται εγγράφως και επί αποδείξει να παρευρεθεί ο νόμιμος εκπρόσωπος του πρωτοβάθμιου σωματείου. Μετά την πάροδο του διαστήματος της προσωρινής διαγραφής το πρωτοβάθμιο σωματείο μπορεί να επανέλθει στην οικεία δευτεροβάθμια συνδικαλιστική ένωση, με σχετική αίτησή του. Η αίτηση εξετάζεται στο πρώτο επόμενο Συνέδριο των Αντιπροσώπων, το οποίο είτε τη δέχεται, αν έχουν εκλείψει οι λόγοι της προσωρινής διαγραφής, είτε παρατείνει αιτιολογημένα την προσωρινή διαγραφή για δώδεκα (12) ακόμα μήνες, μετά την πάροδο των οποίων, το πρωτοβάθμιο σωματείο επανεγγράφεται αυτοδίκαια και υποχρεωτικά στην οικεία δευτεροβάθμια συνδικαλιστική ένωση.»

11. Η παρ. 15 του άρθρου 30Γ του ν. 1264/1982 αντικαθίσταται ως εξής:

«15. Η εκλογή των οργάνων των πρωτοβάθμιων σωματείων και των δευτεροβάθμιων συνδικαλιστικών οργανώσεων της περίπτωσης β' της παραγράφου 4, καθώς και των αντιπροσώπων για τα συνέδρια των οργανώσεων γίνεται από ενιαίο ψηφοδέλτιο, στο οποίο περιλα-

βάνονται όλοι οι υποψήφιοι, κατ' απόλυτη αλφαβητική σειρά και σύμφωνα με τις διαδικασίες αρχαιρειών, που προβλέπονται στα καταστατικά τους.»

12. Η παρ. 17 του άρθρου 30Γ του ν. 1264/1982 αντικαθίσταται ως εξής:

«17. Ένας (1) εκπρόσωπος από κάθε δευτεροβάθμια συνδικαλιστική οργάνωση της περίπτωσης β' της παραγράφου 4, που κατέχει οργανική θέση εσωτερικού, υπηρετεί σε Μονάδα της Αττικής και εκλέγεται από το συνέδριο κάθε δευτεροβάθμιας συνδικαλιστικής οργάνωσης, συμμετέχει ως παρατηρητής στα κατά Κλάδο Συμβούλια Μεταθέσεων του άρθρου 8 του ν. 3883/2010, εξαιρουμένων των Συμβουλίων Ανωτάτων.»

13. Η παρ. 18 του άρθρου 30Γ του ν. 1264/1982 αντικαθίσταται ως εξής:

«18. Ένας (1) εκπρόσωπος από κάθε δευτεροβάθμια συνδικαλιστική οργάνωση της περίπτωσης β' της παραγράφου 4, ο οποίος κατέχει οργανική θέση εσωτερικού, υπηρετεί σε Μονάδα της Αττικής και εκλέγεται από το συνέδριο κάθε δευτεροβάθμιας συνδικαλιστικής οργάνωσης, συμμετέχει υποχρεωτικά στο Διοικητικό Συμβούλιο του αντίστοιχου Μετοχικού Ταμείου και των υπ' αυτών λογαριασμών.»

Άρθρο 67

Στο άρθρο 8 του ν. 1911/1990 (Α' 166), προστίθεται παράγραφος 7 ως εξής:

«7. Όσοι διαγράφονται από μία (1) στρατιωτική σχολή, λόγω αποτυχίας τους κατά την εκπαίδευση, δεν έχουν υποχρέωση καταβολής της αποζημίωσης που προβλέπεται στις προηγούμενες παραγράφους. Για την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου, ειδικά για τη Στρατιωτική Σχολή Αξιωματικών Σωμάτων και τη Σχολή Αξιωματικών Νοσηλευτικής, ως αποτυχία κατά την εκπαίδευση νοείται η αποτυχία κατά τη στρατιωτική εκπαίδευση.»

Άρθρο 68

Έναρξη ισχύος

1. Με την επιφύλαξη των παραγράφων 2 και 3 και εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις, ο παρών νόμος ισχύει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

2. Η ισχύς του άρθρου 39 αρχίζει με την έναρξη ισχύος του διατάγματος που εκδίδεται, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 48.

3. Η ισχύς του άρθρου 40 αρχίζει με την έναρξη ισχύος του διατάγματος που εκδίδεται, σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 48.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 2 Μαΐου 2019

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας

ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ Β. ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ

Οι Υπουργοί

Αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης
και Υπουργός

Οικονομίας και Ανάπτυξης

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΑΓΑΣΑΚΗΣ

Εσωτερικών

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΧΑΡΙΤΣΗΣ

Αναπληρωτής Υπουργός

Οικονομίας και Ανάπτυξης

ΑΣΤΕΡΙΟΣ ΠΙΤΣΙΟΡΛΑΣ

Υφυπουργός

Οικονομίας και Ανάπτυξης

ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ΓΙΑΝΝΑΚΙΔΗΣ

Ψηφιακής Πολιτικής,

Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΠΑΣ

Υφυπουργός

Ψηφιακής Πολιτικής,

Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΚΡΕΤΣΟΣ

Εθνικής Άμυνας

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗΣ

Αναπληρωτής Υπουργός

Εθνικής Άμυνας

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΡΗΓΑΣ

Παιδείας, Έρευνας

και Θρησκευμάτων

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΑΒΡΟΓΛΟΥ

Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης

και Κοινωνικής Αλληλεγγύης

ΕΥΤΥΧΙΑ ΑΧΤΣΙΟΓΛΟΥ

Υφυπουργός

Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης

και Κοινωνικής Αλληλεγγύης

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ

Εξωτερικών

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΤΡΟΥΓΚΑΛΟΣ

Προστασίας του Πολίτη

ΟΛΓΑ ΓΕΡΟΒΑΣΙΛΗ

Δικαιοσύνης, Διαφάνειας

και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ

Οικονομικών

ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ

Αναπληρωτής Υπουργός

Οικονομικών

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΟΥΛΙΑΡΑΚΗΣ

Υφυπουργός

Οικονομικών

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΠΑΝΑΤΣΙΟΥ

Υγείας

ΑΝΔΡΕΑΣ ΞΑΝΘΟΣ

Αναπληρωτής Υπουργός

Υγείας

ΠΑΥΛΟΣ ΠΟΛΑΚΗΣ

Διοικητικής Ανασυγκρότησης

ΜΑΡΙΑ-ΕΛΙΖΑ

ΞΕΝΟΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Περιβάλλοντος και Ενέργειας

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΑΘΑΚΗΣ

Αναπληρωτής Υπουργός

Περιβάλλοντος και Ενέργειας

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΦΑΜΕΛΛΟΣ

Υποδομών και Μεταφορών

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΠΙΡΤΖΗΣ

Μεταναστευτικής Πολιτικής

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΒΙΤΣΑΣ

Ναυτιλίας

και Νησιωτικής Πολιτικής

ΦΩΤΙΟΣ-ΦΑΝΟΥΡΙΟΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ

Αναπληρωτής Υπουργός

Ναυτιλίας

και Νησιωτικής Πολιτικής

ΝΕΚΤΑΡΙΟΣ ΣΑΝΤΟΡΙΝΙΟΣ

Αγροτικής Ανάπτυξης

και Τροφίμων

ΣΤΑΥΡΟΣ ΑΡΑΧΩΒΙΤΗΣ

Επικρατείας

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΦΛΑΜΠΟΥΡΑΡΗΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 3 Μαΐου 2019

Ο επί της Δικαιοσύνης Υπουργός

ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Την ευθύνη για την εκτύπωση, διαχείριση και κυκλοφορία των φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως, (ΦΕΚ) στην έντυπη και ηλεκτρονική έκδοση, έχει το **Εθνικό Τυπογραφείο** το οποίο αποτελεί δημόσια υπηρεσία η οποία υπάγεται στο Υπουργείο Διοικητικής Ανασυγκρότησης. Το Εθνικό Τυπογραφείο έχει επίσης την ευθύνη για την κάλυψη των εκτυπωτικών αναγκών του Δημοσίου. (ν. 3469/2006, Α' 131).

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΟΥ ΠΑΡΕΧΕΙ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

1. ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΦΕΚ)

Η ηλεκτρονική μορφή των ΦΕΚ διατίθεται δωρεάν από την ιστοσελίδα www.et.gr. Για τα ΦΕΚ που δεν έχουν ψηφιοποιηθεί και καταχωρισθεί στην πιο πάνω ιστοσελίδα δίνεται η δυνατότητα δωρεάν αποστολής με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, μετά από αίτηση που υποβάλλεται ηλεκτρονικά με τη συμπλήρωση ειδικής φόρμας.

Η έντυπη μορφή των ΦΕΚ διατίθεται για μεμονωμένα φύλλα με το ανάλογο κόστος από το τμήμα Πωλήσεων απευθείας ή με ταχυδρομική αποστολή μέσω αίτησης παραγγελίας στα ΚΕΠ, ενώ για ετήσια συνδρομή από το τμήμα Συνδρομητών. Το κόστος για ασπρόμαυρο ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1€, προσαυξανόμενο κατά 0,20€ για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο ή μέρος αυτού. Το κόστος για έγχρωμο ΦΕΚ είναι 1,50€ από 1 έως 16 σελίδες, προσαυξανόμενο κατά 0,30€ για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο ή μέρος αυτού.

Τρόπος αποστολής κειμένων προς δημοσίευση

- Τα κείμενα για δημοσίευση στο ΦΕΚ, από όλες τις δημόσιες υπηρεσίες και τους φορείς του δημόσιου τομέα, **αποστέλλονται στην διεύθυνση webmaster.et@et.gr** με χρήση προηγμένης ψηφιακής υπογραφής και χρονοσήμανσης.
- Οι περιλήψεις Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων, αποστέλλονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση dds@et.gr με τη χρήση απλού ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.
- Κατ' εξαίρεση, πολίτες οι οποίοι δεν έχουν αποκτήσει προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, μπορούν να αποστέλλουν ταχυδρομικά ή να καταθέτουν με εκπρόσωπό τους κείμενα προς δημοσίευση αποτυπωμένα σε χαρτί, στο Τμήμα Παραλαβής Δημοσιευτέας Ύλης.

Πληροφορίες σχετικά με την αποστολή/κατάθεση εγγράφων προς δημοσίευση, την πώληση των τευχών και τους ισχύοντες τιμοκαταλόγους για όλες τις υπηρεσίες θα βρείτε στην ιστοσελίδα μας και στη διαδρομή Εξυπηρέτηση κοινού - τμήμα πωλήσεων ή συνδρομητών. Επίσης στην ιστοσελίδα μπορείτε να αναζητήσετε πληροφορίες σχετικά με την πορεία δημοσίευσης των εγγράφων, εφόσον γνωρίζετε τον Κωδικό Αριθμό Δημοσιεύματος (ΚΑΔ). Τον ΚΑΔ εκδίδει το Εθνικό Τυπογραφείο για όλα τα κείμενα που πληρούν τις προϋποθέσεις δημοσίευσης.

2. ΚΑΛΥΨΗ ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ του Δημοσίου και των φορέων του

Το Εθνικό Τυπογραφείο μετά από αίτημα φορέα του Δημοσίου αναλαμβάνει να σχεδιάσει και να εκτυπώσει κάρτες, βιβλία, αφίσες, μπλοκ, μηχανογραφικά έντυπα, φακέλους, φακέλους αλληλογραφίας, κ.ά. Επίσης σχεδιάζει και κατασκευάζει σφραγίδες.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΕ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Ταχυδρομική Διεύθυνση: Καποδιστρίου 34, τ.κ. 10432, Αθήνα

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210 5279000 - fax: 210 5279054

ΤΜΗΜΑΤΑ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΚΟΙΝΟΥ

Πωλήσεων: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279178 - 180)

Συνδρομητών: (Ημιόροφος, τηλ. 210 5279136)

Πληροφοριών: (Ισόγειο, Γρ. 3 και τηλεφ. κέντρο 210 5279000)

Παραλαβής Δημ. Ύλης: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279167, 210 5279139)

Ωράριο για το κοινό: Δευτέρα ως Παρασκευή: 8:00 - 13:30

Ιστοσελίδα: www.et.gr

Πληροφορίες σχετικά με την λειτουργία της ιστοσελίδας: helpdesk.et@et.gr

Αποστολή ψηφιακά υπογεγραμμένων εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ: webmaster.et@et.gr

Πληροφορίες για γενικό πρωτόκολλο και αλληλογραφία: grammateia@et.gr

